

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Πολυτεχνική Σχολή
Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών & Μηχανικών Υπολογιστών

**Σχεδίαση και υλοποίηση πυρήνα επεξεργαστή με
διοχέτευση διπλής εντολής χωρίς ανάγκη πρόβλεψης
διακλαδώσεων**

Διπλωματική Εργασία

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α. ΜΟΣΧΟΣ

Επιβλέπων
Μπέλλας Νικόλαος
Καθηγητής

Βόλος, Σεπτέμβριος 2020

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Πολυτεχνική Σχολή

Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών & Μηχανικών Υπολογιστών

**Σχεδίαση και υλοποίηση πυρήνα επεξεργαστή με
διοχέτευση διπλής εντολής χωρίς ανάγκη πρόβλεψης
διακλαδώσεων**

Διπλωματική Εργασία

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α. ΜΟΣΧΟΣ

Επιτροπή επίβλεψης

Επιβλέπων
Μπέλλας Νικόλαος
Καθηγητής

Συνεπιβλέπων
Αντωνόπουλος Χρήστος
Αναπληρωτής Καθηγητής

Συνεπιβλέπων
Δημητρίου Γεώργιος
Επίκουρος Καθηγητής

Βόλος, Σεπτέμβριος 2020

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Πολυτεχνική Σχολή
Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών & Μηχανικών Υπολογιστών

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΠΕΡΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

«Με πλήρη επίγνωση των συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων, δηλώνω ρητά ότι η παρούσα διπλωματική εργασία, καθώς και τα ηλεκτρονικά αρχεία και πηγαίοι κώδικες που αναπτύχθηκαν ή τροποποιήθηκαν στα πλαίσια αυτής της εργασίας, αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής μου εργασίας, δεν προσβάλλει κάθε μορφής δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, προσωπικότητας και προσωπικών δεδομένων τρίτων, δεν περιέχει έργα/εισφορές τρίτων για τα οποία απαιτείται άδεια των δημιουργών/δικαιούχων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον και πληρούν τους κανόνες της επιστημονικής παράθεσης. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο, αρχεία ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή. Αναλαμβάνω πλήρως, ατομικά και προσωπικά, όλες τις νομικές και διοικητικές συνέπειες που δύναται να προκύψουν στην περίπτωση κατά την οποία αποδειχθεί, διαχρονικά, ότι η εργασία αυτή ή τμήμα της δεν μου ανήκει διότι είναι προϊόν λογοκλοπής».

Κων/νος Μόσχος

Βόλος, Σεπτέμβριος 2020

University of Thessaly
Faculty of Engineering
Department of Electrical & Computer Engineering

Design and implementation of a processor core with a double-instruction pipeline and no need of branch prediction

Diploma Thesis

KONSTANTINOS A. MOSCHOS

Supervisor

Bellas Nikolaos

Professor

Volos, September 2020

Περίληψη

Η εργασία αυτή ανήκει στην επιστημονική περιοχή της Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών. Έγινε σχεδίαση και υλοποίηση ενός επεξεργαστή σε γλώσσα Verilog που ανταποκρίνεται στο βασικό RISC-V ISA. Σκοπός της εργασίας είναι η αντιμετώπιση του προβλήματος της ποιότητας που προκύπτει από το πάγωμα και το άδειασμα των σταδίων μιας αρχιτεκτονικής παροχέτευσης μετά από εντολές διακλάδωσης. Η βασική ιδέα της αρχιτεκτονικής έγκειται στην έκδοση μια 64 Bit λέξης εντολής που έχει κατασκευαστεί κατάλληλα σε επίπεδο μεταγλώττισης ώστε να περιλαμβάνει:

i) Στην γενική περίπτωση εντολές από διαδοχικές θέσεις μνήμης, οι οποίες θα αποδικοποιηθούν παράλληλα από την διπλή μονάδα αποκωδικοποίησης και ύστερα θα προωθηθούν σειρικά για εκτέλεση.

ii) Στην ειδική περίπτωση μετά από εντολή διακλάδωσης οι δύο επόμενες λέξεις εντολών 64Bit περιλαμβάνουν εντολές και από τις δύο κατευθύνσεις της διακλάδωσης οι οποίες έχουν προπαρασκευαστεί κατάλληλα από τον μεταγλωττιστή και τοποθετηθεί διαδοχικά στην μνήμη.

Αυτό επιτρέπει στον επεξεργαστή να αποτιμήσει την εντολή διακλάδωσης και με κατάλληλα σήματα να επιλέξει ποιες εντολές θα πρέπει να εκτελεστούν από τα επόμενα μπλοκ, ενώ η επόμενη εκδοχή εντολών θα γίνει από έγκυρη διεύθυνση μνήμης. Τέλος έγινε μια θεωρητική ανάλυση για το πως θα συνέβαλε η υλοποίηση μας σε αλγορίθμους που αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην πρόβλεψη των διακλάδωσεων με τις υπάρχουσες μεθόδους που συναντώνται στην βιβλιογραφία αλλά και στις εμπορικές υλοποιήσεις, οι οποίες και αναλύονται.

Λέξεις Κλειδιά

αρχιτεκτονική υπολογιστών, αρχιτεκτονική παροχέτευσης, risc-v, πρόβλεψη διακλαδώσεων, έκδοση διπλής εντολής, μεταγλωττιστής, δυναμικές τεχνικές πρόβλεψης, στατικές τεχνικές πρόβλεψης, quicksort, k-nearest neighbor . . .

Abstract

This thesis belongs on the Computer Architecture scientific area. A RISC-V processor was designed and implemented in Verilog Language. This architecture solves the problem of penalty cycles which arises from the process of stalling and flushing the stages of a Pipelined architecture after branch instructions. The main idea of the architecture is found on a 64 bit version instruction-word that has properly manufactured in a compiler level in order to include:

I. General, instruction from consecutive memory positions, which will be parallel decoded from the double decode unit and then will be serial forwarded for execution.

II. While in the special case of a branch instruction the following two 64bit instruction-words include instructions, from both directions of the branch, which have been properly constructed from the compiler and have sequentially been placed in the memory.

This allows the processor to evaluate the branch instructions and choose with the right signals which instructions have to be executed from the following blocks, while the next instruction will be fetched from valid memory address. Then I worked on a theoretical analysis about how the processor that designed and implemented could reduce the execution time of the algorithms which are confronted with the branch prediction according to the existing branch prediction schemes and the known commercial implementations.

Keywords

computer architecture, pipelined architecture,branch prediction ,risc-v,penalty cycles,64-bit double instruction word,static branch predictions schemes ,dynamic branch prediction schemes,quicksort,k-nearest neighbor . . .

Εδώ αναφέρονται οι αφιερώσεις (προαιρετικό τμήμα).

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή κ.Δημητρίου για την ανάθεση της παρούσας διπλωματικής καθώς και για την πολύτιμη βοήθεια του κατά την διάρκεια πραγματοποίησής της.

Περιεχόμενα

Περίληψη	i
Abstract	iii
Ευχαριστίες	vii
Περιεχόμενα	ix
Κατάλογος σχημάτων	xiii
Κατάλογος πινάκων	xvii
1 Εισαγωγή	1
1.1 Στόχος της εργασίας	1
1.2 Οργάνωση του τόμου	2
2 Αρχιτεκτονική Υπολογιστών	3
2.1 Γενικά	3
2.2 Επίπεδα Οργάνωσης	3
2.2.1 Αρχιτεκτονική Συνόλου Εντολών	3
2.2.2 Μικροαρχιτεκτονική	3
2.2.3 Σχεδίαση Συστήματος	4
2.3 Αρχιτεκτονική CISC	4
2.4 Αρχιτεκτονική RISC	4
2.5 Παράδειγμα σύγκρισης	5
2.5.1 Η προσέγγιση CISC	5
2.5.2 Η προσέγγιση RISC	6
2.6 Η εξίσωση απόδοσης	7
2.7 Νόμος του Amdahl	7
3 RISC-V ISA	9
3.1 Γενικά	9
3.2 Κωδικοποίηση Μήκος Εντολής	10

3.3	Φάκελος καταχωρητών	11
3.4	Βασικές κωδικοποιήσεις εντολών	11
3.5	Εντολές ακεραίων	12
3.5.1	Πράξεις ακεραίων μεταξύ καταχωρητή και στάθερας	13
3.5.2	Πράξεις ακεραίων μεταξύ καταχωρητών	14
3.5.3	Εντολές φόρτωσης και αποθήκευσης	15
3.5.4	Εντολές ελέγχου ροής προγράμματος	16
4	Classic RISC pipeline	19
4.1	Single Cycle Επεξεργαστής	19
4.2	Pipelined Επεξεργαστής	20
4.3	Κίνδυνοι (Hazards)	22
4.4	Branch prediction	25
4.5	Τεχνικές πρόβλεψης διακλαδώσεων	26
4.5.1	Στατικές	26
4.5.2	Δυναμικές	27
4.5.3	Branch Target Buffer	36
4.5.4	Predication	38
5	Περιγραφή υλοποίησης	41
5.1	Γενική περιγραφή	41
5.2	Στάδια υλοποίησης	44
5.2.1	Instruction fetch unit	44
5.2.2	Instruction Decode unit	45
5.2.3	Flow control unit	47
5.2.4	Forward unit	49
5.2.5	Execution stage	50
5.2.6	Memory stage	52
5.2.7	Write back stage	53
5.3	Πρωτοτυπία υλοποίησης	54
6	Επαλήθευση λειτουργίας	57
6.1	Προσομοίωση	57
6.2	Έλεγχος διπλής έκδοσης	57
6.3	Παραδείγματα ελέγχου	60
6.3.1	Risc-v assembly χωρίς εντολές διακλάδωσης I	60
6.3.2	Risc-v assembly χωρίς εντολές διακλάδωσης II	63
6.3.3	Risc-v assembly με εντολές διακλάδωσης	66
7	Αλγόριθμοι	71
7.1	Κριτήριο επιλογής	71
7.2	Quicksort	71

7.3	Ανάλυση πολυπλοκότητας με βάση το στοιχείο διαχωρισμού	74
7.4	Quicksort και Branch Misprediction	76
7.5	Υλοποίηση του Quicksort για αρχιτεκτονική διπλής έκδοσης	80
7.6	K-nearest neighbor	84
7.7	K-nearest neighbor και branch misprediction	85
8	Επίλογος	91
8.1	Σύνοψη και συμπεράσματα	91
8.2	Μελλοντικές επεκτάσεις	91
I		93
	Βιβλιογραφία	95

Κατάλογος σχημάτων

2.1	Μοντέλο Μνήμης-Καταχωρητών και μονάδας εκτέλεσης	6
3.1	Κωδικοποίηση Εντολής	11
3.2	Βασικές κωδικοποιήσεις εντολών	12
3.3	B-type J-type	12
3.4	Πράξεις Καταχωρητή-στεθεράς	13
3.5	Πράξεις Καταχωρητή-στεθεράς	14
3.6	Πράξεις Καταχωρητή-σταθεράς	14
3.7	Πράξεις μεταξύ καταχωρητών	15
3.8	Πράξεις μεταξύ καταχωρητών	15
3.9	Εντολές φόρτωσης και αποθήκευσης	16
3.10	Η εντολή JAL	16
3.11	Η εντολή JALR	17
3.12	Οι εντολές διακλάδωσης με συνθήκη	17
3.13	RV32I Σύνολο Εντολών	18
4.1	Risc-v RV32I simple datapath	20
4.2	Παροχέυτευση εντολών	21
4.3	Pipelined RV32I prosscocr	22
4.4	Δομική εξάρτηση μνήμης	23
4.5	Data hazards μεταξύ σταδίων	24
4.6	Block Diagram επεξεργαστή με μονάδα κινητής υποδιαστολής πολλαπλασιασμού και διαίρεσης και υποστήριξη εντολών εκτός σειράς(Pentium 4).	24
4.7	Αποτίμηση εντολής διακλάδωσης 3cc αργότερα	25
4.8	Εντολές που αλλάζουν την ροή εκτέλεσης	25
4.9	Αποτίμηση εντολών	26
4.10	Παραδείγματα πλήρωσης delay slot	27
4.11	Διάγραμμα καταστάσεων 1 bit predictor	28
4.12	Πίνακας αλήθειας 1 bit predictor	28
4.13	Διάγραμμα καταστάσεων 2 Bit predictor	29
4.14	Απεικόνιση πρόβλεψης local branch predictor για κάθε πιθανή ιστορία μιας εντολής διακλάδωσης.	30

4.15	Συνολό-συσχετιστική απεικόνιση local branch predictor	30
4.16	Global Branch Prediction	31
4.17	Predictor with shared counters	32
4.18	Tournament predictor of alpha 21264 proprocessor	33
4.19	Hierarchical predictor	34
4.20	Άθροιση των γινομένων εισόδων –βαρών για την κατασκευή του αλγορίθμου perceptron	35
4.21	Perceptron branch predictor	35
4.22	Return address stack	37
4.23	Branch Target Buffer	37
4.24	Παράδειγμα κώδικα	38
4.25	Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική , Αρχιτεκτονική IA-64	39
5.1	64bit λέξη εντολής	41
5.2	Αρχιτεκτονική 5 σταδίων	42
5.3	Παροχέτευση εντολών στα στάδια της υλοποίησης χωρίς εντολή διακλάδωσης	42
5.4	Παροχέτευση εντολών στα στάδια της υλοποίησης με εντολή διακλάδωσης που πραγματοποιεί άλμα	43
5.5	Παροχέτευση εντολών στα στάδια της υλοποίησης με εντολή διακλάδωσης που δεν πραγματοποιεί άλμα	43
5.6	Instruction fetch unit	45
5.7	Βασικά σήματα διάκρισης αποκωδικοποίησης RV32I	46
5.8	Τα πεδία που λαμβάνουν τιμή με βάση το <i>OpType</i>	46
5.9	Μονάδες αποκωδικοποίησης κατά RV32I και ανάγνωση τελούμενων εισόδου	47
5.10	Μορφή σταδίων υλοποίησης με την τοποθέτηση του flow_control	48
5.11	Forward logic unit	50
5.12	Διάγραμμα Execution unit	51
5.13	Μονάδα ALU.Αποτίμηση ALU_RESULT και BR_TAKEN με βάση την τιμή του πεδίου ALUCODE	52
5.14	Μνήμη δεδομένων και κατανομή δεδομένων για εγγραφή ή ανάγνωση σε αυτή.	53
5.15	Write back stage	54
6.1	Διπλή έκδοση χωρίς εντολή διακλάδωσης	58
6.2	Έκδοση και εκτέλεση εντολών μετά από εντολή διακλάδωσης με ψευδή αποτίμηση	58
6.3	Έκδοση και εκτέλεση εντολών μετά από εντολή διακλάδωσης με αληθή αποτίμηση	59
6.4	Παράδειγμα Risc-v assembly	60
6.5	Μετατροπή σε Hex	60
6.6	Αποτελέσματα προσομοίωσης	61
6.7	Αποτελέσματα προσομοίωσης	61
6.8	Αποτελέσματα προσομοίωσης	62
6.9	Αποτελέσματα προσομοίωσης	62
6.10	Risc-v	63

6.11 Risc-v hex	63
6.12 Αποτελέσματα προσομοίωσης	64
6.13 Αποτελέσματα προσομοίωσης	64
6.14 Αποτελέσματα προσομοίωσης	65
6.15 Αποτελέσματα προσομοίωσης	66
6.16 Risc-v assembly κλασσικής αρχιτεκτονικής	66
6.17 Risc-v assembly μετά τον μετασχηματισμό	67
6.18 Αποτελέσματα προσομοίωσης	67
6.19 Αποτελέσματα προσομοίωσης	68
6.20 Αποτελέσματα προσομοίωσης	69
6.21 Risc-v assembly κλασσικής αρχιτεκτονικής και Risc-v assembly μετά τον μετα- σχηματισμό	69
7.1 Ψευδοκώδικας Quicksort	72
7.2 Πλήρες στιγμιότυπο εκτέλεσης αλγορίθμου	73
7.3 Χειρότερη περίπτωση εκτέλεσης	74
7.4 Καλύτερη περίπτωση εκτέλεσης	75
7.5 Μέση περίπτωση εκτέλεσης	75
7.6 Branch Misses με βάση το στοιχείο διαχωρισμού	76
7.7 Καμπύλη Branch Misses με βάση το στοιχείο διαχωρισμού	77
7.8 Χρόνος εκτέλεσης σε σχέση με το στοιχείο διαχωρισμού για διάφορες τιμές του n	78
7.9 Branch Misses σε σχέση με το στοιχείο διαχωρισμού για διάφορες τιμές του n . .	78
7.10 Εντολές που εκτελούνται σε σχέση με το στοιχείο διαχωρισμού για διάφορες τιμές του n	79
7.11 Υλοποίηση του Quicksort σε γλώσσα C	80
7.12 Υλοποίηση του Quicksort σε Assembly Riscv I	81
7.13 Υλοποίηση του Quicksort σε Assembly Riscv I	82
7.14 Υλοποίηση του Quicksort για αρχιτεκτονική διπλής έκδοσης	83
7.15 Ευκλείδια απόσταση	85

Κατάλογος πινάκων

Κεφάλαιο 1

Εισαγωγή

Το πρόβλημα της πρόβλεψης διακλαδώσεων εμφανίστηκε στην αρχιτεκτονική υπολογιστών παράλληλα με την εισαγωγή αρχιτεκτονικών παροχέτευσης. Ακόμη και στις πρώιμες απλές αρχιτεκτονικές η ποινή που προέκυπτε μετά από εντολές διακλάδωσης ήταν αρκετή ώστε να πραγματοποιηθεί σχετική ερευνητική δουλειά προκειμένου να αντιμετωπιστεί η ζημιά στην απόδοση του επεξεργαστή. Οι πρώτες προσπάθειες περιλάμβαναν απλές στατικές μεθόδους πρόβλεψης διακλαδώσεων χωρίς να εκτεμεταλεύονται καθόλου δεδομένα από την εκτέλεση του προγράμματος. Στην συνέχεια η ένταξη των δυναμικών μεθόδων προσέφερε μια ουσιαστικότερη αντιμετώπιση του προβλήματος. Η επανάσταση στον τομέα της πρόβλεψης διακλαδώσεων όμως έγινε με την δημιουργία του 2-επίπεδου μοντέλου πρόβλεψης διακλαδώσεων που συσχετίζει την κάθε πιθανή ιστορία μιας ή πολλών εντολών διακλάδωσης με μια πρόβλεψη. Σήμερα η ανάγκη για αποδοτικούς τρόπους επίλυσης των εντολών διακλάδωσης παραμένει επιτακτική καθώς οι σύγχρονες αρχιτεκτονικές διαχειρίζονται πολλές εντολές ανά κύκλο σε κάθε στάδιο εκτέλεσης και τα στάδια εκτέλεσης είναι αρκετά περισσότερα στις εμπορικές υλοποιήσεις από ότι της κλασσικής υλοποίησης των πέντε σταδίων. Από τα παράπανω προκύπτουν περισσότεροι κύκλοι καθυστέρησης μετά από εντολές διακλάδωσης. Επίσης πολλές εντολές διακλάδωσης εξαρτώνται από τα δεδομένα εισόδου ενός προγράμματος συνεπώς δεν είναι δυνατόν να προκύψει κάποιο μοτίβο ικανό να εκπαιδεύσει μια μηχανή πρόβλεψης.

1.1 Στόχος της εργασίας

Η εργασία αυτή έχει ως σκοπό να προτείνει μια μέθοδο που θα αντιμετωπίζει τις εντολές διακλάδωσης με ένα διαφορετικό τρόπο που απαιτεί την χρήση του μεταγλωττιστή αλλά και κατάλληλες διαφοροποιήσεις σε επίπεδο υλικού στην αρχιτεκτονική πέντε σταδίων. Η υλοποίηση που σχεδιάστηκε και θα αναλυθεί στην ιδανική περίπτωση εξαλείφει τους κύκλους καθυστέρησης μετά των εντολών διακλάδωσης χωρίς την χρήση κάποιας μεθόδου πρόβλεψης, με τα πλεονεκτήματα που αυτό επιφέρει στην πολυπλοκότητα της υλοποίησης και συνεπώς στην κατανάλωση ενέργειας. Επιπρόσθετα η μέθοδος αυτή δεν αντιμετωπίζει πρόβλημα μετά από εντολές με τυχαία αποτίμηση όπως όλα τα γνωστά σχήματα πρόβλεψης.

1.2 Οργάνωση του τόμου

Το 2ο Κεφάλαιο ασχολείται με τα βασικά θέματα της Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών εστιάζοντας στις διαφορές αρχιτεκτονικών RISC και CISC και την σύνδεση τους με την απόδοση της υπολογιστικής μηχανής .

Στο 3ο Κεφάλαιο παρουσιάζεται το RISC-V ISA του πανεπιστημίου του Berkeley.

Στο 4ο Κεφάλαιο περιγράφεται η αρχιτεκτονική RISC πέντε στάδιων, το πρόβλημα μετά απο εντολές που αλλάζουν την ροή εκτέλεσης και οι τεχνικές πρόβλεψης διακλαδώσεων που συναντώνται στην βιβλιογραφία και στις εμπορικές υλοποιήσεις.

Στο 5ο Κεφάλαιο περιγράφεται αναλυτικά η υλοποίηση που έγινε σε γλώσσα Verilog.

Στο 6ο Κεφάλαιο επαληθεύεται η ορθότητα της υλοποίησης με την παρατήρηση των αποτελεσμάτων της προσομοίωσης .

Στο 7ο Κεφάλαιο προτείνονται δύο αλγόριθμοι που θεωρήθηκαν ιδανικά παραδείγματα για την εκτέλεση τους απο τον επεξεργαστή που σχεδιάστηκε.

Κεφάλαιο 2

Αρχιτεκτονική Υπολογιστών

2.1 Γενικά

Η αρχιτεκτονική υπολογιστών, είναι το γνωστικό πεδίο της μηχανικής υπολογιστών το οποίο πραγματεύεται τον λογικό σχεδιασμό, τη δομή και τη λειτουργία του υλικού ενός υπολογιστικού συστήματος. Ως επιστημονικός τομέας εστιάζει στην έρευνα και σχεδίαση υλικού που επιτρέπει την αποδοτική εκτέλεση αλγορίθμων και υπολογισμών, με βάση τις διαθέσιμες τεχνολογίες κατασκευής ολοκληρωμένων κυκλωμάτων. Συνήθως η αρχιτεκτονική υπολογιστών δίνει έμφαση στη δομή και λειτουργία του επεξεργαστή και στους τρόπους προσπέλασής του στη μνήμη.[23],[12] Ένας υπολογιστής δομείται σε μία ιεραρχία αφηρημένων επιπέδων οργάνωσης τα οποία οικοδομούνται το ένα πάνω στο άλλο: κάθε υπερκείμενο επίπεδο αξιοποιεί το υποκείμενό του. Η τακτική αυτή ονομάζεται «δομημένη οργάνωση υπολογιστών» και επιτρέπει τη συστηματική και εύκολη ανάλυση, σχεδίαση και κατανόηση των υπολογιστικών συστημάτων. [2]

2.2 Επίπεδα Οργάνωσης

2.2.1 Αρχιτεκτονική Συνόλου Εντολών

Αρχιτεκτονική Συνόλου Εντολών (Instruction Set Architecture, ISA), είναι η λογική αφαίρεση ενός υπολογιστικού συστήματος στο επίπεδο της Γλώσσας Μηχανής, το προγραμματιστικό μοντέλο που αντιλαμβάνεται ο προγραμματιστής που προγραμματίζει σε αυτό το χαμηλότερο δυνατό επίπεδο. Περιλαμβάνει το σύνολο εντολών, τις μεθόδους διευθυνσιοδότησης (προσπέλασης μνήμης), τη διαχείριση καταχωρητών, τη κωδικοποίηση διευθύνσεων και δεδομένων, το μηχανισμό κλήσης ρουτινών, τη διαχείριση εισόδου/εξόδου, τη διαχείριση των καταστάσεων και σημάτων διακοπής του επεξεργαστή. Το ISA αποτελεί την διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στο λειτουργικό και στο υλικό. [2]

2.2.2 Μικροαρχιτεκτονική

Μικροαρχιτεκτονική (Microarchitecture), είναι το αμέσως χαμηλότερο επίπεδο, πιο συγκεκριμένο και λεπτομερές από το επίπεδο Αρχιτεκτονικής Συνόλου Εντολών. Περιλαμβάνει τη λεπτο-

μερή περιγραφή του τρόπου σύνδεσης, λειτουργίας και χρονισμού των συστατικών μερών του υλικού, έτσι ώστε αυτά να υλοποιούν το σύνολο των εντολών. Δηλαδή τη πλήρη περιγραφή του κύκλου Ανάκλησης – Εκτέλεσης όλων των εντολών που υποστηρίζει ο υπολογιστής. Επίσης περιλαμβάνονται και θέματα Παραλληλισμού Επιπέδου Εντολής (Instruction Level Parallelism, ILP), δηλαδή αρχιτεκτονικές βελτιώσεις με στόχο την αύξηση της απόδοσης του επεξεργαστή. Ένα δεδομένο ISA μπορεί να υλοποιείται με διαφορετικές μικροαρχιτεκτονικές. Οι υλοποιήσεις αυτές μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με τους στόχους ενός συγκεκριμένου σχεδιασμού.[2]

2.2.3 Σχεδίαση Συστήματος

Σχεδίαση Συστήματος (System Design) που περιλαμβάνει τη διασύνδεση και λειτουργία των βασικών συστατικών στοιχείων του υλικού του υπολογιστή, κυρίως εκτός του επεξεργαστή, καθώς αυτά επηρεάζουν την απόδοση του επεξεργαστή, όπως:[2]

- Ιεραρχίες μνήμης (κρυφή μνήμη, εικονική μνήμη)
- Δίαυλοι, Ρολόγια, Διακόπτες, Ελεγκτές .
- Συστήματα συν-επεξεργασίας (GPUs, DMAs, NICs)
- Παραλληλισμός σε επίπεδο Επεξεργαστών.

2.3 Αρχιτεκτονική CISC

Τα συστήματα αρχιτεκτονικής συνόλου εντολών CISC (complex instruction set computer) έχουν αρκετά μεγάλο σύνολο σύνθετων εντολών , εντολών που ολοκληρώνονται σε πολλούς κύκλους μηχανής .Κάθε εντολή cisc εκτελεί ποικίλες λειτουργίες χαμηλού επιπέδου (φόρτωση απο την μνήμη , αριθμητική λειτουργία, αποθηκεύση) . Το αρχικό υψηλό κόστος των μνημών Ram και των αποθηκευτικών μέσων και η αργή προσπέλαση τους έκανε επιτακτική την ανάγκη για κώδικα μικρότερου μεγέθους . Απο την άλλη το σύνολο σύνθετων εντολών που μοιάζει με εντολές υψηλότερου επιπέδου κάνει πολύ εύκολη για τους προγραμματιστές την συγγραφή προγραμμάτων σε επίπεδο μηχανής και πολύ πιο απλή την υλοποίηση μεταγλωτιστών. Με την παρόδου του χρόνου ,καθώς , το κόστος των αποθηκευτικών μέσων μειώνεται οι αρχιτεκτονικές που βασίζονται σε CISC ISA τείνουν να αντικατασταθούν από απλούστερες RISC αρχιτεκτονικές , με μεγάλο πλεονέκτημα την χρήση διοχέυσης που επιτρέπουν οι τελευταίες. Η διοχετεύση επιτρέπει πολύ υψηλες ταχύτητες ρολογιού και έτσι ακόμα και οι πιο εμπορικοί x86 τρέχουν microcode, τα πολύπλοκα δηλαδή assembly instructions του x86/x86_64 ISA μεταφράζονται απ' τον επεξεργαστή σε μικρές απλές εντολές on-the-fly και τρέχουν έτσι εσωτερικά, είναι δηλαδή στο εσωτερικό τους RISC.[7],[9]

2.4 Αρχιτεκτονική RISC

Η αρχιτεκτονική Risc χρησιμοποιεί ένα σύνολο απλών εντολών που ολοκληρώνονται σε ένα κύκλο μηχανής . Αναπτύχθηκε απο την IBM στα μέσα της δεκαετίας του 1970. Το αποτέλεσμα των

απλών εντολών και οι ξεχωριστές εντολές για πρόσβαση στην μνήμη επέτρεψαν την δημιουργία ενός απλούστερου επεξεργαστή με λιγότερα τρανζίστορ και μικρότερο κόστος κατασκευής ενώ παράλληλα μπορούσε να εκτελέσει περισσότερες εντολές στην ίδια μονάδα χρόνου από τα cisc συστήματα. Βέβαια αυτό εκάνε επιτακτικότερη την ανάγκη για πολυπλότους compilers που θα παράγουν αποδοτικά τον κώδικα χαμηλού επιπέδου και επιπλέον για γρήγορους και μεγαλύτερης χωρητικότητας αποθηκευτικούς χώρους κοντά στην κεντρική μονάδα επεξεργασίας (caches ,μνήμες ram). Μετά τον πρώτο RISC που σχεδιάστηκε σε χρόνο ρεκόρ, ήρθε ο RISC-II (1981) βάσει του οποίου υλοποιήθηκαν οι SPARC επεξεργαστές της Sun. Μετέπειτα ερευνητικές προσπάθειες στο Berkeley, γνωστές ως SOAR (1984) και SPUR (1988), θεωρούνται η συνέχεια του RISC και ονομάστηκαν αργότερα RISC-III και RISC-IV αντίστοιχα. Το 2011 μετά από αρκετές αρχιτεκτονικές που ακολούθησαν το μοντέλο του RISC, το Berkeley και η ομάδα του επανήλθαν με τον RISC-V. [7],[9]

2.5 Παράδειγμα σύγκρισης

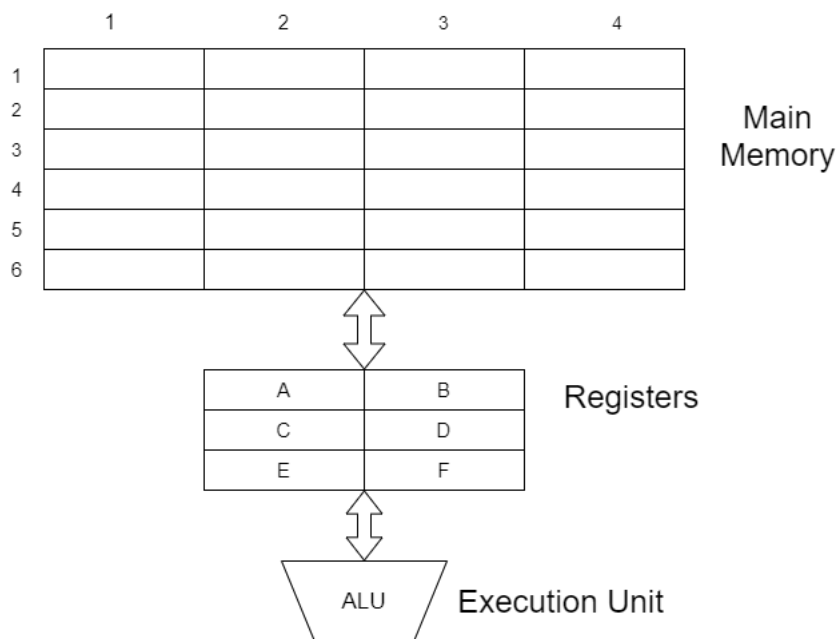
Ο πιο αντιπροσωπευτικός τρόπος να εξεταστούν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της αρχιτεκτονικής RISC και της αρχιτεκτονικής CISC (Complex Instruction Set Computers) είναι μέσα από ένα πραγματικό παράδειγμα, του πολλαπλασιασμού δύο αριθμών στη μνήμη. Στα δεξιά υπάρχει ένα διάγραμμα που αντιπροσωπεύει το μοντέλο μνήμης για έναν υπολογιστή. Η κύρια μνήμη διαιρείται σε θέσεις που αριθμούνται από (σειρά) 1: (στήλη) 1 έως (σειρά) 6: (στήλη) 4. Η μονάδα εκτέλεσης είναι υπεύθυνη για τη διεξαγωγή όλων των υπολογισμών. Ωστόσο, η μονάδα εκτέλεσης μπορεί να λειτουργεί μόνο σε δεδομένα που έχουν φορτωθεί σε έναν από τους έξι καταχωρητές (A, B, C, D, E ή F). Ας υποθέσουμε ότι θέλουμε να βρούμε το γινόμενο δύο αριθμών, ο ένας είναι αποθηκευμένος στη θέση 2: 3 και ο άλλος στη θέση 5: 2 και να αποθηκεύσουμε το γινόμενο στη θέση 2:3.[6]

2.5.1 Η προσέγγιση CISC

Ο πρωταρχικός στόχος της αρχιτεκτονικής CISC είναι να ολοκληρώσει την λειτουργία σε όσο το δυνατόν λιγότερες γραμμές κώδικα. Αυτό επιτυγχάνεται με την κατασκευή του υλικού επεξεργαστή που είναι ικανό να κατανοήσει και να εκτελέσει σύνθετες εντολές. Για αυτή τη συγκεκριμένη λειτουργία, ένας επεξεργαστής CISC θα διαθέτει συγκεκριμένη εντολή που θα εκτελεί αυτή την διαδικασία (θα την ονομάσουμε "MULT"). Όταν εκτελείται, αυτή η εντολή φορτώνει τις δύο τιμές σε ξεχωριστούς καταχωρητές, πολλαπλασιάζει τους τελεστές στην μονάδα εκτέλεσης και στη συνέχεια αποθηκεύει το γινόμενο στον κατάλληλο καταχωρητή και μετέπειτα στην μνήμη του υπολογιστή. Έτσι, ολόκληρο το έργο πολλαπλασιασμού δύο αριθμών μπορεί να ολοκληρωθεί με μία εντολή:

MULT 2: 3, 5: 2

Η εντολή αυτή λειτουργεί απευθείας στην μνήμη του υπολογιστή, ανάγνωση και εγγραφή και δεν απαιτεί από τον προγραμματιστή να καλέσει με ξεχωριστές εντολές. Μοιάζει πολύ με μια εντολή σε μια γλώσσα υψηλότερου επιπέδου. Για παράδειγμα, αν αφήσουμε το "a" να αντιπροσωπεύει την

Σχήμα 2.1: Μοντέλο Μνήμης-Καταχωρητών και μονάδας εκτέλεσης

τιμή 2: 3 και το "b" να αντιπροσωπεύει την τιμή 5: 2, τότε αυτή η εντολή είναι ίδια με τη δήλωση "a = a * b". Ένα από τα κύρια πλεονεκτήματα αυτού του συστήματος είναι ότι ο μεταγλωττιστής πρέπει να κάνει πολύ λίγη δουλειά για να μεταφράσει έναν κώδικα υψηλού επιπέδου στην γλώσσα μηχανής. Επειδή το μήκος του κώδικα είναι σχετικά μικρό, απαιτείται ελάχιστη μνήμη RAM για την αποθήκευση των εντολών. Απαιτείται όμως πολύπλοκο και ακριβό υλικό που να μπορεί να αναγνωρίσει όλες τις σύνθετες εντολές.

2.5.2 Η προσέγγιση RISC

Οι επεξεργαστές RISC χρησιμοποιούν μόνο απλές εντολές που μπορούν να εκτελεστούν μέσα σε ένα κύκλο ρολογιού. Έτσι, η εντολή "MULT" που περιγράφηκε παραπάνω μπορεί να χωριστεί σε τρεις χωριστές εντολές: "LOAD", η οποία μετακινεί δεδομένα από την μνήμη σε ένα καταχωρητή, το "PROD", το οποίο βρίσκει γινόμενο δύο τελεστών που βρίσκονται μέσα στους καταχωρητές, και την "STORE", η οποία μετακινεί δεδομένα από ένα καταχωρητή στην μνήμη. Προκειμένου να εκτελεστεί η ακριβής σειρά βημάτων που περιγράφονται στην προσέγγιση CISC, ένας προγραμματιστής θα χρειαζόταν να κωδικοποιήσει τέσσερις γραμμές κώδικα:

LOAD A, 2:3

LOAD B, 5:2

PROD A, B

STORE 2:3, A

Αρχικά, αυτό μπορεί να φαίνεται σαν πολύ λιγότερο αποτελεσματικός τρόπος για την ολοκλήρωση της λειτουργίας. Επειδή υπάρχουν περισσότερες γραμμές κώδικα, απαιτείται περισσότερη μνήμη RAM για την αποθήκευση των εντολών επιπέδου μηχανής. Ο μεταγλωττιστής πρέπει επίσης να εκτελέσει περισσότερες εργασίες για να μετατρέψει μια γλώσσα υψηλού επιπέδου σε κώδικα αυτής

της μορφής. Ωστόσο, η στρατηγική RISC φέρνει επίσης μερικά πολύ σημαντικά πλεονεκτήματα. Επειδή κάθε εντολή απαιτεί μόνο έναν κύκλο ρολογιού για εκτέλεση, ολόκληρο το πρόγραμμα θα εκτελεστεί περίπου στο ίδιο χρονικό διάστημα με την εντολή πολλαπλών κύκλων "MULT". Αυτές οι απλές εντολές RISC απαιτούν λιγότερα τρανζίστορ σε επίπεδο υλικού από τις περίπλοκες εντολές, αφήνοντας περισσότερο πόρους για καταχωρητές γενικής χρήσης. Επειδή όλες οι οδηγίες εκτελούνται σε ένα ομοιόμορφο χρονικό διάστημα ενός κύκλου, είναι δυνατή η επικάλυψη μεταξύ τους. Ο διαχωρισμός των οδηγιών "LOAD" και "STORE" μειώνει πραγματικά την ποσότητα εργασίας που πρέπει να εκτελέσει ο υπολογιστής. Αφού εκτελεστεί μια εντολή "MULT" τύπου CISC, ο επεξεργαστής σβήνει αυτόματα τους καταχωρητές. Εάν ένας από τους τελεστές πρέπει να χρησιμοποιηθεί για έναν άλλο υπολογισμό, ο επεξεργαστής πρέπει να φορτώσει εκ νέου τα δεδομένα από την μνήμη μνήμης σε ένα καταχωρητή. Στο RISC, ο τελεστής θα παραμείνει στον καταχωρητή και μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί μέχρι να φορτωθεί μια άλλη τιμή στη θέση του.

2.6 Η εξίσωση απόδοσης

Οι υπολογιστές κατασκευάζονται χρησιμοποιώντας ένα ρολόι το οποίο λειτουργεί με σταθερό ρυθμό, αυτά τα διακριτά χρονικά διαστήματα ονομάζονται κύκλοι. Συνεπώς ο χρόνος CPU των προγραμμάτων μπορεί να εκφραστεί :

Χρόνος CPU = Κύκλοι ρολογιού CPU για ένα πρόγραμμα / Ρυθμός Ρολογιού

Πέρα από το πλήθος των κύκλων ρολογιού ενός προγράμματος μπορούμε να υπολογίσουμε και το πλήθος των εντολών, με αυτά τα δύο μεγέθη υπολογίζουμε έναν πολύ σημαντικό δείκτη απόδοσης ενός επεξεργαστή τον CPI (αριθμός κύκλων ανα εντολή)

[12] $CPI = \text{Κύκλοι ρολογιού CPU για ένα πρόγραμμα} / \text{Αριθμός εντολών}$

Η ακόλουθη εξίσωση χρησιμοποιείται συνήθως για την έκφραση της απόδοσης ενός υπολογιστή:

$\text{Χρόνος} / \text{Πρόγραμμα} = (\text{Χρόνος} / \text{Κύκλος}) * (\text{Κύκλοι} / \text{Εντολή}) * (\text{Εντολές} / \text{Πρόγραμμα})$

2.7 Νόμος του Amdahl

Η αύξηση της απόδοσης που μπορεί να προκύψει σε ένα υπολογιστικό σύστημα με την βελτίωση κάποιου τμηματός του μπορεί να υπολογιστεί χρησιμοποιώντας τον νόμο του Amdahl. Σύμφωνα με τον νόμο του Amdahl η βελτίωση της απόδοσης που προκύπτει από την χρήση κάποιας ταχύτερης μεθόδου εκτέλεσης περιορίζεται από κλάσμα του χρόνου κατά το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί αυτή μέθοδος. Ο νόμος του Amdahl ορίζει την επιτάχυνση που μπορεί να επιτευχθεί με κάποια βελτίωση.

[12]

$\text{Επιτάχυνση} = \text{Χρόνος εκτέλεσης ολόκληρης της εργασίας χωρίς βελτίωση} / \text{Χρόνος εκτέλεσης}$

ολόκληρης της εργασίας με βελτίωση όπου είναι εφικτό

Η επιτάχυνση εξαρτάται από δύο βασικούς παράγοντες.

- Από το κλάσμα του χρόνου εφαρμογής της βελτίωσης ως προς τον συνολικό χρόνο του προγράμματος . Αν για παράδειγμα μια βελτίωση εφαρμόζεται για 20 δευτερόλεπτα σε ένα πρόγραμμα 60 δευτερολέπτων τότε το κλάσμα ισούται με $2/6$. Είναι δεδομένο ότι η τιμή του κλάσματος θα είναι μικρότερη της μονάδας.
- Από την βελτίωση που θα προκύψει μέσω της βελτιωμένης μεθόδου αν χρησιμοποιούνταν για όλο το πρόγραμμα . Αν η βελτιωμένη μέθοδος χρειάζεται 2 δευτερόλεπτα για την εκτέλεση ενός τμήματος του προγράμματος στο οποίο η αρχική μέθοδος θα χρειαζότανε 5 δευτερόλεπτα τότε η βελτίωση ισούται με $5/2$. Η τιμή του κλάσματος αυτού είναι πάντα μεγαλύτερη της μονάδας .

Συνεπώς ο χρόνος εκτέλεσης του προγράμματος στον αρχικό επεξεργαστή μετά την χρήση της βελτιωμένης μεθόδου θα ισούται με το άθροισμα του χρόνου που δαπανάται για το τμήμα της εργασίας που δεν χρησιμοποιεί βελτίωση με τον χρόνο που δαπανάται για το τμήμα της εργασίας με την βελτιωμένη μέθοδο .[12]

Χρόνος εκτέλεσης νέος = Χρόνος εκτέλεσης παλαιός * ((1-κλάσμα βελτιωμένο) + (κλάσμα βελτιωμένο /επιτάχυνση βελτιωμένη))

Επιτάχυνση συνολική = Χρόνος εκτέλεσης νέος / Χρόνος εκτέλεσης παλαιός

Κεφάλαιο 3

RISC-V ISA

3.1 Γενικά

Το RISC-V (ISA) είναι μια αρχιτεκτονική συνόλου εντολών RISC που σχεδιάστηκε για να υποστηρίξει την έρευνα και την εκπαίδευση στον τομέα της και τείνει να γίνει μια ανοικτή αρχιτεκτονική για εφαρμογές της βιομηχανίας.

- Αποτελεί ένα πλήρως ανοικτό ISA που είναι ελεύθερα διαθέσιμο στον ακαδημαϊκό κόσμο και στη βιομηχανία.
- Είναι κατάλληλο για άμεση υλοποίηση υλικού, όχι μόνο προσομοίωση .
- Είναι καταλληλο για ένα διαφορετικές μικροαρχιτεκτονικές (π.χ. in order, out of order) και μπορεί να υλοποιηθεί σε FPGA και ASIC.
- Περιλαμβάνει σε ένα βασικό σύνολο εντολών ακεραιών, και προαιρετικές τυποποιημένες επεκτάσεις, για την υποστήριξη της ανάπτυξης λογισμικού γενικής χρήσης.
- Υποστήριξη για το αναθεωρημένο πρότυπο κινητής υποδιαστολής IEEE-754 του 2008 .
- Τόσο παραλλαγές διαστήματος διευθύνσεων 32-bit όσο και 64-bit για εφαρμογές, πυρήνες λειτουργικού συστήματος και υλοποιήσεις υλικού.
- Υποστήριξη για παράλληλες αρχιτεκτονικές, συμπεριλαμβανομένων των ετερογενών πολυεπεξεργαστών.
- Προαιρετικές εντολές μεταβλητού μήκους τόσο για την επέκταση του διαθέσιμου χώρου κωδικοποίησης εντολών όσο και για την κωδικοποίηση πυκνών οδηγιών για βελτιωμένη απόδοση.
- Είναι πλήρως εικονικοποιημένο ISA για να διευκολύνει την ανάπτυξη του hypervisor.

Οι standard επεκτάσεις που έχουμε μέχρι στιγμής είναι:

- I(ntegers): Βασικές πράξεις με ακέραιους (and, or, xor, add, sub, load, store κλπ) και control flow (jumps κλπ).

- **M**(ultiplication): Πολλαπλασιασμός και διαίρεση για ακέραιους.
- **A**(tomics): Διαδικασίες που αφορούν εντολές load/store στη μνήμη κατά τρόπο που να είναι “σύγχρονες” μεταξύ των διαφορετικών πυρήνων/threads.
- **F**(loats): Πράξεις με δεκαδικούς 32bit - single precision (add/sub/multiply/divide/compare κλπ).
- **D**(ouble): Πράξεις με δεκαδικούς 64bit - double precision.
- **Q**(uad): Πράξεις με δεκαδικούς 128bit - quad precision.
- **C**(ompressed): Υποστήριξη για συμπιεσμένες εντολές με σκοπό την ελάττωση του μεγέθους παραγόμενου κώδικα (-16bit- εκδοχή της -με κάποιες συμβάσεις όπως το ποιοι καταχωρητές χρησιμοποιούνται-).

Οι standard επεκτάσεις που είναι υπό ανάπτυξη αφορούν λειτουργίες που θα βρίσκονται στους περισσότερους επεξεργαστές όπως bit manipulation (**B**) και vectors (**V**) και πιο ενδιαφέρουσες ιδέες όπως acceleration των JIT γλωσσών (**J**) . Για να τρέξει ένας επεξεργαστής ένα πλήρες λειτουργικό χρειάζεται να υλοποιεί κατ' ελάχιστον τις επεκτάσεις IMAFD, καθώς και το privilege spec, όπου ορίζει τον διαχωρισμό των διαφόρων επιπέδων προστασίας στον επεξεργαστή, τη διαχείριση της εικονικής μνήμης κλπ. Το σετ αυτό το λέμε πιο σύντομα **G**(eneric), οπότε αν δείτε έναν επεξεργαστή να λέει πως είναι rv64gc π.χ. σημαίνει πως υλοποιεί τις επεκτάσεις IMAFDC.[27],[28]

3.2 Κωδικοποίηση Μήκος Εντολής

Το βασικό RISC-V ISA έχει 32-bit εντολές σταθερού μήκους. Ωστόσο, το πρότυπο σύστημα κωδικοποίησης RISC-V έχει σχεδιαστεί για να υποστηρίζει εντολές μεταβλητού μήκους. Όλες οι 32-bit εντολές έχουν τα χαμηλότερα δύο δυαδικά ψηφία τους ρυθμισμένα στο 11. Οι συμπιεσμένες 16-bit εντολές έχουν τα χαμηλότερα δύο δυαδικά ψηφία τους ίσα με 00, 01 ή 10. Οι τυποποιημένες επεκτάσεις εντολών που κωδικοποιούνται με περισσότερα από 32 bits έχουν επιπλέον ψηφία χαμηλής τάξης που έχουν οριστεί σε 1, για μήκη 48 και 64 bit . Εντολές μεταξύ 80 bit και 176 bit κωδικοποιούνται χρησιμοποιώντας ένα πεδίο των 3-bit στις θέσεις [14:12] δίνοντας το πλήθος των επιπλέον 16-bit λέξεων εκτός από τις πρώτες λέξεις 5 × 16-bit. Η κωδικοποίηση με bits [14:12] στο 111 είναι αποκλειστικά για μελλοντική χρήση. Το σχήμα 1.1 απεικονίζει την τυπική σύμβαση κωδικοποίησης μήκους εντολής RISC-V.[27],[28]

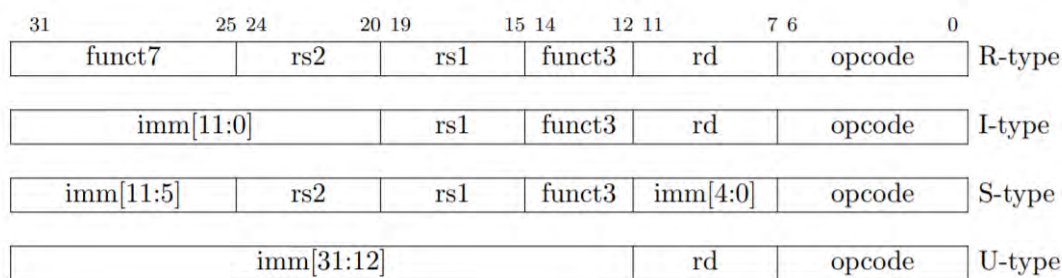
Σχήμα 3.1: Κωδικοποίηση Εντολής

3.3 Φάκελος καταχωρητών

Υπάρχουν 31 γενικού σκοπού καταχωρητές οι x1-x31, οι οποίοι κατέχουν ακέραιες τιμές, με τον καταχωρητή x0 είναι σταθερός 0. Η τυπική σύμβαση κλήσης λογισμικού χρησιμοποιεί τον καταχωρητή x1 για να κρατήσει τη διεύθυνση επιστροφής σε μια κλήση. Για το RV32, οι καταχωρητές x έχουν πλάτος 32 bits, και για το RV64, έχουν πλάτος 64 bits. Υπάρχει ένας προσθετός καταχωρητής ο μετρητής προγράμματος pc κρατά τη διεύθυνση της υπο εκτέλεση εντολής. Ο αριθμός των διαθέσιμων καταχωρητών μπορεί να έχει μεγάλες επιπτώσεις στο μέγεθος, την απόδοση, και την κατανάλωση ενέργειας. Ένας μεγαλύτερος αριθμός καταχωρητών ακέραιων αριθμών θα βοηθούσε την απόδοση σε κώδικα υψηλής απόδοσης, όπου μπορεί να υπάρχει εκτεταμένη χρήση ξετυλίγματος βρόχου, software pipelining, και loop nest optimization. Η υλοποίηση του φακέλου καταχωρητών στο υλικό μπορεί να βελτιστοποιηθεί ώστε να μειωθεί η ενέργεια πρόσβασης για τους καταχωρητές με μεγαλύτερη συχνότητα πρόσβασης. Για ενσωματωμένες εφαρμογές με περιορισμένη χρήση πόρων, έχει οριστεί το υποσύνολο RV32E, το οποίο έχει μόνο 16 καταχωρητές. [27],[28]

3.4 Βασικές κωδικοποιήσεις εντολών

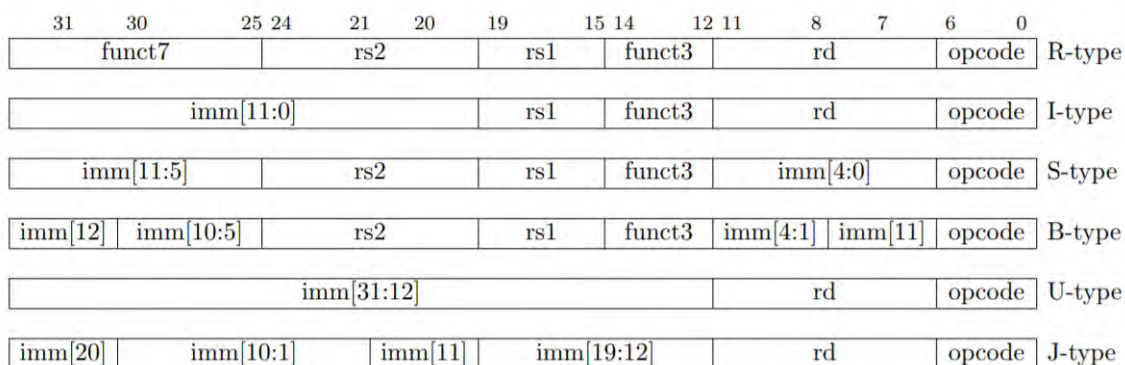
Στη βάση ISA, υπάρχουν τέσσερις βασικές μορφές εντολών (R-type, I-type, S-type, U-type). Όλες είναι σταθερού μήκους 32 bit και πρέπει να ευθυγραμμίζονται σε ένα όριο τεσσάρων bytes στη μνήμη. Μια εξαίρεση μη έγκαιρης διευθυνσιοδότησης δημιουργείται κάθε φορά που μια εντολή διακλάδωσης ή μια εντολή άλματος επιθυμεί πρόσβαση σε μη έγκυρη διεύθυνση.

Σχήμα 3.2: Βασικές κωδικοποιήσεις εντολών

Το RISC-V ISA διατηρεί τους καταχωρητές πηγής (rs1 και rs2) και προορισμού (rd) στην ίδια θέση σε όλες τις μορφές για την απλούστευση της αποκωδικοποίησης επειδή η αποκωδικοποίηση της διεύθυνσης των καταχωρητών και η ανάκτηση τιμής από το φάκελο καταχωρητών παίζει κείμενο ρόλο στην διαμόρφωση του κρίσιμου μονοπατιού. Εκτός από τις 5-bit σταθερές που χρησιμοποιούνται στις εντολές CSR, οι σταθερές τιμές είναι πάντα sign-extended και καταλαμβάνουν τα αριστερότερα διαθέσιμα bit της εντολής για να μειώσουν την πολυπλοκότητα του υλικού, το bit προσήμου είναι πάντα στην θέση 31 για αποδοτικότερη υλοποίηση.

Υπάρχουν δύο επιπλέον παραλλαγές των μορφών εντολών με βάση το χειρισμό των σταθερών η B-type και J-type. Η μόνη διαφορά μεταξύ των μορφών S και B είναι ότι χρησιμοποιείται η 12-bit τιμή της σταθεράς για να κωδικοποιούνται οι διευθύνσεις των εντολών διακλάδωσης σε πολλαπλάσια του 2, με το imm[0] πάντα 0. Ομοίως, η μόνη διαφορά μεταξύ των μορφών U και J είναι ότι η σταθερά 20-bit μετατοπίζεται αριστερά κατά 12 bits στην U μορφή και με 1 bit στην J μορφή. [27],[28]

Σχήμα 3.3: B-type J-type

3.5 Εντολές ακεραίων

Οι υπολογιστικές εντολές μεταξύ ακεραίων λαμβάνουν ορίσματα των 32 bits εκτελούν την αριθμητική πράξη και αποθηκεύουν το αποτέλεσμα στον καταχωρητή προορισμού rd, επίσης 32

bit . Οι εντολές αυτές ανάλογα με τα ορίσματα που λαμβάνουν είτε κωδικοποιούνται ως καταχωρητή- καταχωρητή (rs1-rs2) με μορφή τύπου R είτε ως καταχωρητή-σταθεράς(rs1-imm) με μορφή τύπου I. Ο προορισμός είναι κοινός, ο καταχωρητής rd . Δεν υπάρχουν ειδικές εντολές που να αντιμετωπίζουν πιθανή υπερχείλιση σε πράξεις μεταξύ ακεραίων αλλά αυτό μπορεί να επιλυθεί με την εφαρμογή εντολών διακλάδωσης. Πιο συγκεκριμένα ο έλεγχος υπερχείλισης για την πρόσθεση μη προσημασμένων αριθμών απαιτεί μόνο μια επιπλέον εντολή διακλάδωσης

add t0, t1, t2 ; bltu t0, t1, overflow

Για την προσημασμένη προσθήκη, εάν είναι γνωστό το πρόσημο του ενός τελεστή, ο έλεγχος υπερχείλισης καλύπτεται πάλι με μια εντολή διακλάδωσης .

addi t0, t1, +imm ; blt t0, t1, overflow

Για την γενική περίπτωση πρόσθεσης δύο προσημασμένων αριθμών χρειαζόμαστε τρεις πρόσθετες εντολές.

add t0, t1, t2 ;

slti t3, t2, 0 ;

slt t4, t0, t1 ;

bne t3, t4, overflow

Σε αυτή την περίπτωση αξιοποιούμε την παρατήρηση ότι το άθροισμα θα πρέπει να είναι μικρότερο από έναν από τους τελεστές αν και μόνο εάν ο άλλος τελεστής είναι αρνητικός.[27],[28]

3.5.1 Πράξεις ακεραίων μεταξύ καταχωρητή και στάθερας

31	20 19	15 14	12 11	7 6	0
imm[11:0]		rs1	funct3	rd	opcode
12		5	3	5	7
I-immediate[11:0]		src	ADDI/SLTI[U]	dest	OP-IMM
I-immediate[11:0]		src	ANDI/ORI/XORI	dest	OP-IMM

Σχήμα 3.4: Πράξεις Καταχωρητή-σταθεράς

Η ADDI προσθέτει άμεσα την προσημασμένη επέκταση της 12-bit σταθεράς στον καταχωρητή του rs1. Η ADDI rd, rs1, 0 χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της MV rd,rs1 , ψευδοεντολής assembly. Η SLTI τοποθετεί την τιμή 1 στο καταχωρητή rd αν η προσημασμένη τιμή του rs1 είναι μικρότερη από την sign-extended σταθερά , αλλιώς 0 γράφεται στο rd. Η SLTIU είναι ακριβώς όπως το SLTI αλλά με μη προσημασμένους αριθμούς. Οι ANDI, ORI, XORI είναι λογικές πράξεις που εκτελούν το λογικό AND, OR, και XOR στο καταχωρητή rs1 με την προσημασμένη επέκταση της 12bit σταθεράς.[27],[28]

31	25 24	20 19	15 14	12 11	7 6	0
imm[11:5]	imm[4:0]	rs1	funct3	rd	opcode	
7	5	5	3	5	7	
0000000	shamt[4:0]	src	SLLI	dest	OP-IMM	
0000000	shamt[4:0]	src	SRLI	dest	OP-IMM	
0100000	shamt[4:0]	src	SRAI	dest	OP-IMM	

Σχήμα 3.5: Πράξεις Καταχωρητή-σταθεράς

Οι μετατοπίσεις με μια σταθερά κωδικοποιούνται σαν εντολές της μορφής τύπου I. Ο τελεστής που πρέπει να μετατοπιστεί είναι ο rs1 και η ποσότητα μετατόπισης κωδικοποιείται στα κατώτερα 5 bits της σταθερας .

Η SLLI είναι μια λογική αριστερή μετατόπιση.

Η SRLI είναι μια λογική δεξιά μετατόπιση .

Η SRAI είναι μια αριθμητική δεξια μετατόπιση.

31	12 11	7 6	0
imm[31:12]		rd	opcode
20		5	7
U-immediate[31:12]		dest	LUI
U-immediate[31:12]		dest	AUIPC

Σχήμα 3.6: Πράξεις Καταχωρητή-σταθεράς

Η LUI χρησιμοποιείται για τη δημιουργία σταθερών 32 bit και χρησιμοποιεί τη μορφή τύπου U. Η LUI τοποθετεί την σταθερή τιμή στα κορυφαία 20 bits του καταχωρητή rd, συμπληρώνοντας τα χαμηλότερα 12 bits με μηδενικά. Η AUIPC χρησιμοποιείται για τη δημιουργία διευθύνσεων σχετικών με τον μετρητή προγράμματος pc και χρησιμοποιεί την U μορφή. Λαμβάνει 20-bit σταθεράς , γεμίζοντας με τα χαμηλότερα 12 bits με το μηδέν, προσθέτει αυτή την τιμή στον μετρητή προγράμματος και αποθηκευεί την τιμή στο Rd .[27],[28]

3.5.2 Πράξεις ακεραίων μεταξύ καταχωρητών

Το RV32I ορίζει διάφορες αριθμητικές πράξεις τύπου R. Όλες οι εντολές διαβάζουν τους καταχωρητές rs1 και rs2 ως καταχωρητές εισόδου και γράφουν το αποτέλεσμα στο καταχωρητή rd. Τα πεδία funct7 και funct3 επιλέγουν την ακριβή πράξη.

31	25 24	20 19	15 14	12 11	7 6	0
funct7	rs2	rs1	funct3	rd	opcode	
7	5	5	3	5	7	
0000000	src2	src1	ADD/SLT/SLTU	dest	OP	
0000000	src2	src1	AND/OR/XOR	dest	OP	
0000000	src2	src1	SLL/SRL	dest	OP	
0100000	src2	src1	SUB/SRA	dest	OP	

Σχήμα 3.7: Πράξεις μεταξύ καταχωρητών

Η ADD και η SUB για πρόσθεση και αφαίρεση αντίστοιχα. Οι υπερχειλίσσεις αγνοούνται και τα λιγότερο σημαντικά bits XLEN των αποτελεσμάτων γράφονται στον καταχωρητή προορισμού. Η SLT και η SLTU εκτελούν προσημασμένη και μη προσημασμένη σύγκριση αντίστοιχα, γράφοντας 1 στον rd εάν $rs1 < rs2$, 0 αλλιώς. Οι AND, OR, και XOR εκτελούν τις αντίστοιχες δυαδικές λογικές πράξεις. Οι SLL, SRL και SRA εκτελούν λογική αριστερά, λογική δεξιά και αριθμητική δεξιά μετατοπίση στην τιμή καταχωρητή rs1 και το ποσό μετατόπισης ορίζεται από 5 κατώτερα bits του καταχωρητή rs2.[27],[28]

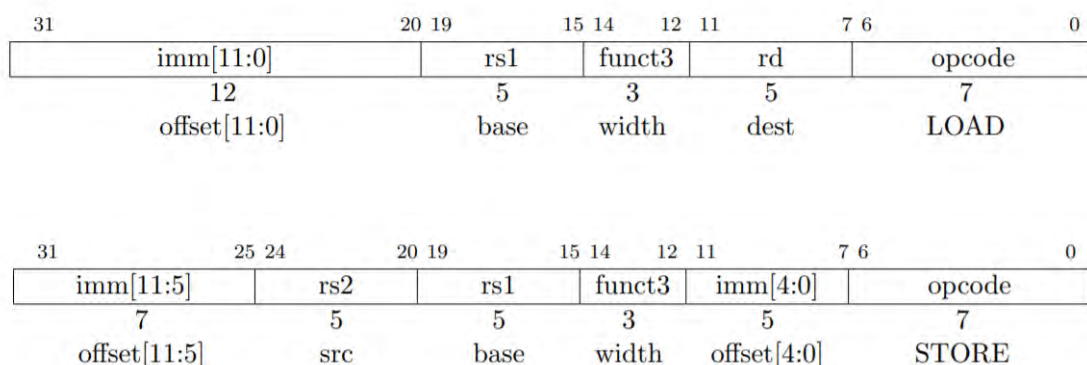
NOP Instruction

31	20 19	15 14	12 11	7 6	0
imm[11:0]	rs1	funct3	rd	opcode	
12	5	3	5	7	
0	0	ADDI	0	OP-IMM	

Σχήμα 3.8: Πράξεις μεταξύ καταχωρητών

3.5.3 Εντολές φόρτωσης και αποθήκευσης

Το RV32I είναι μια αρχιτεκτονική συνόλου εντολών όπου μόνο οι εντολές φόρτωσης και αποθήκευσης έχουν πρόσβαση στη μνήμη.

Σχήμα 3.9: Εντολές φόρτωσης και αποθήκευσης

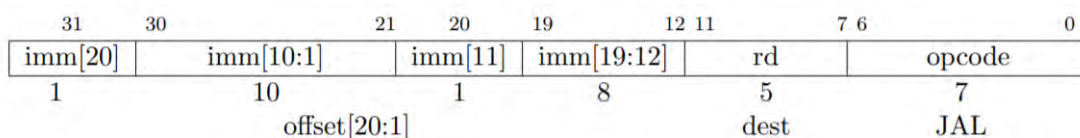
Οι εντολές φόρτωσης και αποθήκευσης μεταφέρουν μια τιμή μεταξύ των καταχωρητών και της μνήμης. Οι εντολές φόρτωσης κωδικοποιούνται στη μορφή τύπου I και οι εντολές αποθήκευσης στην μορφή τύπου S. Η διεύθυνση προσπέλασης αποκτάται με την προσθήκη στον rs1 του sign-extended 12bit offset. Οι εντολές φόρτωσης αντιγράφουν μια τιμή από τη μνήμη στον rd. Οι εντολές αποθήκευσης αντίγραφουν την τιμή του rs2 στη μνήμη. Η εντολή LW φορτώνει μια τιμή 32-bit από τη μνήμη σε rd. Το LH φορτώνει μια τιμή 16 bit από τη μνήμη, και εκτείνεται προσημασμένα σε 32-bit πριν από την αποθήκευση σε rd. Το LHU φορτώνει μια τιμή 16-bit από τη μνήμη, αλλά στη συνέχεια εκτείνεται με 0 σε 32-bit πριν την αποθήκευση στον rd. Τα LB και LBU ορίζονται ανάλογα με τιμές 8-bit. Οι εντολές SW, SH και SB αποθηκεύουν τιμές 32 bit, 16 bit και 8 bit από τα λιγότερο σημαντικά bit του καταχωρητή rs2 στη μνήμη.

3.5.4 Εντολές ελέγχου ροής προγράμματος

Το RV32I παρέχει δύο τύπους εντολών ελέγχου ροής, εντολές δικλάδωσης χωρίς συνθήκη και εντολές διακλάδωσης υπό συνθήκη.[27],[28]

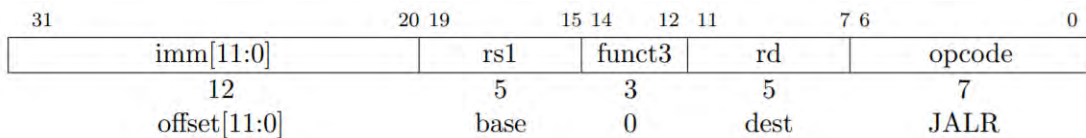
- Εντολές δικλάδωσης χωρίς συνθήκη .

Η εντολή άλματος και σύνδεσης (JAL) χρησιμοποιεί τη μορφή τύπου J.H τιμή της σταθεράς επεκτείνεται προσημασμένα σε τιμή 32 Bit και προστίθεται στην τιμή του pc ,ετσι δημιουργείται η διεύθυνση του άλματος. Το JAL αποθηκεύει τη διεύθυνση της εντολής μετά από το άλμα (pc + 4) στο καταχωρητή rd.

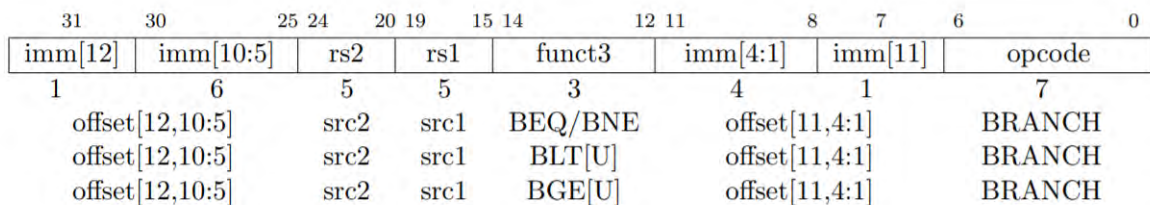
Σχήμα 3.10: Η εντολή JAL

Η έμμεση εντολή άλματος JALR χρησιμοποιεί την κωδικοποίηση τύπου I. Η διεύθυνση προορισμού επιτυγχάνεται με την προσθήκη της προσημασμένης σταθεράς 12-bit στον καταχωρητή rs1, και στη συνέχεια τον μηδενισμό των λιγότερων σημαντικών ψηφίων του αποτελέσματος. Το JALR αποθηκεύει τη διεύθυνση της εντολής μετά από το άλμα ($pc + 4$) στο καταχωρητή rd.

Σχήμα 3.11: Η εντολή JALR

- Εντολές διακλάδωσης με συνθήκη
Όλες οι εντολές διακλάδωσης με συνθήκη χρησιμοποιούν τη μορφή εντολών τύπου B, και συγκρίνουν δύο καταχωρητές.

Σχήμα 3.12: Οι εντολές διακλάδωσης με συνθήκη

Η BEQ εκτελεί άλμα όταν οι τιμές των rs1 και rs2 είναι ίσες ενώ η BNE όταν είναι άνισες. Οι BLT και BLTU εκτελούν το άλμα αν ο rs1 είναι μικρότερος από rs2, χρησιμοποιώντας προσημασμένη και προσημασμένη σύγκριση αντίστοιχα. Η BGE και το BGEU εκτελούν το άλμα αν ο rs1 είναι μεγαλύτερος από rs2, χρησιμοποιώντας προσημασμένη και προσημασμένη σύγκριση αντίστοιχα. Οι εντολές BGT, BGTU, BLE και BLEU μπορούν να συντεθούν αντιστρέφοντας τους τελεστές από BLT, BLTU, BGE και BGEU αντίστοιχα. [27],[28]

RV32I Base Instruction Set							
imm[31:12]					rd	0110111	LUI
imm[31:12]					rd	0010111	AUIPC
imm[20:10:1 11 19:12]					rd	1101111	JAL
imm[11:0]			rs1	000	rd	1100111	JALR
imm[12 10:5]		rs2	rs1	000	imm[4:1 11]	1100011	BEQ
imm[12 10:5]		rs2	rs1	001	imm[4:1 11]	1100011	BNE
imm[12 10:5]		rs2	rs1	100	imm[4:1 11]	1100011	BLT
imm[12 10:5]		rs2	rs1	101	imm[4:1 11]	1100011	BGE
imm[12 10:5]		rs2	rs1	110	imm[4:1 11]	1100011	BLTU
imm[12 10:5]		rs2	rs1	111	imm[4:1 11]	1100011	BGEU
imm[11:0]			rs1	000	rd	0000011	LB
imm[11:0]			rs1	001	rd	0000011	LH
imm[11:0]			rs1	010	rd	0000011	LW
imm[11:0]			rs1	100	rd	0000011	LBU
imm[11:0]			rs1	101	rd	0000011	LHU
imm[11:5]		rs2	rs1	000	imm[4:0]	0100011	SB
imm[11:5]		rs2	rs1	001	imm[4:0]	0100011	SH
imm[11:5]		rs2	rs1	010	imm[4:0]	0100011	SW
imm[11:0]			rs1	000	rd	0010011	ADDI
imm[11:0]			rs1	010	rd	0010011	SLTI
imm[11:0]			rs1	011	rd	0010011	SLTIU
imm[11:0]			rs1	100	rd	0010011	XORI
imm[11:0]			rs1	110	rd	0010011	ORI
imm[11:0]			rs1	111	rd	0010011	ANDI
0000000		shamt	rs1	001	rd	0010011	SLLI
0000000		shamt	rs1	101	rd	0010011	SRLI
0100000		shamt	rs1	101	rd	0010011	SRAI
0000000		rs2	rs1	000	rd	0110011	ADD
0100000		rs2	rs1	000	rd	0110011	SUB
0000000		rs2	rs1	001	rd	0110011	SL
0000000		rs2	rs1	010	rd	0110011	SLT
0000000		rs2	rs1	011	rd	0110011	SLTU
0000000		rs2	rs1	100	rd	0110011	XOR
0000000		rs2	rs1	101	rd	0110011	SRL
0100000		rs2	rs1	101	rd	0110011	SRA
0000000		rs2	rs1	110	rd	0110011	OR
0000000		rs2	rs1	111	rd	0110011	AND
0000	pred	succ	00000	000	00000	0001111	FENCE
0000	0000	0000	00000	001	00000	0001111	FENCE.I
000000000000			00000	000	00000	1110011	ECALL
000000000001			00000	000	00000	1110011	EBREAK
csr			rs1	001	rd	1110011	CSR _{RW}
csr			rs1	010	rd	1110011	CSR _{RS}
csr			rs1	011	rd	1110011	CSR _{RC}
csr			zimm	101	rd	1110011	CSR _{RWI}
csr			zimm	110	rd	1110011	CSR _{RSI}
csr			zimm	111	rd	1110011	CSR _{RCI}

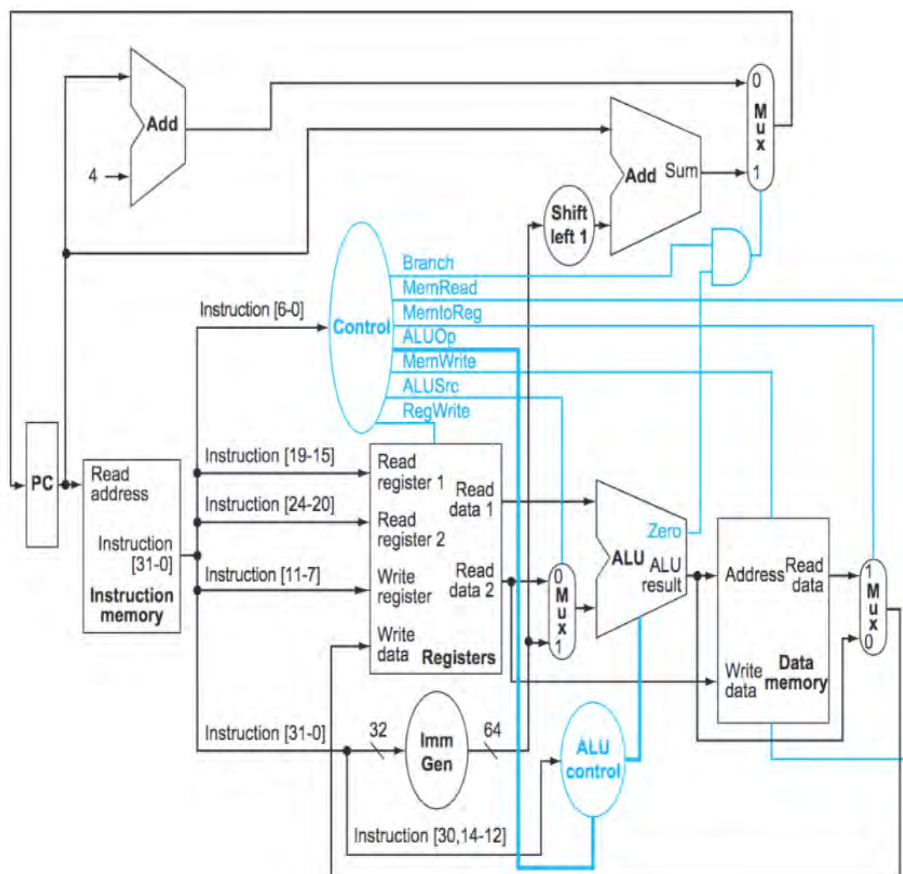
Σχήμα 3.13: RV32I Σύνολο Εντολών

Κεφάλαιο 4

Classic RISC pipeline

4.1 Single Cycle Επεξεργαστής

Ένας single cycle επεξεργαστής ολοκληρώνει την εκτέλεση κάθε εντολής σε έναν κύκλο μηχανής, μέσω μιας ακολουθίας διαδικασιών. Περιληπτικά, την προσκόμιση από την κύρια μνήμη εντολών (RAMI), την αποκωδικοποίηση των τελούμενων εισόδου εξόδου και της βασικής λειτουργίας, την εκτέλεση σε μια μονάδα επεξεργασίας, την προσπέλαση της μνήμης δεδομένων (RAMD) αν απαιτείται και την εγγραφή των αποτελεσμάτων στην μνήμη ή στο φακέλο καταχωρητών. Η τεχνική αυτή όμως δημιουργεί μεγάλο κρίσιμο μονοπάτι, καθώς αυτό καθορίζεται από την εντολή που χρησιμοποιεί τις περισσότερες από τις παραπάνω διαδικασίες, στην περίπτωση του RiseV συνόλου εντολών αυτές οι εντολές είναι οι Load. Συνεπώς σε έναν single cycle επεξεργαστή παρόλο που έχουμε θεωρητικά βέλτιστο CPI ίσο με 1, η ταχύτητα ρολογιού είναι περιορισμένη πολύ χαμηλά. [12],[11]

Σχήμα 4.1: Risc-v RV32I simple datapath

4.2 Pipelined Επεξεργαστής

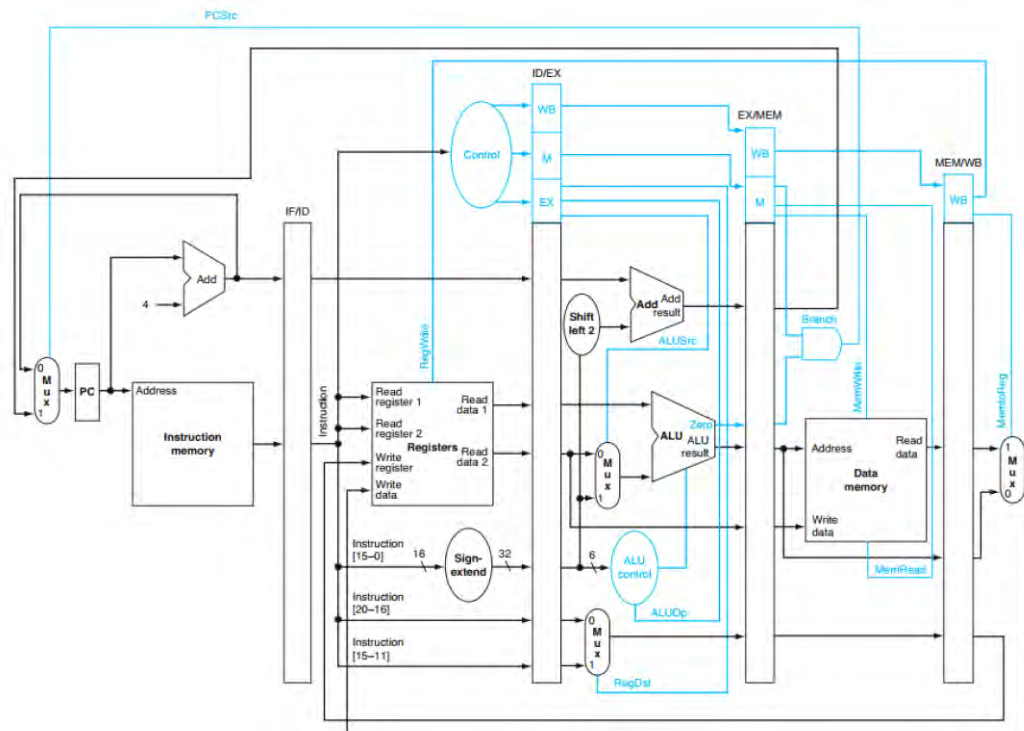
Η παροχέτευση είναι μια τεχνική υλοποίησης σε επίπεδο αρχιτεκτονικής, σύμφωνα με την οποία η εκτέλεση διαδοχικών εντολών γίνεται με επικάλυψη. Σκοπός της τεχνικής είναι η εκτέλεση διαδικασιών σε κάθε στάδιο που μπορούν να ολοκληρωθούν σε μικρό κύκλο ρολογιού. Στην βασική αρχιτεκτονική παροχέτευσης η εκτέλεση της κάθε εντολής ολοκληρώνεται σε πέντε στάδια τα οποία επικοινωνούν μεταξύ τους μέσω των καταχωρητών παροχέτευσης, αυτό επιτρέπει την πλήρωση των πέντε σταδίων με διαφορετικές εντολές οι οποίες προχωρούν σειριακά μεταφέροντας τα δεδομένα κάθε σταδίου στο επόμενο και φτάνουν στο τελικό στάδιο με ρυθμό κοντά στο 1 στην ιδανική περίπτωση. Επομένως η ικανότητα διαικπεραίωσης (throuput) του επεξεργαστή πλησιάζει την μονάδα πετυχαίνοντας παράλληλα χαμηλό κύκλο ρολογιού.[12],[?],[19]

	1 cc	2 cc	3 cc	4 cc	5 cc	6 cc	7 cc	8 cc	9 cc
LW \$8, 0 (\$9)	IF	ID	EX	MEM	WB				
ORI \$16, \$17, 28		IF	ID	EX	MEM	WB			
ADD \$14, \$8, \$9			IF	ID	EX	MEM	WB		
SW \$21, 88 (\$3)				IF	ID	EX	MEM	WB	
SUB \$21, \$21, \$14					IF	ID	EX	MEM	WB

Σχήμα 4.2: Παροχέυτευση εντολών

Τα στάδια της παροχέυτευσης:

1. Instruction Fetch: Σε αυτό το στάδιο η εντολή διαβάζεται απο την μνήμη εντολών και το pc αυξάνεται κατά 4 ώστε να δείχνει στην επόμενη θέση μνήμης. Είναι το στάδιο πριν την αποκωδικοποίηση και είναι κοινό για όλες τις εντολές .
2. Instruction Decode και Register Read : Σε αυτό το στάδιο η εντολή αποκωδικοποιείται σύμφωνα με το πρότυπο του συνόλου εντολών , τα σημάτα ελέγχου λαμβάνουν τιμή καθορίζονται οι καταχωρητές πηγής και προορισμού και διαβάζονται απο το φάκελο καταχωρητών οι τιμές των καταχωρητών πηγής. Επίσης κοινό σταδιο για όλες τις εντολές.
3. Execution : Εκτελούνται οι λογικές και αριθμητικές πράξεις στην ALU μεταξύ των τελούμενων εισόδου , υπολογίζονται οι διευθύνσεις άλματος και αποτιμάται η συνθήκη διακλάδωσης και υπολογίζεται η διευθυνση προσπέλασης μνήμης ανάλογα τον τύπο εντολής .
4. Data Memory access : Σε περίπτωση εντολής προσπέλασης μνήμης Load/Store διαβάζονται τα δεδομένα απο την μνήμη η αποθηκεύονται σε αυτήν .Οι υπόλοιπες εντολές περνούν το στάδιο αυτό χωρίς να εκτελείται κάποια λειτουργία .
5. Write Back Register write: Οι εντολές που γράφουν σε καταχωρητή χρησιμοποιούν το στάδιο αυτό για να προσπελάσουν το φάκελο καταχωρητών και να αποθηκεύσουν το αποτέλεσμα.[12],[?]

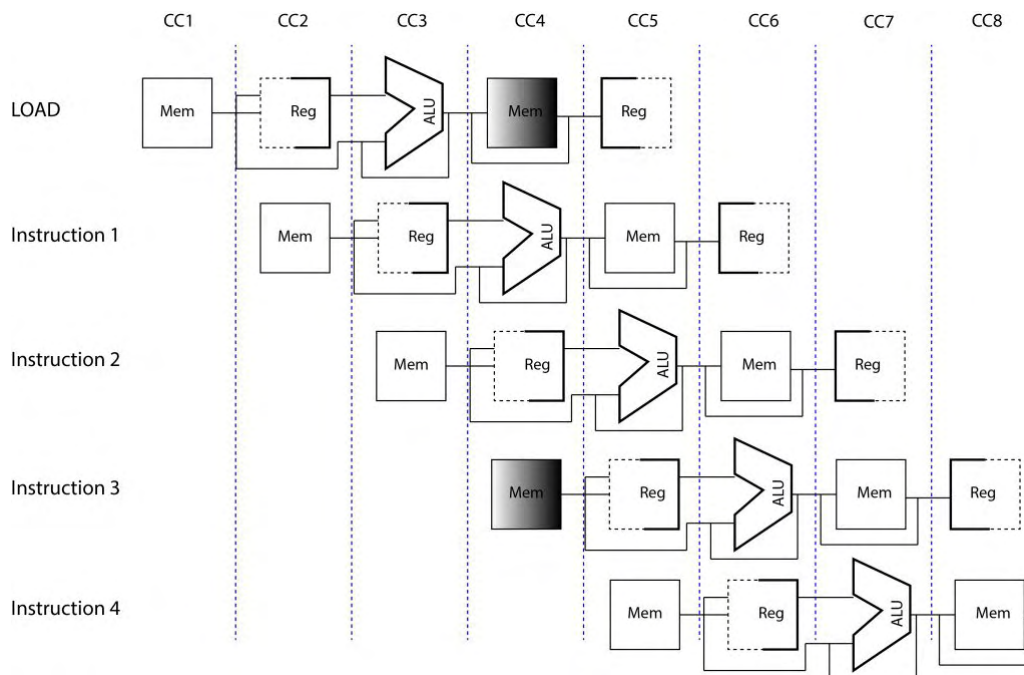

Σχήμα 4.3: Pipelined RV32I processor

4.3 Κίνδυνοι (Hazards)

Παρά το γεγονός ότι οι εντολές εκτελούνται σε σειρά περνώντας διαδοχικά από τα στάδια του pipeline υπάρχουν περιπτώσεις που κάποια εντολή δεν μπορεί να προχωρήσει στην εκτέλεση καθώς χρειάζεται δεδομένα που παράγουν προηγούμενες εντολές και τα οποία δεν είναι ακόμα αποθηκευμένα στην κατάλληλη θέση μνήμης ή στο φάκελο καταχωρητών. Ακόμα μια εντολή χρειάζεται να χρησιμοποιήσει κάποια δομική μονάδα που βρίσκεται σε χρήση από άλλη εντολή στον ίδιο κύκλο. Τέλος υπάρχουν περιπτώσεις που μια εντολή άλματος ή διακλάδωσης θα αλλάξει την ροή εκτέλεσης όταν θα φτάσει στο στάδιο εκτέλεσης και θα οδηγήσει σε λανθασμένη προσκόμιση εντολής σε πρώτο χρόνο. Κάθε ένας από τους παραπάνω κινδύνους που περιγράφηκαν περιληπτικά αποτελεί και μια διαφορετική κατηγορία και επιδέχεται τρόπους αντιμετώπισης.

1. Structural Hazards : Όταν δύο εντολές απαιτούν την ίδια δομική μονάδα στον ίδιο κύκλο ρολογιού, αποτελεί συχνό κίνδυνο των υπερβαθμωτών υλοποιήσεων και επιλύεται είτε με τεχνικές δρομολόγησης σε επίπεδο λογισμικού ή υλικού είτε με προσθήκη επιπλέον υλικού. Συναντάται επίσης σε υλοποιήσεις με κοινή μνήμη δεδομένων και εντολών.

Σχήμα 4.4: Δομική εξάρτηση μνήμης

2. Data Hazards : Διακρίνονται σε τρεις επιμέρους κατηγορίες

- Ανάγνωση μετά απο εγγραφή (RAW) όταν μια εντολή χρειάζεται δεδομένα που παράγει μια εντολή που βρίσκεται ακόμα υπο εκτέλεση. Επιλύεται με προσθήκη καταχωρητών που προωθούν τα τελούμενα μεταξύ των σταδίων απο την στιγμή της δημιουργίας, η μοναδική περίπτωση που ο κινδυνός δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί και είναι απαραίτητο το pipeline να παγώσει για ένα κύκλο είναι μια εντολή ζητά την τιμή του καταχωρητή που γράφεται απο την ακριβως προηγούμενη εντολή Load. Αυτό ισχύει με την παραδοχή ότι κάθε εντολή χρησιμοποιεί το κάθε στάδιο για έναν κύκλο ρολογιού και ολοκληρώνεται μετά απο πέντε κύκλους επίσης οι εντόλες εκτελούνται με την σειρά που διαβάζονται απο την μνήμη .

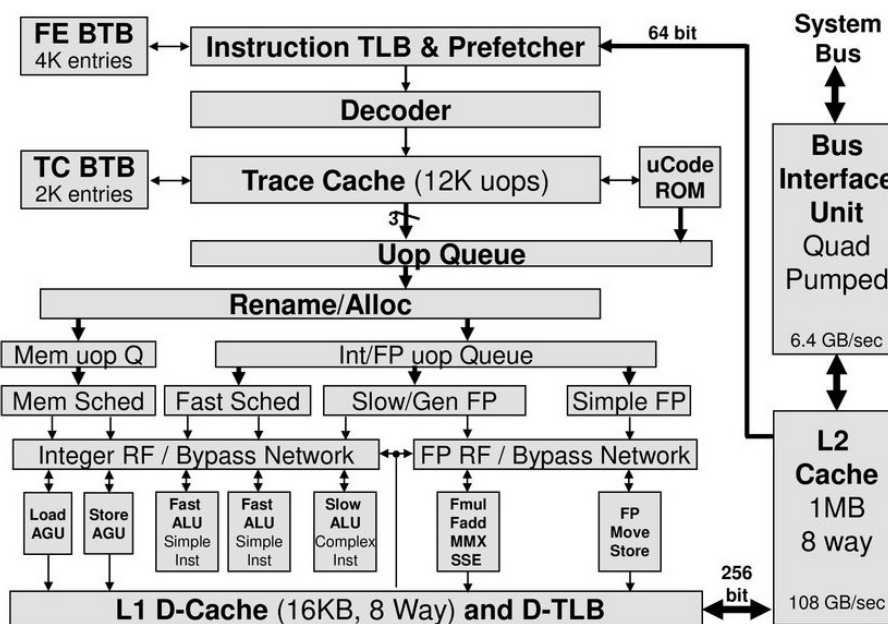
Στις εμπορικές υλοποιήσεις που προστιθόνται μονάδες πολλαπλασιασμού, διαίρεσης, κινητής υποδιαστολής κάθε εντολή απαιτεί διαφορετικούς κύκλους εκτέλεσης και προσφέρεται η δυνατότητα για εκτέλεση εκτός σειράς . Τότε περιπλεκεται η επίλυση των RAW εξαρτήσεων και δημιουργούνται δύο νέοι τύποι εξαρτήσεων.[4],[5]

- Γράψιμο μετά απο ανάγνωση (WAR). Μια εντόλη μεταγενέστερη που όμως έχει δρομολογηθεί νωρίτερα γράφει σε μια θέση μνήμης ή σε έναν καταχωρητή που θα διαβάσει αργότερα μια εντολή που προηγείται σε σειρά εκτέλεσης .
- Γράψιμο μετά απο Γράψιμο (WAW) Μια εντόλη μεταγενέστερη που όμως έχει δρομολογηθεί νωρίτερα γράφει σε μια θέση μνήμης ή σε έναν καταχωρητή που θα γράψει αργότερα μια εντολή που προηγείται σε σειρά εκτέλεσης . Δεν θα αποτελεί σκοπό της

εργασίας η ανάλυση των εξαρτήσεων δεδομένων ούτε η μελέτη πολύπλοκων υλοποιήσεων, αλλά κρίθηκε σκόπιμο να αναφερθούν όλα τα είδη.

	1 cc	2 cc	3 cc	4 cc	5 cc	6 cc	7 cc
ADD \$8, \$7, \$3	IF	ID	EX	MEM	WB		
MUL \$16, \$8, \$9		IF	ID	EX	MEM	WB	
SLL \$14, \$8, \$9	IF	ID	EX	MEM	WB		
LW \$20, 8 (\$14)		IF	ID	EX	MEM	WB	
LW \$20, 21388 (\$9)	IF	ID	EX	MEM	WB		
NOP							
ADD \$21, \$13, \$20			IF	ID	EX	MEM	WB
LW \$20, 21388 (\$9)	IF	ID	EX	MEM	WB		
SW \$20, 1048(\$7)		IF	ID	EX	MEM	WB	

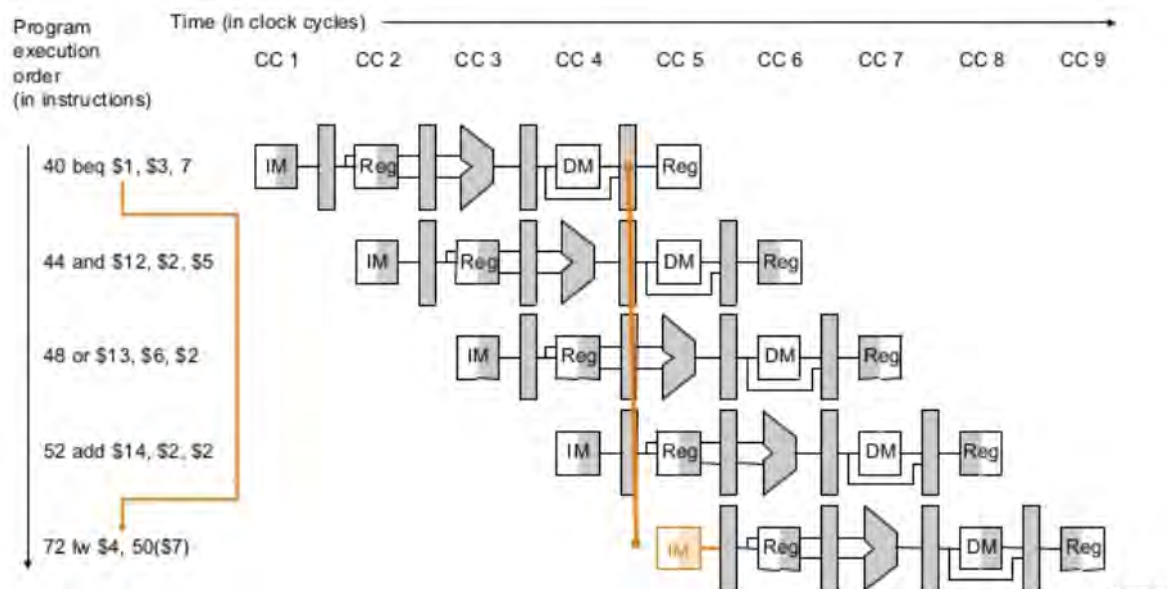
Σχήμα 4.5: Data hazards μεταξύ σταδίων

Σχήμα 4.6: Block Diagram επεξεργαστή με μονάδα κινητής υποδιαστολής πολλαπλασιασμού και διαίρεσης και υποστήριξη εντολών εκτός σειράς(Pentium 4).

- Control Hazards : Προκύπτουν μετά απο εντολές που αλλάζουν την ροή εκτέλεσης είτε προκειται για εντολές άλματος είτε διακλάδωσης υπό συνθήκη .Αντιμετωπίζονται συμβατικά με

πάγωμα μέχρι την αποτίμηση της συνθήκης και αν χρειάζεται εκκαθάριση των λανθασμένων εντολών. Έχουν προταθεί διαφορές τεχνικές για την ελαχιστοποίηση του χρόνου παγώματος και την αποδοτικότερη υλοποίηση των εντολών ελέγχου, στα πλαίσια αυτής της εργασίας θα γίνει μια ανασκόπηση των βασικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται και θα προταθεί και θα υλοποιηθεί ένας διαφορετικός τρόπος αντιμετώπισης.

Σχήμα 4.7: Αποτίμηση εντολής διακλάδωσης 3cc αργότερα.

4.4 Branch prediction

Για κάθε επιτυχημένο fetch στο pipeline του επεξεργαστή πρέπει να γνωρίζουμε αν η προηγούμενη εντολή ήταν εντολή διακλάδωσης ή άλματος, αν πραγματοποιεί το άλμα μετά την αποτίμηση της συνθήκης και ποια είναι η διεύθυνση του άλματος. Στο σύνολο εντολών του riscv οι εντολές που αλλάζουν την ροή εκτέλεσης φαινόνται στο Σχήμα 4.8.

Jal: άλμα στην θέση PC+ immediate
Jalr: άλμα στην θέση rs1 + immediate
Branch : αν rs1 συνθήκη rs2,άλμα στη θέση PC +immediate

Σχήμα 4.8: Εντολές που αλλάζουν την ροή εκτέλεσης

Η αποτίμηση των παραπάνω ερωτήσεων για κάθε εντολή γίνεται σύμφωνα με το Σχήμα 4.9 σε μια κλασσική υλοποίηση πέντε σταδίων.

εντολή	άλμα /όχι άλμα	στόχος αλματος
Jal	μετά το decode stage	μετά το decode stage
Jalr	μετά το decode stage	μετά το reg fetch
B<συνθήκη>	μετά το execute stage	μετά το decode stage

Σχήμα 4.9: Αποτίμηση εντολών

Αυτό σημαίνει ότι μετά από κάθε εντολή άλματος χωρίς συνθήκη ο επεξεργαστής οφείλει να αποσύρει από το pipeline την εντολή που ακολούθησε ώστε στον επόμενο κύκλο να προσπελάσει την σωστή, ενώ η εντολή άλματος έχει αναγνωριστεί από το decode unit. Σε κάθε εντολή διακλάδωσης υπό συνθήκη οφείλει να αποσύρει από το pipeline την επόμενη εντολή καθώς θα έχει αναγνωριστεί από το decode unit η εντολή διακλάδωσης και επίσης να παγώσει για ένα κύκλο τον pc ώστε η εντολή διακλάδωσης να περάσει το execution stage και να αποτιμηθεί η συνθήκη ώστε η τιμή του pc να λάβει την σωστή τιμή. Αυτό σημαίνει ότι για την απλή υλοποίηση των πέντε σταδίων έχουμε ένα κύκλο καθυστέρηση για κάθε εντολή άλματος και δύο κύκλους καθυστέρησης για κάθε εντολή διακλάδωσης υπό συνθήκη. Στους σύγχρονους μικροεπεξεργαστές με εξαιρετικά μεγάλο μήκος Pipeline και δυνατότητα έκδοσης πολλών εντολών ανα κύκλο η καθυστέρηση που προκύπτει μετά από εντολές διακλάδωσης ή άλματος κυμαίνονται μεταξύ 10 -20 κυκλών. Κάθως αποτελεί σημαντικό παράγοντα της απόδοσης ενός μικροεπεξεργαστή η καθυστέρηση μετά από εντολές που αλλάζουν την ροή του προγράμματος, έχει γίνει σχετική ερευνητική δουλειά για την μείωση της καθυστέρησης στο Pipeline του επεξεργαστή.

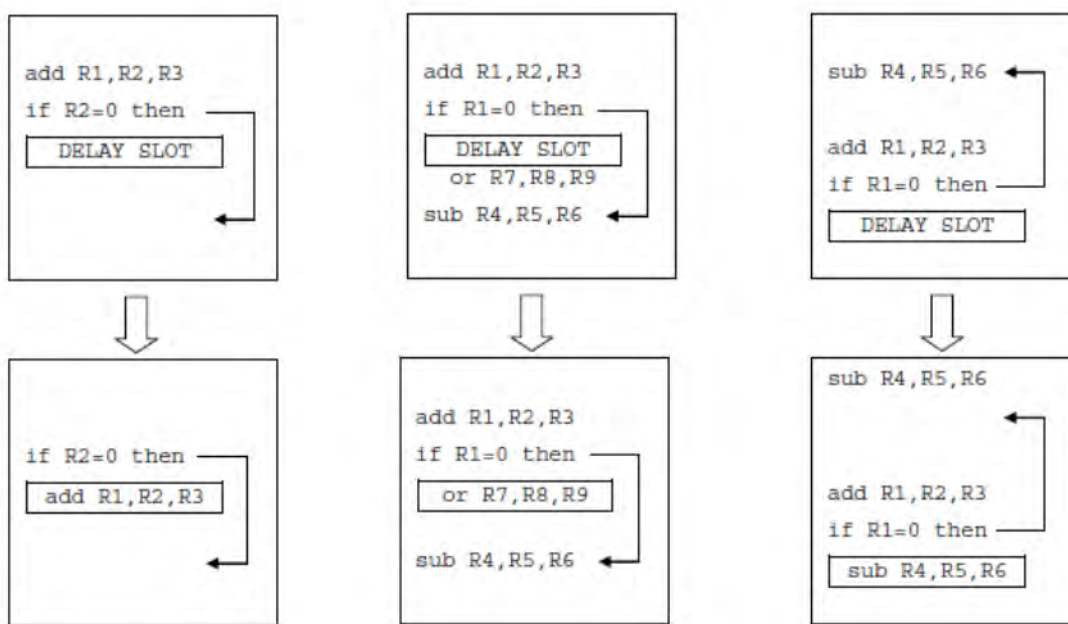
4.5 Τεχνικές πρόβλεψης διακλαδώσεων

4.5.1 Στατικές

Ονομάζονται έτσι γιατί η απόφαση για την εκτέλεση ή όχι του άλματος λαμβάνεται από τον μεταγωγτιστή κατά την μεταγλώττιση του προγράμματος και δεν επηρεάζεται από την εκτέλεση. Οι πιο διαδεδομένες τεχνικές στατικής πρόβλεψης είναι :

- Όλες οι εντολές διακλάδωσης να εκτελούν άλμα : Επειδή σε ένα τυπικό πρόγραμμα ο αριθμός των διακλαδώσεων που εκτελούν άλμα συνήθως είναι μεγαλύτερος από αυτές που δεν εκτελούν, μια στατική πρόβλεψη όλων των διακλαδώσεων ως αληθείς επιφέρει ποσοστά επιτυχίας άνω του 50. Ενδεικτικά σε ένα Loop θα έχουμε λάθος πρόβλεψη μόνο στην τελευταία εκτέλεση.
- Οι εντολές που πραγματοποιούν άλμα προς τα πίσω προβλέπεται ότι θα εκτελεστούν (αρνητικό offset ως προς τον Pc). Οι εντολές που πραγματοποιούν άλμα προς τα εμπρός προβλέπεται ότι δεν θα εκτελεστούν (θετικό Offset ως προς τον Pc). Η τεχνική αυτή χρησιμοποιείται στον Intel Pentium 4 σε περίπτωση που αποτύχει ο μηχανισμός δυναμικής πρόβλεψης.

- Εκτέλεση του προγράμματος και καταγραφή των στατιστικών για κάθε εντολή διακλάδωσης, συνεπώς προσθήκη bit ελέγχου στην κωδικοποίηση επανεκτέλεση σύμφωνα με το bit ελέγχου.
- Εκτέλεση άλματος για συγκεκριμένες εντολές διακλάδωσης και μόνο. Όλες οι άλλες παραλείπονται .
- Delay slot: Αναζήτηση απο τον compiler για εντολές που εκτελούνται σε κάθε περίπτωση και τοποθέτηση τους μετά την εντολή διακλάδωσης εως την αποτίμηση της συνθήκης.

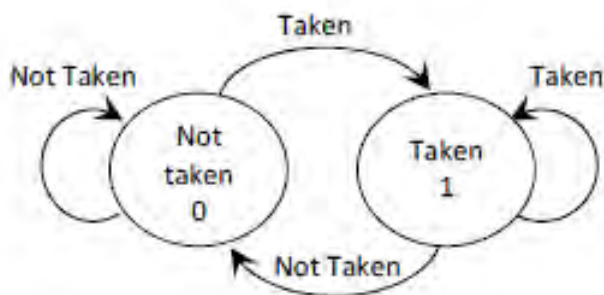
Σχήμα 4.10: Παραδείγματα πλήρωσης delay slot

Σε κάθε περίπτωση οι τεχνικές στατικής πρόβλεψης διακλαδώσεων αποτελούν εύκολη και φθηνή υλοποίηση σε επίπεδο υλικού καθώς δεν χρησιμοποιούνται δεδομένα που προκύπτουν κατά την εκτέλεση , ωστόσο αυτό περιορίζει το ποσοστό επιτυχίας .[26]

4.5.2 Δυναμικές

Τεχνικές δυναμικής πρόβλεψης διακλαδώσεων περιλαμβάνουν τις τεχνικές πρόβλεψης που χρησιμοποιούν δεδομένα που προκύπτουν κατά την εκτέλεση του προγράμματος σε πραγματικό χρόνο.

- 1 Level Branch Predictor
 - i) 1 bit predictor : Χρήση του Branch History Table και αποθήκευση ενός bit για κάθε εντολή διακλάδωσης . Συνεπώς εκτέλεση κάθε εντολής διακλάδωσης σύμφωνα με την προηγούμενη εκτέλεση .[26]

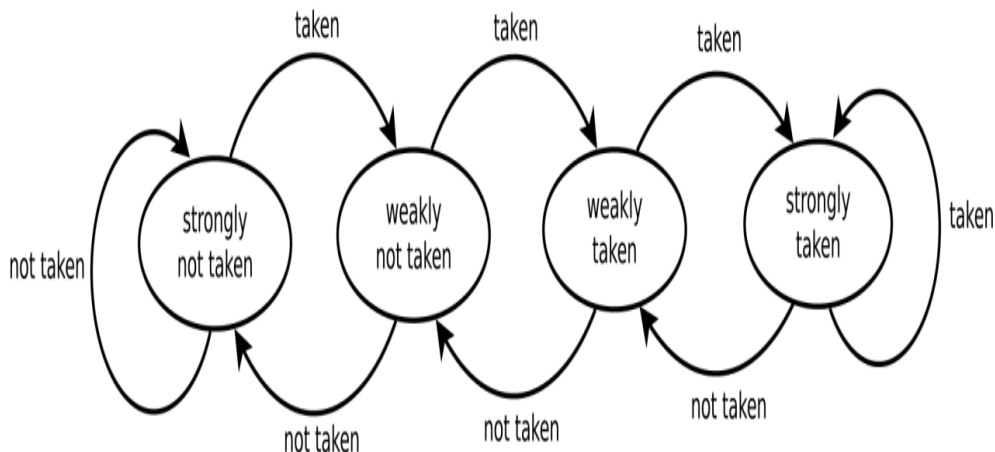
Σχήμα 4.11: Διάγραμμα καταστάσεων 1 bit predictor

current state	input (branch execution)	output (prediction)	next state
0	NT	NT	0
0	T	NT	1
1	NT	T	0
1	T	T	1

Σχήμα 4.12: Πίνακας αλήθειας 1 bit predictor

ii) 2bit predictor: Ο 1 bit predictor αλλάζει την πρόβλεψη του πολύ γρήγορα ακόμα και αν μια εντολή διακλάδωσης αλλάζει την συμπεριφορά της ανά πολλές επαναλήψεις. Για το λόγο αυτό ο 2 Bit predictor χρησιμοποιεί ένα επιπλέον Bit για την περιγραφή των πιθανών καταστάσεων και με αυτό τον τρόπο εισαγει μια καθυστέρηση στην αλλαγή της πρόβλεψης. Οι πιθανές καταστάσεις σε αυτή την περίπτωση είναι δύο για κάθε πρόβλεψη Strong Taken, Taken, Not Taken, Strongly Not Taken και η μετάβαση μεταξύ των καταστάσεων γίνεται σύμφωνα με το παρακάτω σχήμα .

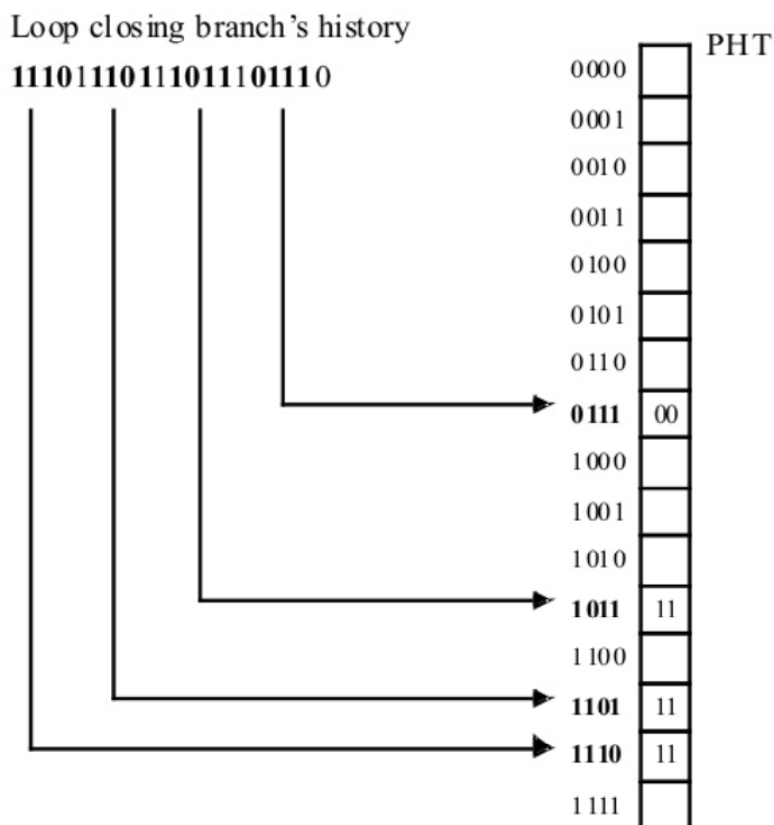
Για ένα μεγάλο πίνακα απο μετρητές κάθε εντολή διακλάδωσης μπορεί να αντιστοιχηθεί με ένα μετρητή ,ωστόσο συχνά απαιτείται ή χρήση ενός μετρητή από περισσότερες εντολές διακλάδωσης κάτι που προκαλεί πτώση της ακρίβειας πρόβλεψης. Για ένα δωσμένο πλήθος απο μετρητές μια σύνολο-συσχετιστική (set-associative) υλοποίηση επιφέρει συνήθως καλύτερα αποτελέσματα.[26]

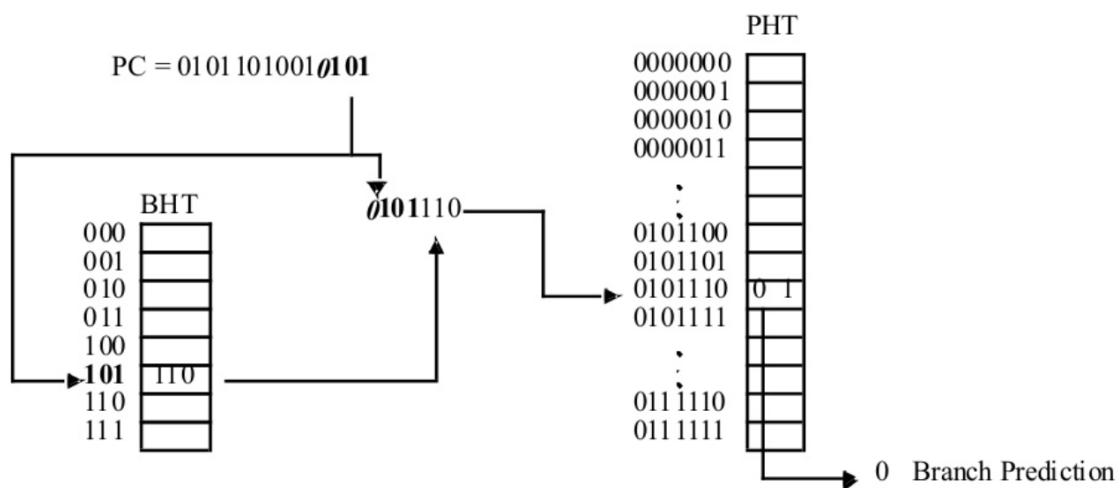
Σχήμα 4.13: Διάγραμμα καταστάσεων 2 Bit predictor

- 2-Level Branch Predictor

i) Local branch prediction : Ένας τρόπος να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των μηχανισμών πρόβλεψης διακλάδωσης είναι η παρατήρηση πως πολλές εντολές διακλάδωσης εκτελούν επαναλαμβανόμενα μοτίβα με σύνηθες παράδειγμα η εντολή διακλάδωσης ενός for-loop . Για $\text{for } (i=1; i \leq 4; i++)$ η εντολή διακλάδωσης εκτελεί το μοτίβο (1110)ⁿ όπου το 1 αντιπροσωπεύει την πραγματοποίηση του άλματος και το 0 όχι και n είναι ο αριθμός που το for loop θα εκτελεστεί .Για την συγκεκριμένη περίπτωση αν ξέρουμε το αποτέλεσμα της εντολής διακλάδωσης τις 3 τελευταίες εκτελέσεις της ,μπορούμε με βεβαιότητα να προβλέψουμε την επόμενη εκτέλεση.Αυτή η μέθοδος χρησιμοποιεί δύο πίνακες , ο πρώτος πίνακας ,αποκαλούμενος και πίνακας ιστορίας,κρατά το αποτέλεσμα των προηγούμενων εκτελέσεων των πρόσφατων εντολών διακλάδωσης και επειδή ο πίνακας αυτός θα είναι καθορισμένου μεγέθους μπορεί να υλοποιηθεί πάλι η συνολοσυσχετιστική απεικόνιση των εντολών διακλάδωσης στον πίνακα καταγραφής της ιστορίας.Κάθε πεδίο του πίνακα απεικονίζει την αποτίμηση των n πιο πρόσφατων εκτελέσεων της εντολής διακλάδωσης που συσχετίζεται με το πεδίο,με n να είναι το μέγεθος σε bits του πεδίου.Ο δεύτερος πίνακας είναι ένας πίνακας 2 bit μετρητών με το πλήθος των οποίων για καθε εγγραφή να είναι 2^n δηλαδή για κάθε πιθανό συνδυασμό ιστορίας αντιστοιχεί και ένας μετρητής 2Bit η τιμή του οποίου καθορίζει την πρόβλεψη της επόμενης εκτέλεσης της εντολής διακλάδωσης.Με την κατάλληλη αρχικοποίηση η μεθοδος αυτή μπορεί να προβλέψει με απόλυτη επιτυχία κάθε επαναλαμβανόμενο μοτίβο μιας εντολής διακλάδωσης ,ωστόσο το μέγεθος του μοτίβου μπορεί να είναι εως ένα ψηφίο μεγαλύτερο των ψηφίων ιστορίας . Συνεπώς για την επιτυχή πρόβλεψη της εντολής διακλάδωσης μιας επανάληψης 4 φορές απαιτούνται 3 ψηφία ιστορίας και κατ' επέκταση 2^3 μετρητές των 2 bits ,αυτός ο μεγάλος αριθμός μετρητών είναι ενα θέμα που θα προσπαθήσει να επιλύσει μια τροποποίηση της μεθόδου αυτής. [26],[22],[29],[30]

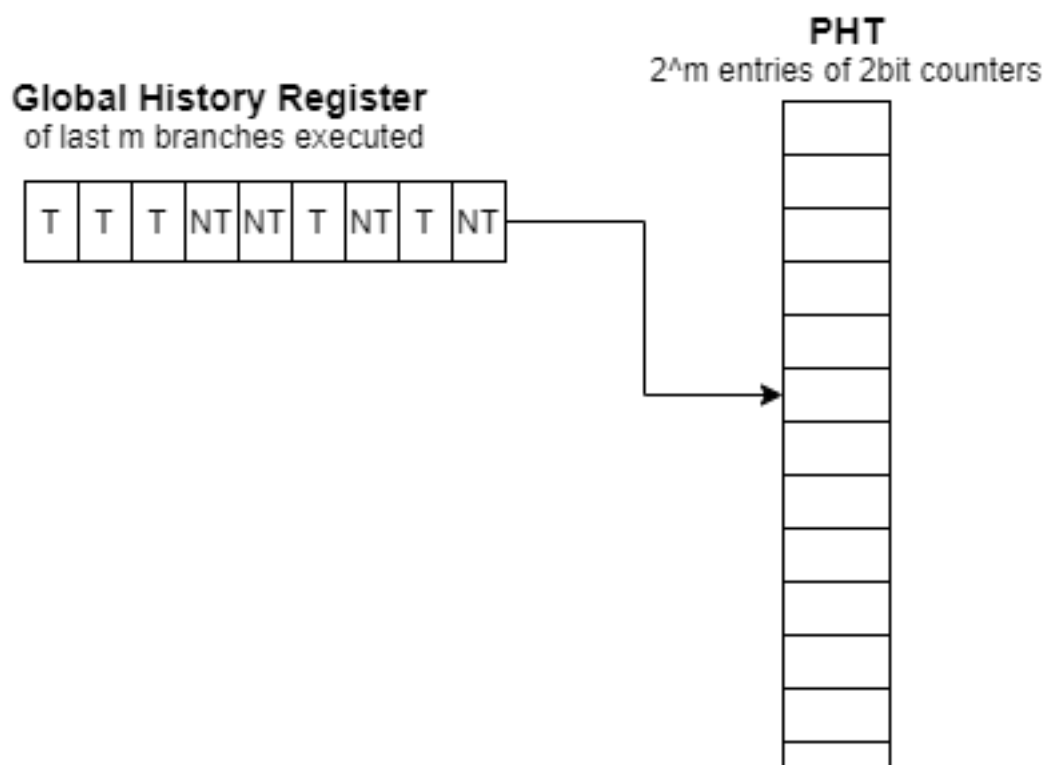
Σχήμα 4.14: Απεικόνιση πρόβλεψης local branch predictor για κάθε πιθανή ιστορία μιας εντολής διακλάδωσης.

Σχήμα 4.15: Συνολό-συσχετιστική απεικόνιση local branch predictor

ii) Global branch prediction: Σύμφωνα με την μέθοδο local branch prediction ο μόνος παράγοντας που επηρεάζει την πρόβλεψη είναι οι προηγούμενες εκτελέσεις της ίδιας εντολής

διακλάδωσης. Σε πολλές περιπτώσεις όμως η αποτίμηση μιας διακλάδωσης εξαρτάται από το αποτέλεσμα προηγούμενων διακλάδωσης. Σε ένα παράδειγμα της μορφής `if (x1>0) ; if(x1<0)` Η αποτίμηση της δεύτερης εντολής `If` εξαρτάται από την πρώτη εντολή, ο συσχετισμός αυτός μπορεί να αξιοποιηθεί χρησιμοποιώντας την μέθοδο `global branch prediction`. Στην περίπτωση αυτή χρησιμοποιείται μια κοινή ιστορία για όλες τις εντολές διακλάδωσης των n bits και αντίστοιχα ένας πίνακας 2^n μετρητών των δύο bits ώστε να υπάρχει ένας μετρητής για κάθε πιθανή ιστορία. [29]

Σχήμα 4.16: Global Branch Prediction

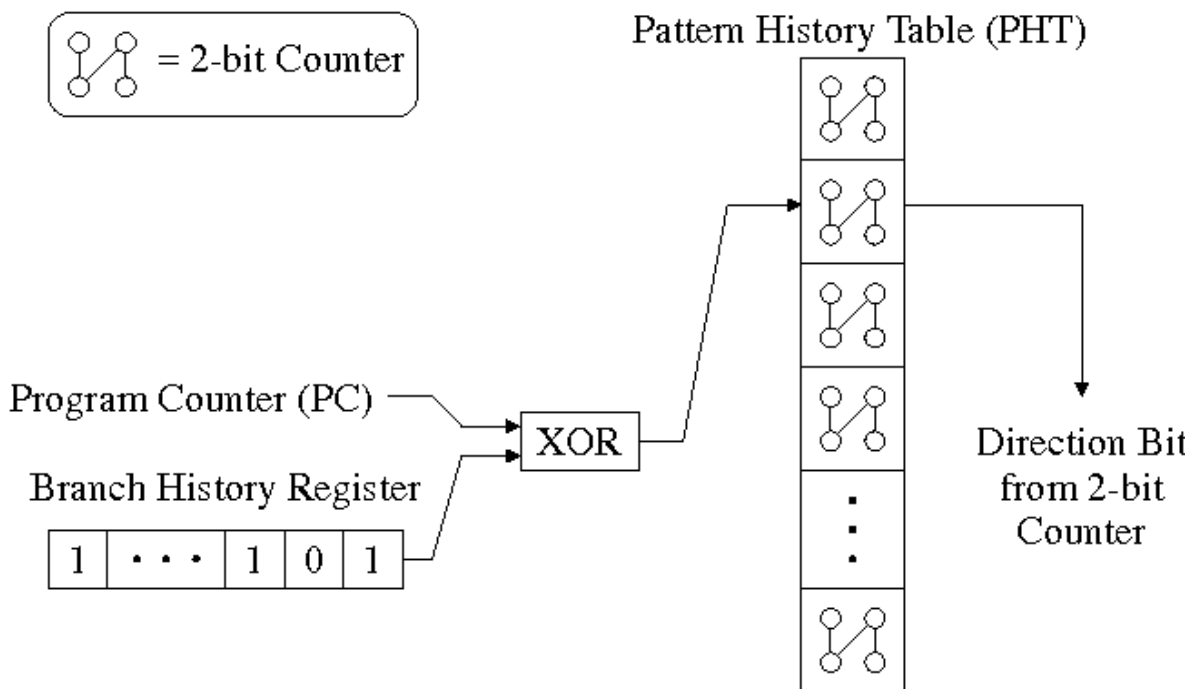
Η μεθοδός αυτή μπορεί να φανεί χρήσιμη και να εκτελέσει και την λειτουργία ενός `local branch predictor` υπό προϋποθέσεις.

```
for (i=0; i<100; i++)
```

```
for (j=0; j<3; j++)
```

Στο παραπάνω στιγμιότυπο κώδικα το οποίο αποτελείται από δύο εντολές διακλάδωσης η εσωτερική εντολή αρχικά για δύο επαναλήψεις εκτελεί άλμα και κατόπιν στην τρίτη επανάληψη δεν εκτελεί το άλμα ενώ η εξωτερική εντολή εκτελεί άλμα για τις εκατό πρώτες επαναλήψεις της και κατόπιν για μια επανάληψη δεν εκτελεί. Ένας `Global branch predictor` με μέγεθος ιστορίας 4 θα είχε μετά την αρχικοποίηση πολύ καλή συμπεριφορά πρόβλεψης. [26],[22],[29],[30]

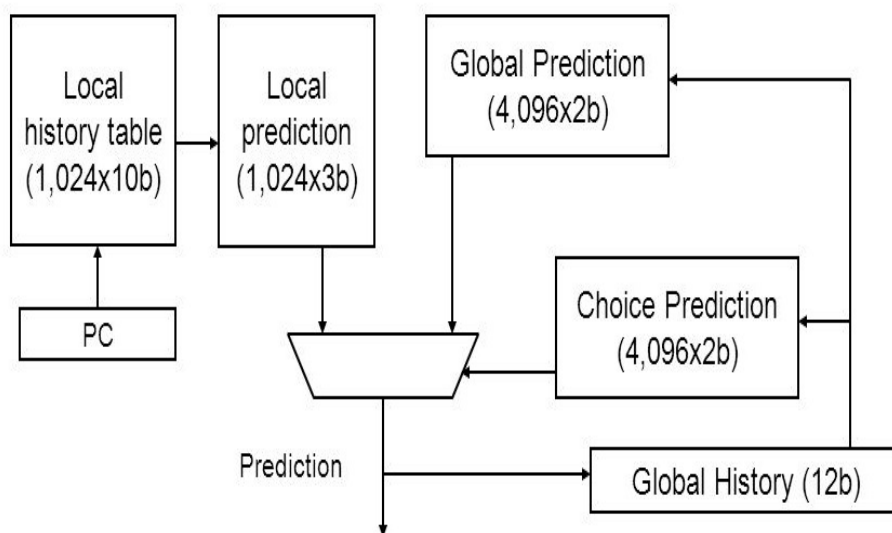
iii) Για κάθε N bit ιστορία χρησιμοποιούμε 2^N μετρητές των 2 bit ωστόσο κατι τέτοιο αποτελεί σπατάλη καθώς το πλήθος των μετρητών που χρειαζόμαστε είναι N αλλά χωρίς να γνωρίζουμε ποιές απο τις πιθανές ιστορίες είναι σημαντικές αναγκάζομαστε να δεσμεύσουμε χώρο για μετρητές που δεν χρησιμοποιούνται. Ένας διαφορετικός τρόπος προσέγγισης είναι να μην δεσμεύσουμε χώρο για κάθε πιθανή ιστορία μιας εντολής διακλάδωσης αλλά να δημιουργήσουμε έναν πίνακα 2bit μετρητών κοινούς για όλες τις εντολές διακλάδωσης και για όλες τις πιθανές ιστορίες. Η αντιστοίχιση μιας εντολής διακλάδωσης με βάση την ιστορία της στον κατάλληλο μετρητή μπορεί να γίνει συνδιάζοντας με xor την διεύθυνση της εντολής με την ιστορία της. Συνεπώς καθε διαφορετική ιστορία θα αντιστοιχίζεται με διαφορετικό μετρητή, όπως και κάθε διαφορετική εντολή διακλάδωσης. Ο παραπάνω τρόπος εγγυμονεί τον κίνδυνο να υπάρξει επικάλυψη μεταξύ διαφορετικών εντολών ή διαφορετικών ιστοριών στον ίδιο μετρητή, ωστόσο με μεγάλο πίνακα μετρητών η περίπτωση αυτή είναι σπάνια. Με αυτό τον τρόπο οι εντολές που εκτελούν μικρά επαναλαμβανόμενα μοτίβα λαμβάνουν τους ανάλογους μετρητές ενώ εντολές που εκτελούν μεγάλα μοτίβα λαμβάνουν ανάλογα περισσότερους μετρητες. Η παραπάνω μέθοδος συναντάνται τόσο σε local branch predictor όσο και σε global predictor με τις βιβλιογραφικές ονομασίες Pshare και Gshare αντίστοιχα. [26],[22],[29],[30],[31]

Σχήμα 4.17: Predictor with shared counters

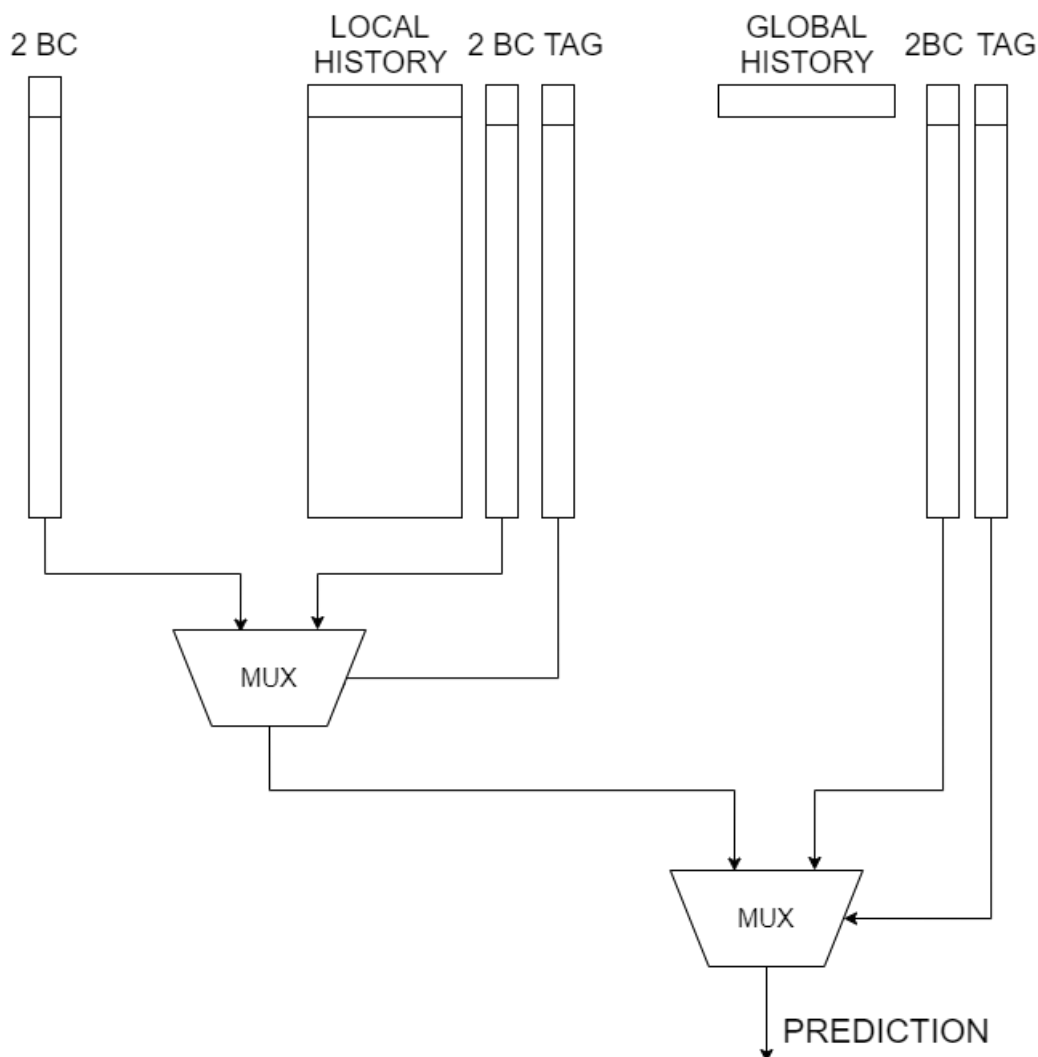
iv) Tournament predictor : Ο Pshare και ο Gshare αποτελούν δύο αξιόπιστους τρόπους πρόβλεψης διακλαδώσεων αλλά δεν συμπεριφέρονται εξίσου για όλους τους τύπους των εντολών διακλάδωσης. Για διακλαδώσεις που συσχετίζονται ο gshare είναι σαφώς καλύτερος ενώ για διακλαδώσεις χωρίς συσχέτιση ο pshare είναι καλύτερος. Για αυτο το σκοπό ο Tournament predictor συνδιάζει αυτούς τους δύο χρησιμοποιώντας έναν επιπλέον πίνακα 2 Bit

μετρητών με βάση τον οποίο γίνεται η επιλογή της καταλληλότερης μεθόδου. Ο επιπλέον πίνακας αποκαλούμενος και ως meta-predictor ανανεώνεται αναλόγως με το ποια μέθοδος έδωσε την σωστή πρόβλεψη για την εντολή διακλάδωσης. [18]

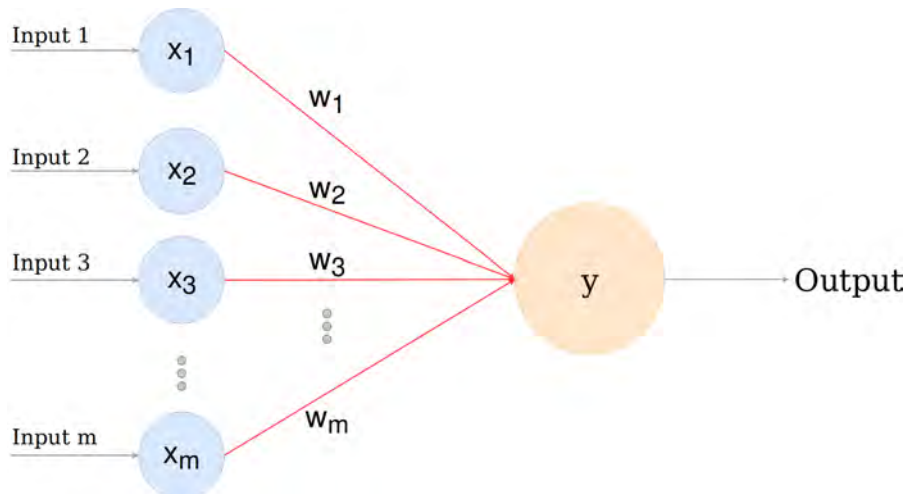
Σχήμα 4.18: Tournament predictor of alpha 21264 processor

ν) Hierarchical predictor : Η ιδέα της ιεραρχικής μεθόδου πρόβλεψης διακλαδώσεων είναι ο συνδυασμός μιας απλής μεθόδου η οποία είναι ικανή να προβλέψει με επιτυχία την πλειονότητα των εντολών διακλάδωσης όπως ενός 2bit predictor και μιας ακριβότερης μεθόδου που απαιτείται για κάποιες συγκεκριμένες εντολές. Ο Pentium M χρησιμοποιεί ένα hierarchical predictor που αποτελείται από έναν 2 bit predictor , από ένα pshare και από ένα gshare predictor . Η διαδικασία προσπέλασης τους και ανανέωσης των τιμών είναι σχετικά απλή. Σε περίπτωση που υπάρχει η συγκεκριμένη εντολή στο gshare χρησιμοποιούμε την πρόβλεψη αυτής της μεθόδου αλλιώς ελέγχουμε στο pshare και αν υπάρχει ,χρησιμοποιούμε την πρόβλεψη αυτής της μεθόδου ,διαφορετικά χρησιμοποιούμε την πρόβλεψη από τον πίνακα των 2Bits μετρητών. Ανάλογα σε ποια μέθοδο χρησιμοποιήσαμε για να πάρουμε την πρόβλεψη ανανεώνουμε την εκάστοτε. Σε περίπτωση που η μέθοδος που χρησιμοποιήσαμε δίνει λάθος πρόβλεψη εισάγουμε την εντολή στην αμέσως επόμενη μέθοδο . Συνεπώς μόνο αν ο 2 Bit predictor δίνει λάθος πρόβλεψη εισάγουμε την εντολή στο Pshare και αντίστοιχα αν η Pshare δίνει λάθος πρόβλεψη την εισάγουμε στο gshare. [26],[29]

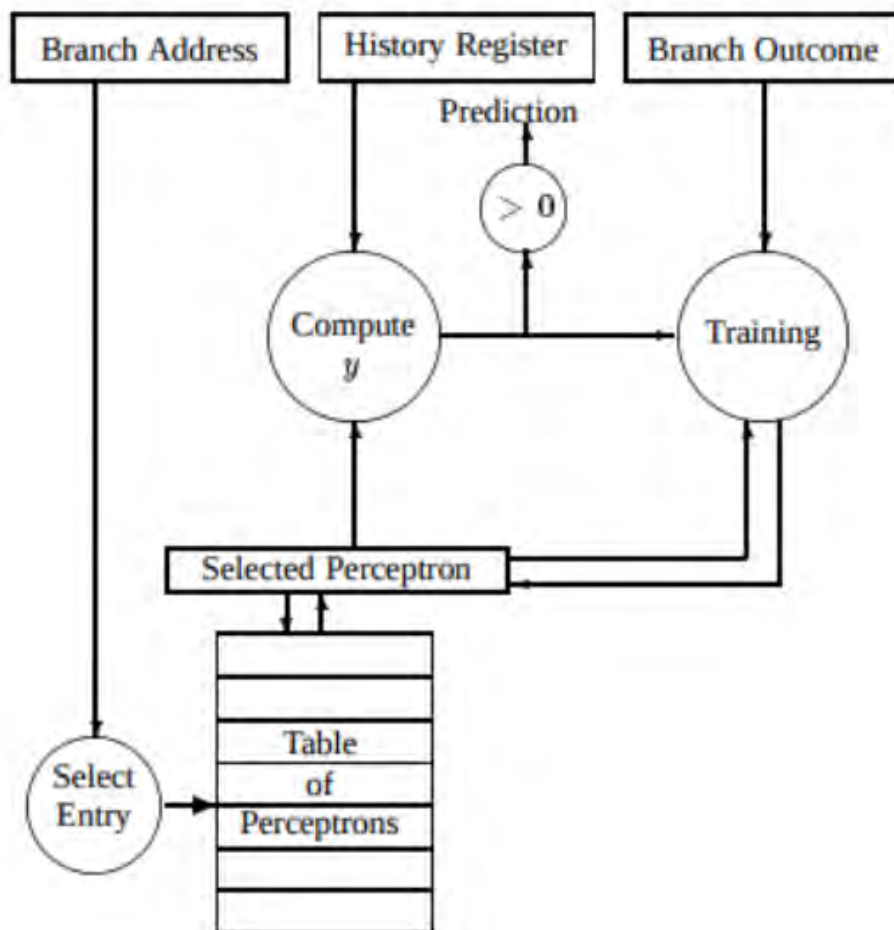

Σχήμα 4.19: Hierarchical predictor

vi) Perceptron predictor : Το σημαντικότερο πρόβλημα των 2-level predictors με μετρητές είναι η δυσκολία πρόβλεψης εντολών που εμφανίζουν συσχέτιση με μακρινές εντολές διακλάδωσης. Για την ορθή πρόβλεψη τειοιών εντολών απαιτούνται πολλά Bits ιστορίας και καθώς για καθε πιθανη ιστορία απαιτείται διαφορετικός μετρητής πρόβλεψης, αυτό αυξάνει εκθετικά το πλήθος των μετρητών με αποτέλεσμα να δημιουργείται ένα μη αποδοτική μηχανή πρόβλεψης οσον αφορά την σχεδίαση και την κατανάλωση ενέργειας. Η εισαγωγή του αλγορίθμου perceptron του κλάδου της μηχανικής μάθησης προσφέρει έναν εναλλακτικό τρόπο για την αντιμετώπιση του παραπάνω. Ο αλγόριθμος perceptron αποτελεί την απλούστερη μορφή νευρωνικού δικτύου και μπορεί να ταξινομήσει με επιτυχία γραμμικά διαχωρίσιμα σύνολα. Χρησιμοποιεί έναν πίνακα βαρών αντίστοιχου μεγεθούς με το πλήθος των εισόδων. Πολλαπλασιάζει κάθε στοιχείο της εισόδου με το αντίστοιχο βάρος και προσθέτει τα γινόμενα μεταξύ τους.

Σχήμα 4.20: Αθροισή των γινομένου εισόδων –βαρών για την κατασκευή του αλγορίθμου perceptron

Σχήμα 4.21: Perceptron branch predictor

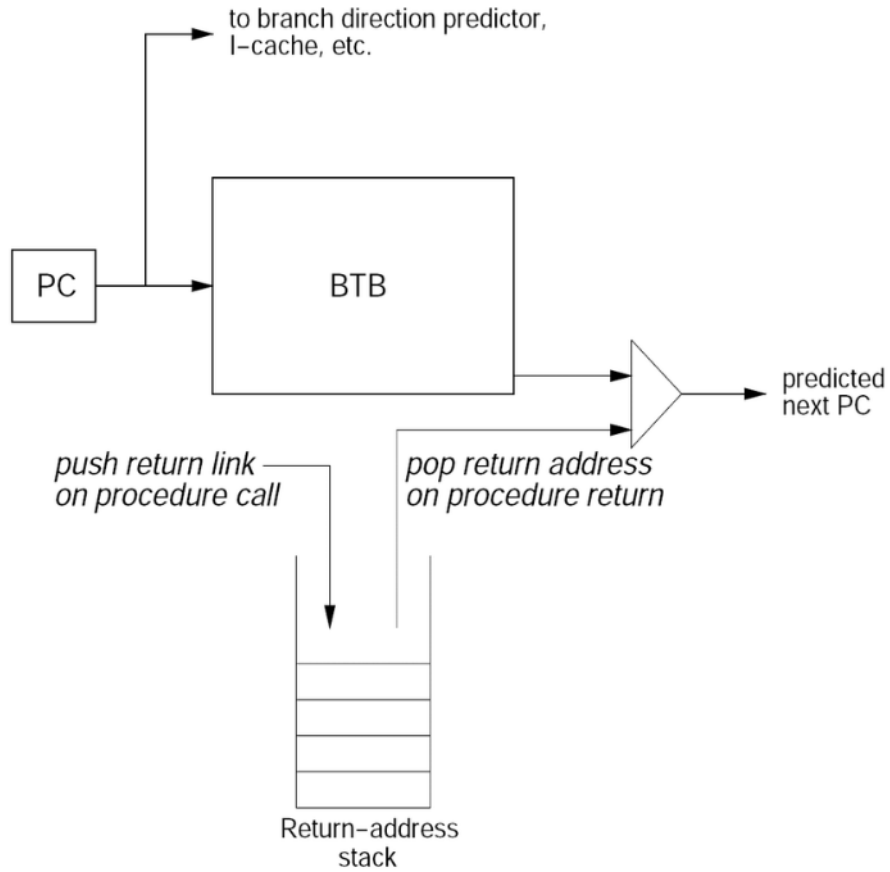
Υστερα απο εκπαίδευση του αλγορίθμου δηλαδή την επίλογη κατάλληλων βαρών και της

τιμής διαχωρισμού μπορεί να υλοποιήσει τις γραμμικά διαχωρίσιμες συναρτήσεις . Έτσι μπορεί να υλοποιήσει τα λογικά AND,OR ,NOT αλλά όχι το λογικό XOR . Κατι τέτοιο θα μπορούσε να υλοποιηθεί με Perceptron δύο επιπέδων το οποίο όμως δεν μας απασχολεί καθώς αποτελεί πολύπλοκη υλοποίηση για σχεδιασμό και χρήση σε έναν predictor.Συνεπώς με την κατάλληλη επιλογή βαρών μέσω εκπαίδευσης ο αλγοριθμός είναι ικανός να μάθει ποια στοιχεία ιστορίας μιας διακλάδωσης συνεισφέρουν ποσοτικά και ποιοτικά στην νέα πρόβλεψη.[14],[15]

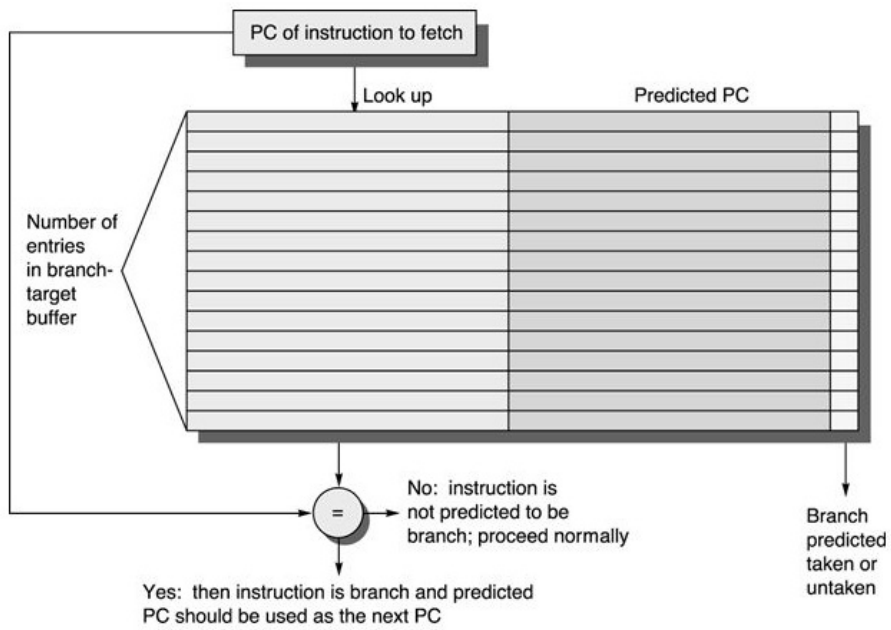
vii)Return Address Stack: Με τα εργαλεία που έχουμε αναλύσει παραπάνω μπορούμε με επιτυχία να επιλύσουμε το πρόβλημα της πρόβλεψης διακλάδωσης τόσο για τις εντολές διακλάδωσης υπο σύνθηκη τόσο για τις εντολές άλματος . Το κοινό στοιχείο αυτών των εντολών είναι ότι η διεύθυνση του άλματος είναι ότι σε κάθε εκτέλεση σταθερή οπότε αρκεί για την πρόβλεψη της διεύθυνσης μια καταχώρηση στο BTB . Στις εντολές return όμως δεν ισχύει αυτό,μια συνάρτηση μπορεί να έχει πολλαπλά σημεία κλήσης συνεπώς είναι δυνατόν σε κάθε εκτέλεση της να επιστρέφει σε διαφορετικά σημεία του προγράμματος. Για αυτό το σκοπό υλοποιούμε μια μικρή μνήμη σύμφωνα με τα πρότυπα της stack η οποία όμως βρίσκεται πάνω στο επεξεργαστή και έχει άμεση προσπέλαση.Κάθε φορά που καλείται μια συνάρτηση τοποθετείται μια εγγραφή στην μνήμη και ο δείκτης προχωρά μια θέση ,σε κάθε εκτέλεση μιας εντολής return η διεύθυνση επιστροφής ανακτάται από την stack του επεξεργαστή και ο δείκτης πλέον δείχνει την προηγούμενη κλήση μιας συναρτησης. Επειδή η μνήμη αυτή είναι πολύ μικρή πρέπει να λάβουμε υπόψη την πολιτική που θα ακολουθήσουμε σε περίπτωση που γεμίσει . Σε αυτή την περίπτωση είναι προτιμότερο να συνεχίσουμε να τοποθετούμε καινούριες εγγραφες διαγράφοντας παράλληλα τις παλαιότερες . Αυτό συμβαίνει γιατί στα περισσότερα προγράμματα οι εξωτερικές κλήσεις συναρτήσεων επιστρέφουν συνήθως τελευταίες ενώ εσωτερικά μια συνάρτηση μπορεί να εκτελεστεί και επιστρέψει πολλές φορές. [25]

4.5.3 Branch Target Buffer

Μετά από μία εντολή διακλάδωσης δεν αρκεί μόνο γνώση αν θα πραγματοποιήσει ή όχι το άλμα αλλά σε περίπτωση που το πραγματοποιήσει θα πρέπει να γνωρίζουμε και την διεύθυνση του άλματος . Συνήθως αυτό γίνεται γνωστό μετά την φάση αποκωδικοποίησης ή ακόμα και μετά την φάση εκτέλεσης . Για τον σκοπό αυτό στην φάση έκδοσης μιας εντολής τοποθετείται ένας πίνακας ο BTB που αποθηκεύει τις διευθύνσεις των εντολών διακλάδωσης στο ένα του πεδίο και στο άλλο τις διευθύνσεις προορισμού των εντολών διακλάδωσης. Ο BTB συνήθως συνδιάζεται με μία από τις προαναφερθείσες μεθόδους πρόβλεψης για την αποτίμηση της εντολής ,έτσι συνήθως ο BTB περιλαμβάνει τον προορισμό μιας εντολής διακλάδωσης αλλά και καποιά bit ιστορίας. [20]

Σχήμα 4.22: Return address stack

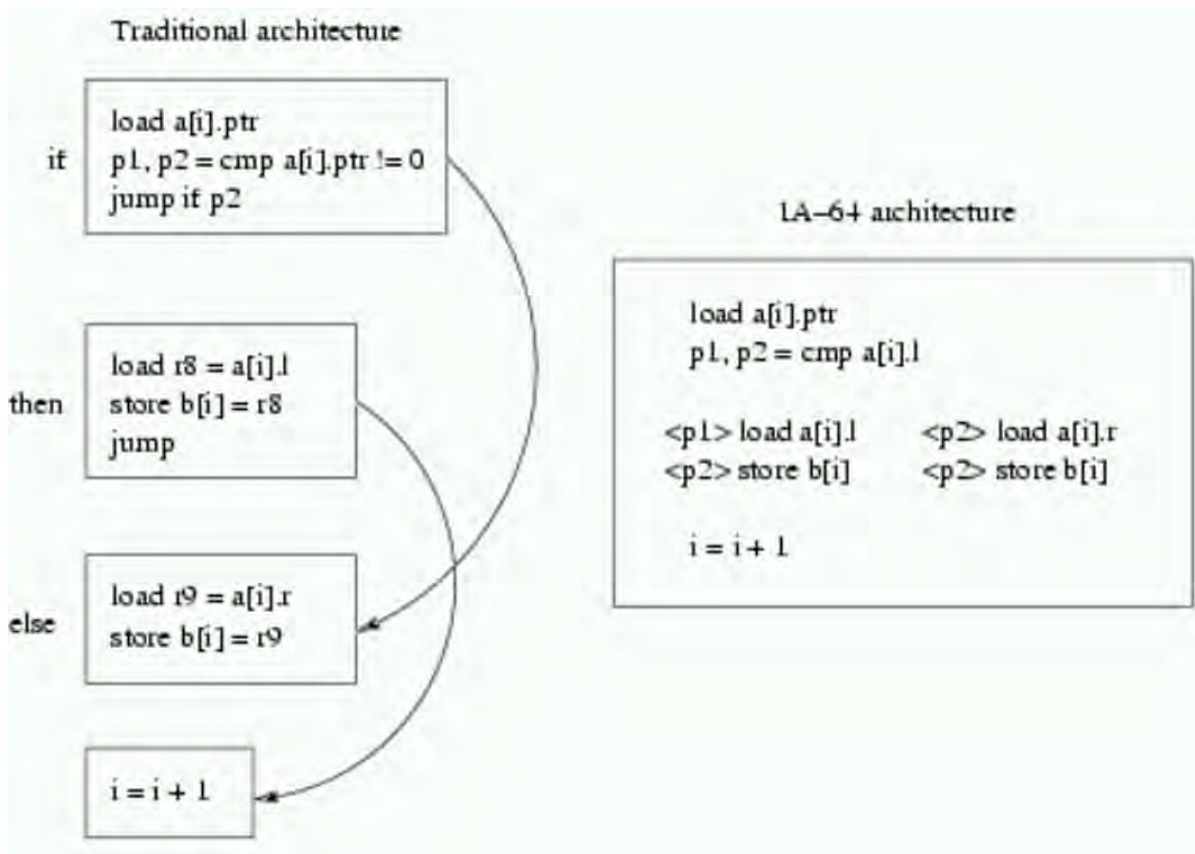
Σχήμα 4.23: Branch Target Buffer

4.5.4 Predication

Η εκτέλεση υπο συνθήκη ή αλλιώς predication είναι μια τεχνική που δημιουργήθηκε για να μειώσει τον κύκλο καθυστέρησης μετά απο εντολές διακλάδωσης. Παρόλο τις πολύπλοκες μεθόδους πρόβλεψης διακλαδώσεων που αναφέρθηκαν παραπάνω και χρησιμοποιούνται στις εμπορικές υλοποιήσεις έχουν καταφέρει να μειώσουν σε μεγάλο βαθμό το ποσοστό των μη προβλεψιμων διακλαδώσεων ,μια λάθος πρόβλεψη επιφέρει σημαντική μείωση της απόδοσης του επεξεργαστή. Τυπικά ενα ποσοστο 5-10 της εκατό λάθος προβλέψεων μπορεί να ρίξει την απόδοση του επεξεργαστή έως 30-40 της εκατό. Η εκτέλεση υπό συνθήκη αφαιρεί τις εντολές διακλάδωσης απο τον κώδικα και επιτρέπει τις δύο κατευθύνσεις να εκτελεστούν παράλληλα μετατρέποντας το πρόβλημα των control hazards σε πρόβλημα εξαρτήσεων δεδομένων, καθώς η εντολή επιτρέπεται να αλλάξει την κατάσταση του επεξεργαστή μόνο σε περίπτωση που το ειδικό πεδίο που βρίσκεται στην λέξη της εντολής λάβει αλήθη τιμή από την εκτέλεση της εντολής διακλαδωσης. Ο Intel 64-IA είναι ένα παράδειγμα εμπορικής υλοποίησης της τεχνικής αυτής. Οι περισσότερες εντολές που ανήκουν στο Σύνολο Εντολών του συγκεκριμένου επεξεργαστή διαθέτουν το συγκεκριμένο πεδίο που καθορίζει την εκτέλεση ή όχι της εντολής . Στα Σχήματα 4.24 και 4.25 δίνεται ένα αντιπροσωπευτικό παράδειγμα των αλλαγών σε επίπεδο μεταγλώττισης γαι την υποστήριξη αυτής της αρχιτεκτονικής.

```
if a[i].ptr != 0 {  
    b[i] = a[i].l;  
} else {  
    b[i] = a[i].r;  
}  
i = i + 1;
```

Σχήμα 4.24: Παράδειγμα κώδικα

Σχήμα 4.25: Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική , Αρχιτεκτονική IA-64

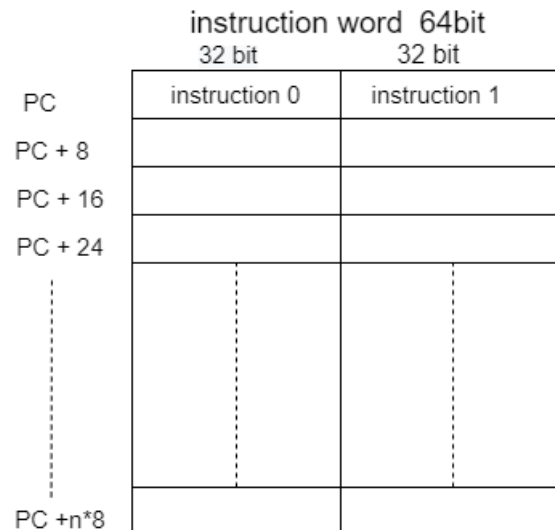
Η τιμή του `a[i].ptr` φορτώνεται από την μνήμη και χρησιμοποιείται σαν συνθήκη για την εντολή διακλάδωσης. Σε μια παραδοσιακή αρχιτεκτονική ο κώδικας του Σχήματος 4.24 χωρίζεται σε 4 blocks όπως φαίνεται στο Σχήμα 4.25. Το πρώτο block περιλαμβάνει την σύγκριση το δεύτερο το κομμάτι του If το τρίτο το else και τέλος η εντολή πρόσθεσης που εκτελείται σε κάθε περίπτωση. Στην αρχιτεκτονική του IA-64 μετά την εντολή φόρτωσης τοποθετείται μια εντολή σύγκρισης που δίνει τιμή στις μεταβλητές `p1, p2`. Στην συνέχεια οι επόμενες εντολές αποστέλλονται παράλληλα για εκτέλεση αλλά μόνο οι εντολές με αληθή αποτίμηση του `p1` ή πεδίο επιτρέπεται να αλλάξουν την κατάσταση του επεξεργαστή. Συνεπώς δεν υπάρχει καθυστέρηση και καμία περίπτωση λάθος πρόβλεψης με μοναδική παραχώρηση την υποστήριξη παράλληλης εκτέλεσης από τον επεξεργαστή και την τροποποίηση σε επίπεδο μεταγλωττιστή για την υποστήριξη των συγκεκριμένων εντολών. [8],[3]

Κεφάλαιο 5

Περιγραφή υλοποίησης

5.1 Γενική περιγραφή

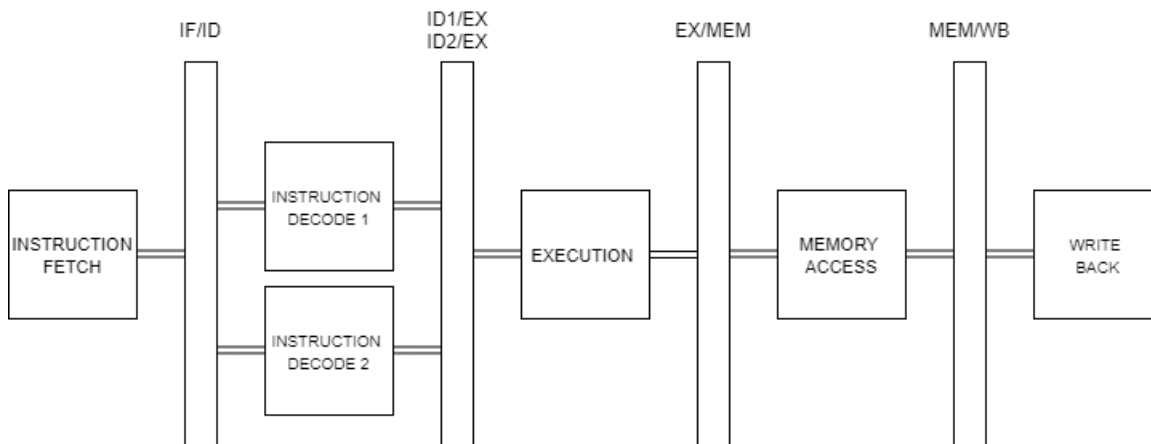
Η υλοποίηση που προτείνεται και υλοποιείται σε αυτή την εργασία αποτελεί έναν εναλλακτικό τρόπο αντιμετώπισης των εντολών διακλάδωσης χωρίς την χρήση μονάδας πρόβλεψης διακλαδώσεων. Η τροποποίηση λαμβάνει χώρα στην κλασική αρχιτεκτονική RISC των πέντε σταδίων που περιγράφεται παραπάνω και η αποτίμηση των εντολών διακλάδωσης είτε με συνθήκη είτε χωρίς γίνεται στο τέλος του σταδίου EX. Η βασική ιδέα είναι η έκδοση στον επεξεργαστή μιας λέξης εντολής των 64 bits η οποία λέξη είναι διαμορφωμένη κατάλληλα σε επίπεδο μεταγλώττισης ώστε να περιλαμβάνει δύο εντολές των RISC RV32Ibit. Οι εντολές που αποτελούν την ενιαία εντολή μπορεί να είναι δύο εντολές από διαδοχικές θέσεις μνήμης ή δυο εντολές από διαφορετικές θέσεις μνήμης.

Σχήμα 5.1: 64bit λέξη εντολής

Η λέξη εντολής 64 Bit προωθείται και αποδικοποιείται από το decode unit στις δύο επιμέ-

ρους εντολές ταυτόχρονα και στην συνέχεια επιλέγεται ποια απο τις δύο θα προωθηθεί στο στάδιο εκτέλεσης το οποίο έχει την δυνατότητα αντιμετώπισης μιας εντολής ανά κύκλο .Απο πλευράς υλικού η τροποποίηση απο μια κλασική μικροαρχιτεκτονική risc είναι η έκδοση 64bit εντολής και η διπλή μονάδα αποδικοποίησης καθώς και κάποια επιπλέον σήματα ελέγχου, τα υπόλοιπα στάδια του pipeline είναι της βασικής αρχιτεκτονικής risc.

Σχήμα 5.2: Αρχιτεκτονική 5 σταδίων

Πιο συγκεκριμένα:

1η περίπτωση : Έκδοση ανα 2 cc . Όταν στο στάδιο ID και EX δεν υπάρχει εντολή διακλάδωσης η έκδοση γίνεται ανα δύο κύκλους ,οι εντολές που αποτελούν την 64Bit λέξη είναι εντολές απο διαδοχικές θέσεις μνήμης που σύμφωνα με την ροή του προγράμματος πρέπει να εκτελεστούν σειριακά .Οι εντολές αποδικοποιούνται ταυτόχρονα απο το decode unit και διαβάζουνε τα τελούμενα εισόδου απο το φάκελο καταχωρητών . Ανα κύκλο προωθείται κάθε μια απο τις δύο εντολές στο ex stage .

	INSTRUCTIONS	1cc	2cc	3cc	4cc	5cc	6cc	7cc	8cc	9cc	10cc	11cc	12cc
Pc	Add x1,x1,x2 or x2 x2 x3	IF IF	ID1 ID2	EX ID2	ME EX	WB ME	 WB						
Pc+8	Addi x2 x1 2 ori x3 x2 2			IF IF	ID1 ID2	EX ID2	ME EX	WB MEM	 WB				
Pc+16	Sw x2 4(x1) lw x3 4(x1)					IF IF	ID1 ID2	EX ID2	ME EX	WB ME	 WB		
Pc+24	add x1 x1 x2 or x2 x2 x3							IF IF	ID1 ID2	EX ID2	ME EX	WB ME	 WB

Σχήμα 5.3: Παροχέτευση εντολών στα στάδια της υλοποίησης χωρίς εντολή διακλάδωσης

2η περίπτωση : Έκδοση ανα 1cc . Όταν στο στάδιο ID ή EX υπάρχει εντολή διακλάδωσης η έκδοση γίνεται αν 1cc και η εντολές που αποτελούν την 64Bit λέξη είναι εντολές απο διαφορετικές θέσεις μνήμης.Πιο συγκεκριμένα η πρώτη εντολή είναι η επόμενη εντολή της εντολής διακλάδω-

σης δηλαδή της εντολής που θα πρέπει να εκτελεστεί σε περίπτωση που δεν εκτελεστεί το άλμα και η δεύτερη είναι η εντολή που βρίσκεται στην διεύθυνση του άλματος. Έχουμε δηλαδή ταυτόχρονη έκδοση και των δύο κατευθύνσεων. Στον επόμενο κύκλο γίνεται έκδοση της μεθεπόμενης της εντολής διακλάδωσης μαζί με την επόμενη εντολή από την διεύθυνση άλματος. Από τα τις δυο αυτές λέξεις των 64 Bit θα εκτελεστεί η μια εντολή από κάθε λέξη ανάλογα το αποτέλεσμα που θα προκύψει από την εντολή διακλάδωσης. Στον επόμενο κύκλο ο μετρητής προγράμματος έχει πλέον την σωστή τιμή αφού η εντολή διακλάδωσης έχει περάσει το EX στάδιο οπότε έχει ανανεωθεί η τιμή του pc, και έχουμε έκδοση ανα 2cc και χειρισμό σύμφωνα με την πρώτη περίπτωση. Επειδή στην περίπτωση εκτέλεσης του άλματος έχουν εκτελεστεί ήδη δύο εντολές ο compiler αναλαμβάνει να μεριμνήσει ώστε μετά την εκτέλεση άλματος η εντολή διακλάδωσης να δείχνει στην σωστή διεύθυνση και να λαμβάνει υπόψη τις δυο εντολές που εκτελέστηκαν ως ενσωματωμένες στις λέξεις πριν την ανανέωση της τιμής του μετρητή προγράμματος.

	INSTRUCTIONS	1cc	2cc	3cc	4cc	5cc	6cc	7cc	8cc	9cc	10cc	11cc	12cc
PC	Add x1 x0 x0 Beq L1 x1 x0	IF IF	ID1 ID2	EX ID2	ME EX	WB ME	 WB						
PC+8	L1 : ori x1 x2 1 Addi x2 x1 2			IF IF	ID1 ID2	EX	ME	WB					
PC+16	L1+4 : lwx24(x1) Sw x2 4(x1)				IF IF	ID1 ID2	EX	ME	WB				
NEW PC	Add x1 x1 x2 Or x2 x2 x3					IF IF	ID1 ID2	EX ID2	ME EX	WB ME	 WB		
NEW PC +8	Add x1 x1 x2 Or x2 x2 x3							IF IF	ID1 ID2	EX ID2	ME EX	WB ME	 WB

Σχήμα 5.4: Παροχέτευση εντολών στα στάδια της υλοποίησης με εντολή διακλάδωσης που πραγματοποιεί άλμα.

	INSTRUCTIONS	1cc	2cc	3cc	4cc	5cc	6cc	7cc	8cc	9cc	10cc	11cc	12cc
PC	Add x1 x0 x0 Bne L1 x1 x0	IF IF	ID1 ID2	EX ID2	ME EX	WB ME	 WB						
PC+8	L1 : ori x1 x2 1 Addi x2 x1 2			IF IF	ID1 ID2	 EX	 ME	 WB					
PC+16	L1+4 : lw x2 x1 0 Sw x2 x1 2				IF IF	ID1 ID2	 EX	 ME	 WB				
PC+24	Add x1 x1 x2 Or x2 x2 x3					IF IF	ID1 ID2	EX ID2	ME EX	WB ME	 WB		
PC+32	Add x1 x1 x2 Or x2 x2 x3							IF IF	ID1 ID2	EX ID2	ME EX	WB ME	 WB

Σχήμα 5.5: Παροχέτευση εντολών στα στάδια της υλοποίησης με εντολή διακλάδωσης που δεν πραγματοποιεί άλμα

Ο μεθοδός υλοποίησης πετυχαίνει την διαικπεραίωση μιας εντολής ανά κύκλο στην γενική περίπτωση, καθώς υπο κανονικές συνθήκες εκτέλεσης δεν υπάρχει καθυστέρηση κύκλων για την εκτέλεση εντολών διακλάδωσης. Κάτι το οποίο φαίνεται και από τον ρυθμό αλλαγής του μετρητή

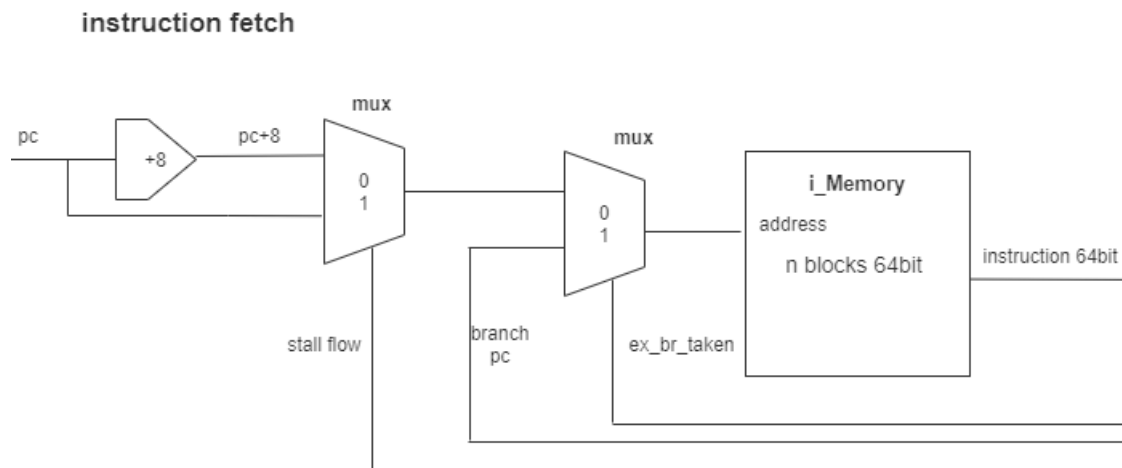
προγράμματος . Όταν έχουμε ανανέωση της τιμής του μετρητή ανα 2cc γίνεται εκδοση δύο εντολών από διαδοχικές θέσεις μνήμης οι οποίες θα εκτελεστούν και οι δύο σειριακά ,οταν εχουμε εκδοση ανα 1cc γίνεται έκδοση δύο εντολών απο τις δύο πιθανές κατευθύνσεις της εντολής διακλάδωσης από τις οποίες θα εκτελεστεί μόνο η μία ανάλογα την αποτίμηση.Η μόνη πιθανή περίπτωση να απαιτείται καθυστέρηση για την διακπεραίωση των εντολών διακλάδωσης είναι η πυκνότητα των εντολών αυτών να μην επιτρέπει στον μεταγλωττιστή την δημιουργία των δύο ζευγών εντολών απο τις δύο κατευθύνσεις, οι οποίες πρέπει να μην αποτελούν εντολές άλματος.Με την περίπτωση αυτη θα ασχοληθούμε στο τελευταίο κεφάλαιο με βάση πραγματικά προγράμματα εκτέλεσης.

5.2 Στάδια υλοποίησής

Ακολουθεί αναλυτική περιγραφή της μικροαρχιτεκτονικής υλοποίησης η οποία έγινε σε γλώσσα Verilog .Για την υλοποίηση ενός pipelined επεξεργαστή που μπορεί να χειρίζεται τις βασικές εντολές του RV32I θα πρέπει να υλοποιηθούν τα βασικά στάδια του Pipeline , οι καταχωρητές που συνδέουν τα στάδια μεταξύ τους και οι απαραίτητες λειτουργικές μονάδες μεταξύ των οποίων η μνήμη εντολών ,η μνήμη δεδομένων ο φάκελος καταχωρητών και η αριθμητική λογική μοναδα .

5.2.1 Instruction fetch unit

Στην παρουμε υλοποίηση το instruction fetch unit αναλαμβάνει την ανανέωση της τιμής του μετρητή προγράμματος και την πρόσβαση στην μνήμη εντολών. Η τιμή του μετρητή ανανεώνεται στην γενική περίπτωση ανά 2 cc μηχανής στην τιμή PC+8.Μπορεί να ανανεωθεί και ανα 1cc στην τιμή PC+8 στην περίπτωση που υπάρχει στα στάδια ID ή EX εντολή διακλάδωσης .Το σήμα που καθορίζει τον κύκλο που ανανεώται η τιμή του μετρητή είναι το stall_flow που παράγεται απο επόμενο στάδιο οπως θα δούμε παρακάτω. Το σήμα που καθορίζει αν η αποτίμηση της εντολής διακλάδωσης που προηγείται είναι αληθής ή όχι είναι το ex_br_taken και παράγεται μαζί με την διεύθυνση του αλματός branch_pc δύο σταδία παρακάτω στο execution unit, στην περίπτωση που ex_br_taken =1 και stall_flow =0 η τιμή του Pc ανανεώνεται στην τιμή branch_pc.Η τιμή του pc δίνει σε κάθε περίπτωση την διεύθυνση προσπέλασης της μνήμης εντολών. Η μνήμη εντολών για τις ανάγκες της εργασίας είναι υλοποιημένη σαν πίνακας με blocks των 64 bits που φιλοξενούν δύο εντολές ανά block.

Σχήμα 5.6: Instruction fetch unit

5.2.2 Instruction Decode unit

Σκοπός του σταδίου αυτού είναι ο χειρισμός της 64bit λέξης που προωθείται από το fetch unit, η αποκωδικοποίηση των δύο εντολών που περιέχει και η δημιουργία των κατάλληλων σημάτων απαραίτητα για την εκτέλεση της κάθε εντολής αλλά επίσης και του σήματος stall flow που καθορίζει τον χρόνο της επόμενης εκδόσης από το fetch unit όπως είδαμε προηγουμένως. Επίσης σε αυτό το στάδιο γίνεται η ανίχνευση για πιθανούς κινδύνους εξαρτήσεων δεδομένων μεταξύ των εντολών του σταδίου και των σταδίων που προηγούνται. Οι κίνδυνοι εξαρτήσεων τύπου RAW επιλύονται με κατάλληλη μονάδα προώθησης. Τέλος στο στάδιο αυτό γίνεται η προσπέλαση του Φακέλου Καταχωρητών και η αναγνώση των τελούμενων εισόδου αν είναι απαραίτητο. Το decode module είναι κοινό για τις δύο εντολές που αποτελούν την λέξη 64Bit που προωθείται από το στάδιο της έκδοσης (fetch) καλείται ταυτόχρονα δύο φορές μια για τα στοιχεία $if_instr[31:0]$ και μια για τα στοιχεία $if_instr[63:32]$, πρώτη και δεύτερη εντολή της λέξης αντίστοιχα. Σύμφωνα με όσα αναφερθήκαν στο κεφάλαιο περιγραφής του ISA το decode module αποδικοποιεί με βάση το πρότυπο του RISC-V32I την 32 Bit λέξη εντολής. Τα βασικά πεδία της εντολής if_instr που είναι το Opcode, Funct3, Funct5 αποτελούν τα κριτήρια με τα οποία οι πολυπλέκτες δίνουν τιμή στα σήματα διάκρισης για τις επιμέρους εντολές του ISA, που περιγράφονται στο Σχ 4.5. και 4.6.

Alucode	Είναι ένα πεδίο μεγέθους 6 bit και αποτελεί το διακριτικό που θα χρησιμοποιησει η alu στο execution stage για να εκτελέσει την κατάλληλη πράξη ανάλογα την εντολή .
Reg_we	Είναι ένα σήμα του 1Bit που υποδηλώνει αν η εντολή γράφει ή όχι σε κάποιο καταχωρητή.
Is_store	Είναι ένα σήμα του 1Bit που υποδηλώνει αν η εντολή είναι εντολή αποθήκευσης στην μνήμη
Is_load	Είναι ένα σήμα του 1Bit που υποδηλώνει αν η εντολή είναι εντολή φόρτωσης από την μνήμη .
Aluop1_type	Είναι το πεδίο μεγέθους 2 Bit που υποδηλώνει τον τύπο του πρώτου τελούμενου εισόδου ,οι τιμές που παίρνει είναι REG αν προκειται για καταχωρητη, IMM αν πρόκειται για σταθέρα ,PC αν λαμβάνει την τιμή του μετρητή προγράμματος και NONE αν δεν υπάρχει πρώτο τελούμενο στην παρούσα εντολή .
Aluop2_type	Είναι το πεδίο μεγέθους 2 Bit που υποδηλώνει τον τύπο του δεύτερου τελούμενου εισόδου ,οι τιμές που παίρνει είναι REG αν προκειται για καταχωρητη, IMM αν προκειται για σταθέρα ,PC αν λαμβάνει την τιμή του μετρητή προγράμματος και NONE αν δεν υπάρχει δεύτερο τελούμενο στην παρούσα εντολή .
Op_type	Είναι το πεδίο μεγέθους 3Bit που κατατάσει τις εντολές στους βασικούς τύπους εντολών σύμφωνα με το πρότυπο του ISA , οι τιμές που παίρνει είναι TYPE_U, TYPE_J, TYPE_I, TYPE_B ,TYPE_S και TYPE_R.Αποτελούν σημαντικά πεδία γιατί αποτελούν κριτήριο για το αν υπάρχει εγκαίρη διεύθυνση προσπέλασης του Φακέλου καταχωρητητών στην παρούσα εντολή η αν πρέπει να μηδενιστεί και επίσης γίνεται στο χτίσιμο της σταθέρας imm που βρίσκεται σε διαφορετικές θέσεις αναλογα τον τύπο της εντολής.

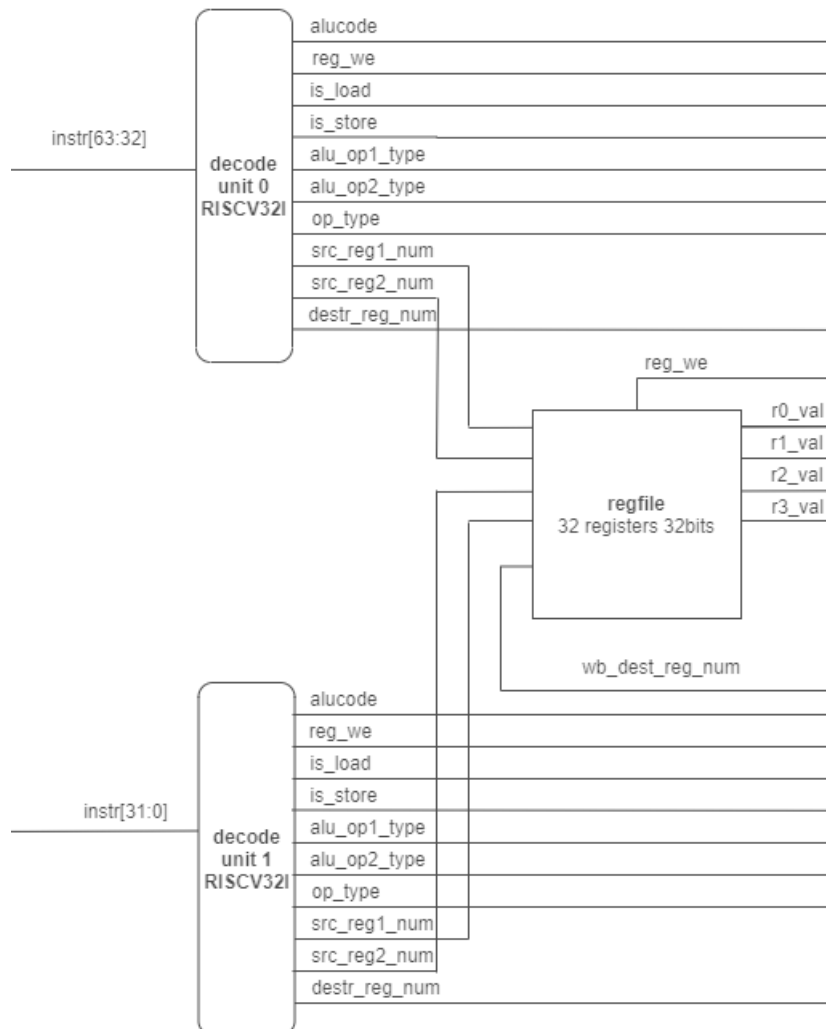
Σχήμα 5.7: Βασικά σήματα διάκρισης αποκωδικοποίησης RV32I

srcreg1_num	Είναι η διεύθυνση προσπέλασης του φακέλου καταχωρητων για το πρώτο τελούμενο .
srcreg2_num	Είναι η διεύθυνση προσπέλασης του φακέλου καταχωρητων για το δεύτερο τελούμενο .
dstreg_num	Είναι η διεύθυνση προορισμού του φακέλου καταχωρητων σε περίπτωση εγγραφή

Σχήμα 5.8: Τα πεδία που λαμβάνουν τιμή με βάση το Op_type

Ο φακέλος καταχωρητων αποτελεί έναν πίνακα 32 θέσεων με block των 32 Bits. Διαθέτει τέσ-

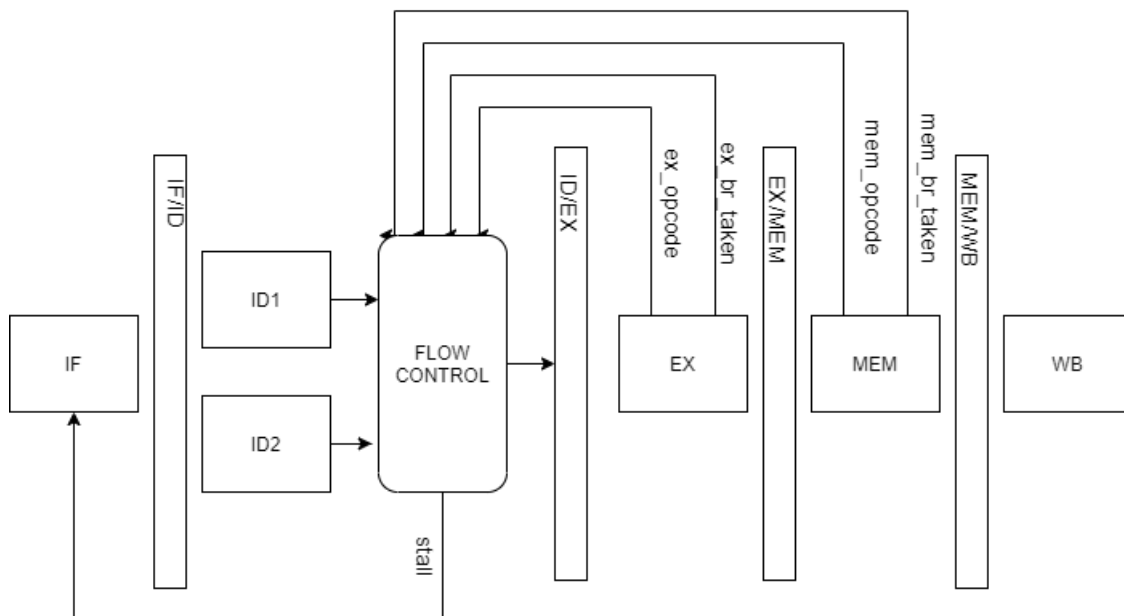
σειρές θέσεις ανάγνωσης ώστε να μπορεί να ικανοποιήσει την ανάγνωση των τελούμενων και των δύο εντολών ταυτόχρονα ,λαμβάνει σαν εισόδους τις διευθύνσεις και επιστρέφει τις τιμές για κάθε καταχωρήτη. Η θέση εγγραφής είναι μια οπώς και στην κλασσική υλοποίηση καθώς δεν υπάρχει ανάγκη για ταυτόχρονη εγγραφή περισσότερων τελούμενων. Η εγγραφή είναι σύγχρονη και λαμβάνει χώρα στην περίπτωση αληθούς σήματος ενεργοποίησης. Με την διπλή κλήση του decode module για τις δύο εντολές έχουμε ταυτόχρονη αποκωδικοποίηση των εντολών που θα προωθηθούν στο στάδιο εκτέλεσης .

Σχήμα 5.9: Μονάδες αποδικοποίησης κατά RV32I και αναγνώση τελούμενων εισόδου .

5.2.3 Flow control unit

Για την επίτευξη αυτού του στόχου δημιουργήθηκε το flow_control_module το οποίο αναλαμβάνει τον ρόλο της παροχετεύσεως μεταξύ του decode stage και του execution stage. Λαμβάνει σαν εισόδους τα αποτελέσματα της αποκωδικοποίησης και των δύο εντολών καθώς και τις τιμές των τελούμενων εισόδου που προέρχονται από το φάκελο καταχωρητών ή από τις μονάδες προώθησης σε περίπτωση εξαρτήσεων τύπου RAW. Οι μονάδες προώθησης θα αναλυθούν στην συνέχεια.

Σχήμα 5.10: Μορφή σταδίων υλοποίησης με την τοποθέτηση του flow_control

Ο καίριος ρόλος του flow control unit έγκειται στην παροχετεύση στο execution stage της σωστής εντολής μεταξύ των δύο που προκύπτουν από τις μονάδες αποκωδικοποίησης, καθώς και την παραγωγή του σήματος stall_flow που καθορίζει σε ποιο κύκλο θα γίνει η επόμενη έκδοση εντολών. Επιπλέον σήματα που λαμβάνει από τα επόμενα στάδια του pipeline είναι τα ex_opcode και mem_opcode για τον έλεγχο της εντολής που βρίσκεται στο execution stage και στο Memory stage αντίστοιχα και το ex_br_taken και mem_br_taken που η γίνονται αληθή μόνο στην περίπτωση που η εντολή που βρίσκεται στο στάδιο execution και memory αντίστοιχα είναι εντολή άλματος και έχει αποτιμηθεί ως αληθής.

Ακολουθεί αναλυτική περιγραφή της λειτουργικότητας της μονάδας η οποία αποτελείται από τις εξής περιπτώσεις.

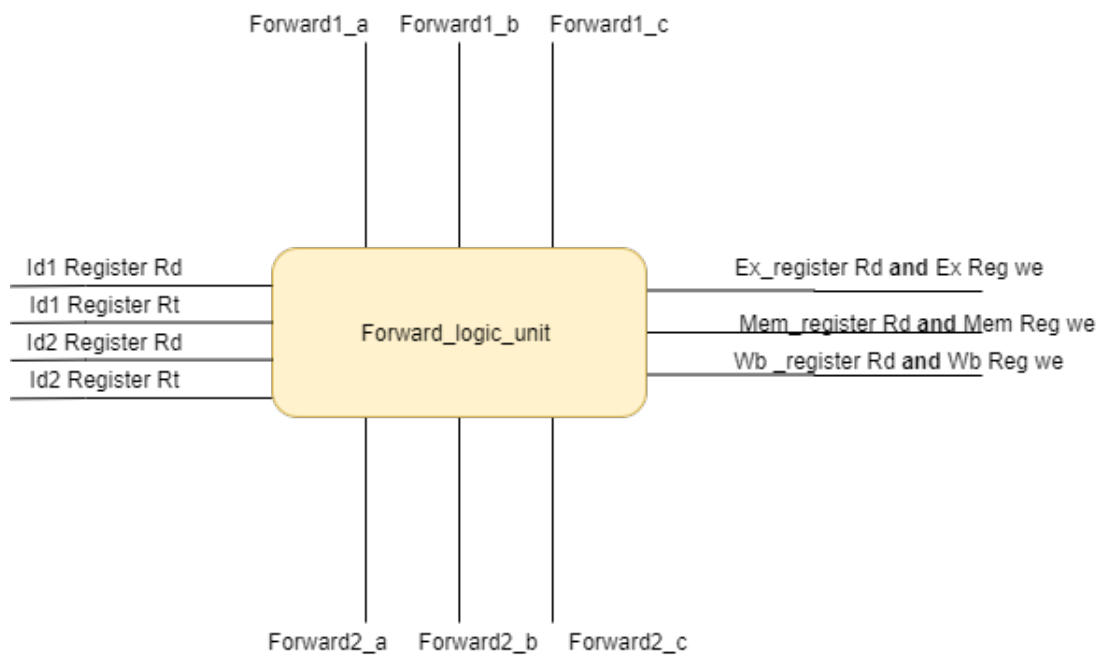
i) Σε περίπτωση που καμία από τις εντολές που βρίσκονται στο στάδιο ID EX και MEM δεν είναι εντολή διακλάδωσης προωθείται στο execution stage αρχικά η πρώτη εντολή ID1 με ταυτόχρονο πάγωμα της έκδοσης καινούριου μπλοκ εντολών stall_flow = 1 και στην συνέχεια η δεύτερη ID2 με ξεπάγωμα της έκδοσης καινούριου μπλοκ εντολών stall_flow = 0.

ii) Στην περίπτωση που υπάρχει εντολή διακλάδωσης στο στάδιο ID και συγκεκριμένα στην θέση ID2, ισχύει η παραδοχή ότι ο compiler θα τοποθετεί πάντα την εντολή διακλάδωσης στην δεύτερη εντολή της λέξης. Τότε αποστέλεται η πρώτη εντολή στο execution stage αλλά έχουμε ξεπάγωμα έκδοσης καινούριου μπλοκ εντολών στον επόμενο κύκλο στην συνέχεια αποστέλεται η δεύτερη εντολή διακλάδωσης, και το ξεπάγωμα διατηρείται. Στον επόμενο κύκλο που η εντολή διακλάδωσης θα περάσει στο execution stage και θα αποτιμηθεί αν πραγματοποιεί ή όχι το άλμα με την τιμή του σήματος ex_br_taken. Ανάλογα την τιμή του σήματος θεωρούμε ότι η πρώτη εντολή εκτελείται για εκτέλεση άλματος και η δεύτερη για μη εκτέλεση, οπότε για ex_br_taken = 1 στέλνουμε στο execution stage την εντολή id_instr1 και για ex_br_taken = 0 στέλνουμε την εντολή id_instr2. Σε

αυτό το σημείο χρειάζεται να παγώσουμε ξανά την έκδοση εντολών καθώς έχουν εκδοθεί ανα 1cc οι δύο λέξεις που περιλαμβάνουν εντολές απο δύο κατευθύνσεις απο τις οποίες θα εκτελεστεί η μια εντολή απο κάθε λέξη όπως είπαμε παραπάνω.Στον επόμενο κύκλο η εντολή διακλάδωσης έχει περάσει στο mem_stage οποτε θα αποστείλουμε στο ex_stage την μία απο τις δύο εντολές του id_stage αναλογα με την τιμή του σηματος mem_br_taken. Επίσης θα ξεπαγώσουμε την έκδοση εντολών για τον επόμενο κύκλο.Ισχύει η παραδοχή οτι τα δύο block εντολών που εκδίδονται ανά κύκλο μετα την ανίχνευση της εντολής διακλάδωσης δεν περιέχουνε αυτά εντολές διακλάδωσης .

5.2.4 Forward unit

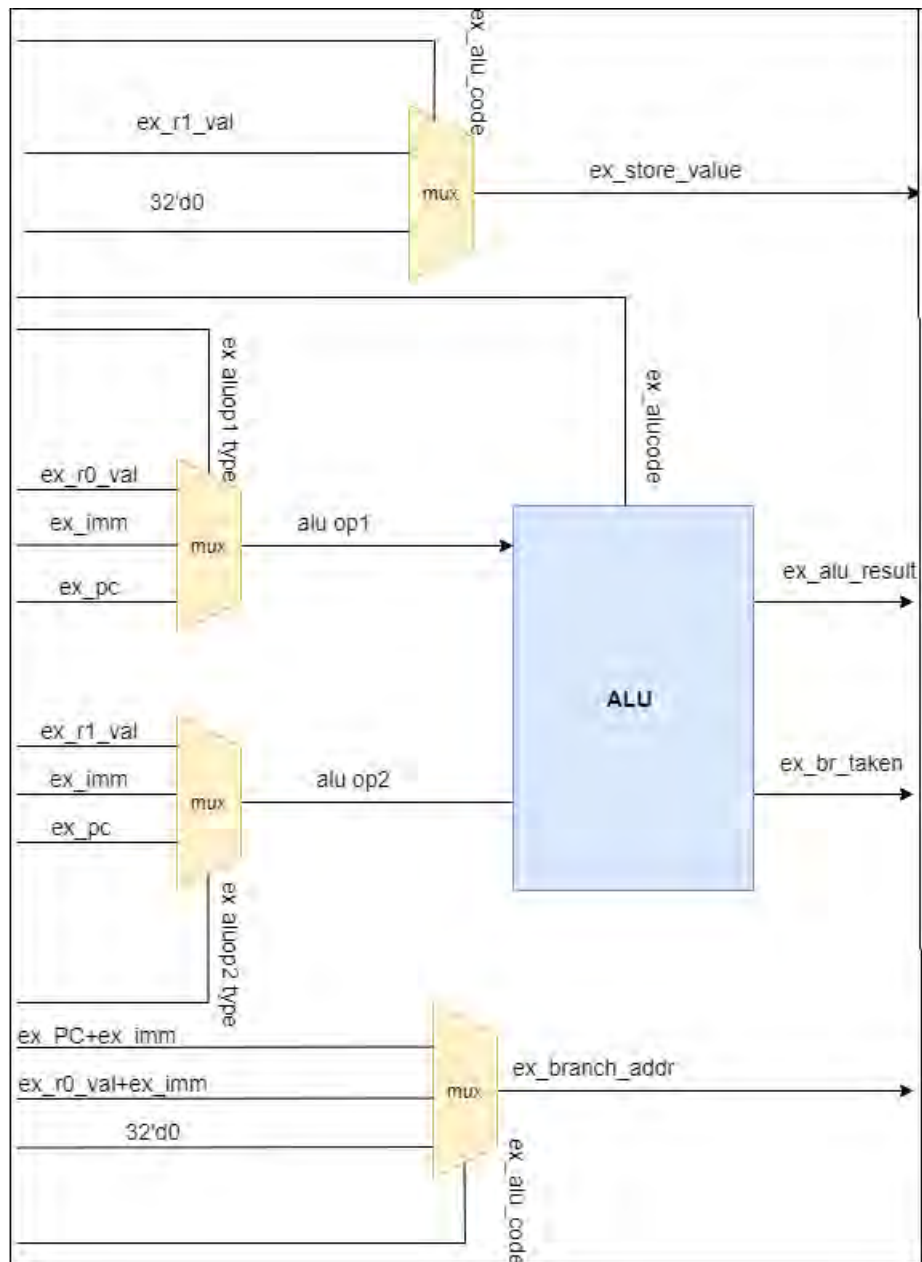
Στις υλοποιήσεις που χρησιμοποιούν την τεχνική της παροχευέυτεσης προκύπτουν εξαρτήσεις δεδομένων.Λόγω της απλότητας υλοποίησης βασισμένη στην κλασσική RISC Pipeline ο τυπός των εξαρτήσεων δεδομένων που συναντώνται στην παρούσα υλοποίηση είναι μονο εξαρτήσεις τύπου AME(RAW),ανάγνωση μετά απο εγγραφή.Δεν παρατηρούνται εξαρτήσεις τύπου EME ,εγγραφή μετά απο εγγραφή , και τύπου EMA,εγγραφή μετα απο ανάγνωση καθώς η έκδοση και η διεκπεραίωση κάθε εντολής πραγματοποιείται εντός σειράς (in order) . Οι εξαρτήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν περιορίζονται στην περίπτωση μια εντολή να χρειάζεται κάποιο καταχωρητή η μια θέση μνήμης που γράφεται απο μια εντολή που βρίσκεται ακόμα εντός του pipeline και δεν έχει περάσει το στάδιο εγγραφής.Επειδή η ανίχνευση για εξαρτήσεις κάθε εντολής γίνεται στο στάδιο της αποκωδικοποίησης και σε αυτό το στάδιο η υλοποίηση μας χειρίζεται δύο εντολές θα πρέπει η μονάδα προώθησης που σχεδιαστηκε να ανιχνεύει και να επιλύει σε κάθε κύκλο τις εξαρτήσεις που προκύπτουν και για τις δύο εντόλες ανεξάρτητα απο ποια θα αποσταλεί για εκτέλεση. . Σκοπός της μοναδας forward unit είναι να ελέγξει αν οι καταχωρητές εισόδου των εντολών που βρίσκονται στο decode stage ταυτίζονται με καποιόν απο τους καταχωρητές προορισμού των εντολών που βρίσκονται στα επόμενα στάδια.Σε περίπτωση που ανιχνευτεί εξάρτηση απο εντολή που βρίσκεται στο execution stage χρησιμοποιείται μια μεταβλητη των 2bit για να καθοριστεί αναλυτικά η εξάρτηση,δηλαδή αν πρόκειται για κοινούς και τους δύο καταχωρητές εισόδου με τον καταχωρητή προορισμού ή έναν απο τους δύο.Η ίδια διαδικασία επαναλαμβάνεται για την ανίχνευση εξαρτήσεων μεταξύ του decode stage και του memory stage και μεταξύ του decode stage και του writeback stage.

Σχήμα 5.11: Forward logic unit

5.2.5 Execution stage

Η βασική λειτουργία του σταδίου αυτού είναι η εκτέλεση της αριθμητικής ή λογικής πράξης μεταξύ των δύο τελούμενων εισόδου. Η πράξη αυτή πραγματοποιείται στην alu. Ο τύπος της πράξης καθορίζεται από το σήμα alucode που έχει προκύψει από την αποκωδικοποίηση. Τα τελούμενα εισόδου ανάλογα με τα σήματα aluop1 και aluop2 μπορεί να λαμβάνουν τιμή από το φάκελο καταχωρητών ή τις μονάδες προώθησης αλλά μπορεί να αποδίδεται η τιμή της σταθεράς Imm ή τιμή του μετρητή προγράμματος. Η ALU εκτός από το aluresult το αποτέλεσμα της πράξης των δύο τελούμενων παράγει και το σήμα ex_br_taken το οποίο δηλώνει πραγματοποίηση άλματος είτε αν έχουμε εντολή διακλάδωσης χωρίς συνθήκη είτε αν έχουμε εντολή διακλάδωσης με συνθήκη και αυτή έχει αποτιμηθεί ως αληθής. Η διεύθυνση του άλματος υπολογίζεται επίσης από το execution stage χρησιμοποιώντας το σήμα alucode για να διαχωριστεί αν ο στόχος είναι εξαρτώμενος από καταχωρητή και την προσθήκη σταθεράς (JALR) ή αν είναι εξαρτώμενος από τον μετρητή προγράμματος και την προσθήκη σταθεράς σε όλες τις άλλες εντολές άλματος. Τέλος στο execution stage λαμβάνει τιμή η μεταβλητή αποθήκευσης στην μνήμη.

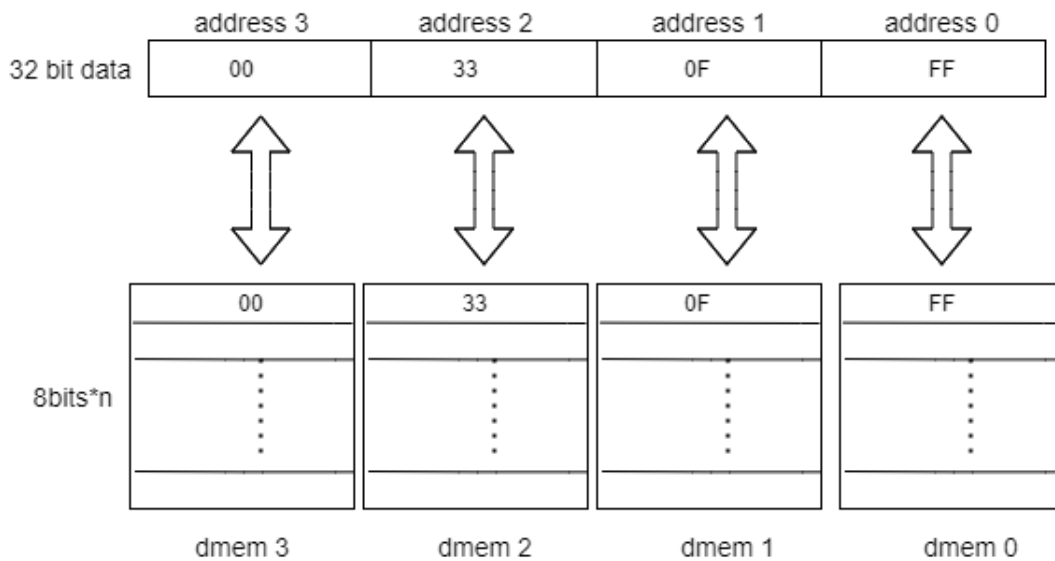
Σχήμα 5.12: Διάγραμμα Execution unit

ALUCODE	ALU_RESULT	BR_TAKEN
ALU_LUI	Op2	DISABLE
ALU_JAL,ALU_JALR	Op2+32'd4	ENABLE
ALU_BEQ	32'd0	Op1==Op2
ALU_BNE	32'd0	Op1!=Op2
ALU_BLT	32'd0	Signed_Op1<Signed_Op2
ALU_BGE	32'd0	Signed_Op1>=Signed_Op2
ALU_BLTU	32'd0	Op1<Op2
ALU_BGEU	32'd0	Op1>=Op2
ALU_LB, ALU_LH,ALU_LW, ALU_LBU,ALU_LHU,ALU_SB, ALU_SH,ALU_SW	Op1+Op2	DISABLE
ALU_ADD	Op1+Op2	DISABLE
ALU_SUB	Op1-Op2	DISABLE
ALU_SLT	Signed_Op1<Signed_Op2 ? 32'd1: 32'd0	DISABLE
ALU_SLTU	Op1<Op2 ? 32'd1:32'd0	DISABLE
ALU_XOR	Op1^Op2	DISABLE
ALU_OR	Op1 Op2	DISABLE
ALU_AND	Op1 & Op2	DISABLE
ALU_SLL	Op1<<Op2[4:0]	DISABLE
ALU_SLR	Op1>>Op2[4:0]	DISABLE
ALU_SRA	Signed_Op1>>>Signed_Op2[4:0]	DISABLE

Σχήμα 5.13: Μονάδα ALU.Αποτίμηση ALU_RESULT και BR_TAKEN με βάση την τιμή του πεδίου ALUCODE

5.2.6 Memory stage

Η λειτουργία του Memory stage είναι η πρόσβαση στην μνήμη δεδομένων είτε για εγγραφή στην περίπτωση εντολών Save είτε για ανάγνωση στην περίπτωση εντολών Load .Η ανάγνωση και η εγγραφή ενεργοποιείται απο αντίστοιχα σήματα που προκύπτουν απο το στάδιο της αποκωδικοποίησης is load και is store. Η ανάγνωση και η εγγραφή θα πρέπει να πραγματοποιείται για ολόκληρη λέξη 32 bits ,για μισή 16 Bits και για 1 byte(8 bits) για το σκοπό η μνήμη δεδομένων αποτελείται απο 4 στιγμιότυπα μιας μνήμης με μέγεθος κελιού 1 byte ,συνδιάζοντας και τα 4 στιγμιότυπα προκύπτει μια πλήρη λέξη των 32 Bits ή 4 bytes .

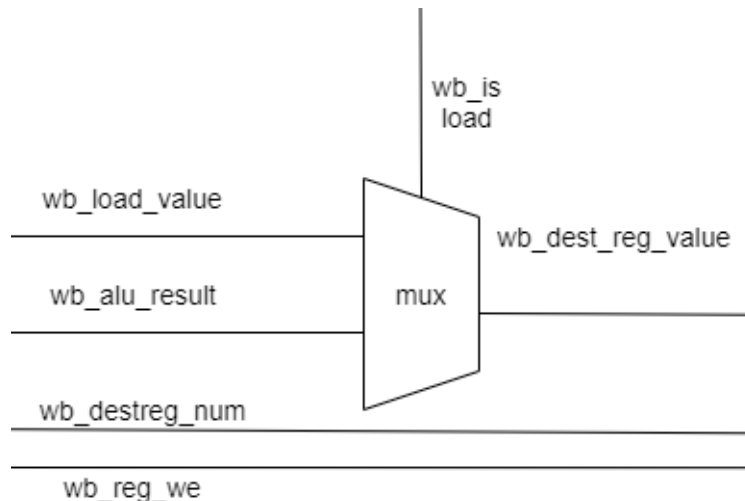
Σχήμα 5.14: Μνήμη δεδομένων και κατανομή δεδομένων για εγγραφή ή ανάγνωση σε αυτή.

Ας εξετάσουμε αναλυτικά την μέθοδο υλοποίησης για εντολές `sw`, `sb`, `sh` και `lw`, `lb`, `lh`. Για την υλοποίηση των εντολών αποθήκευσης απαιτούνται τα δεδομένα προς αποθήκευση τα οποία προ-θούνται από το execution stage στην μεταβλητή `store_value` και η διεύθυνση αποθήκευσης η οποία προκύπτει ως αποτέλεσμα της `alu`. Ανάλογα αν έχουμε εντολή πλήρους αποθήκευσης μισής ή ενός byte ενεργοποιούνται τα αντίστοιχα στιγμιότυπα της μνήμης δεδομένων. Για `sw` γράφουμε σε όλα, για `sh` θα γράψουμε σε δύο και για `sb` σε ένα. Η επιλογή του σωστού στιγμιότυπου για εγγραφή γίνεται ανάλογα τα δύο πρώτα Bits της διεύθυνσης εγγραφής. Τα χρήσιμα δεδομένα προς εγγραφή σε περίπτωση `sw` αποτελούνται και από τα 32 bits της μεταβλητής `store_value` ενώ σε περίπτωση `sh` και `sb` αποτελούνται από τα 16 και τα 8 αντίστοιχα λιγότερο σημαντικά ψηφία της μεταβλητής `store_value` που συνθέτουν τα bytes εγγραφής.

Στην περίπτωση εντολών `load` η διεύθυνση ανάγνωσης είναι πάλι το αποτέλεσμα της `Alu` από το Execution Unit. Με βάση αυτήν την διεύθυνση γίνεται η ανάγνωση ενός byte από κάθε στιγμιότυπο της μνήμης δεδομένων. Σε εντολή `Lw` χρησιμοποιούνται και τα 4 Bytes τα οποία συνθέτουν αποτέλεσμα ανάγνωσης. Σε εντολή `lh` χρησιμοποιούνται τα δύο bytes ανάλογα με αρχικά 2 ψηφία της διεύθυνσης ανάγνωσης και σε εντολή `Lb` χρησιμοποιείται το ένα πάλι ανάλογα τα 2 αρχικά ψηφία της διεύθυνσης ανάγνωσης. Σε κάθε περίπτωση το τελικό αποτέλεσμα πρέπει να είναι μεγέθους 32Bits οπότε πραγματοποιείται προσημασμένη επέκταση για τις εντολές `Lb` και `lh` και μη προσημασμένη επέκταση για τις εντολές `Lbu` και `Lhu`.

5.2.7 Write back stage

Το πιο απλό από τα στάδια υποποίησης η μόνη λειτουργία είναι η εγγραφή αν απαιτείται στον φάκελο καταχωρητών. Επιλέγει μέσω ενός πολυπλέκτη αν το αποτέλεσμα εγγραφής προέρχεται από το αποτέλεσμα της `alu` ή αν προέρχεται από την ανάγνωση της μνήμης και καλεί τον φάκελο καταχωρητών.

Σχήμα 5.15: Write back stage

5.3 Πρωτοτυπία υλοποίησης

Η πρωτοτυπία της τρέχουσας υλοποίησης σε σχέση με άλλες τεχνικές που έχουν προταθεί μπορεί να συνοψιστεί.

- Στην δημιουργία ενός εξυπνού μεταγωγιστή που θα δημιουργεί τα κατάλληλα ζεύγη εντολών και θα τα τοποθετεί στην μνήμη. Σκόπος του είναι στην φάση της μεταγλώττισης να αναγνωρίζει τις εντολές διακλάδωσης υπο συνθήκη, να εντοπίζει την διεύθυνση του αλματός και εφόσον το επιτρέπουν οι περιορισμοί να δημιουργεί τα δύο επομενα μπλοκ εντολών με τις εντολές των δύο κατευθύνσεων τα μπλοκ αυτά τα τοποθετεί στην μνήμη ακριβώς μετά την εντολή διακλάδωσης. Συνεπώς στην κανονική ροή εκτέλεσης γίνεται έκδοση στον επεξεργαστή ταυτόχρονα εντολές και για αληθή και για ψευδή αποτίμηση. Στην γενική περίπτωση τα μπλοκ εντολών αποτελούνται από εντολές που θα ανήκαν σε διαδοχικές θέσεις μνήμης. Η ιδέα δημιουργίας μπλόκ εντολών δύο κατευθύνσεων και η συγχώνευση των διαφορετικών θέσεων μνήμης μιας κλασικής υλοποίησης σε μία στο επίπεδο του μεταγωγιστή κάνει πολύ απλούστερη την σχεδίαση του υλικού του επεξεργαστή και εξοικονομεί κύκλους μηχανής καθώς δεν χρειάζεται να αποδικωποεί πρώτα την εντολή διακλάδωσης και επείτα να κάνει ταυτόχρονη έκδοση από δύο θέσεις μνήμης. Επίσης υλοποιήσεις που ακολουθούν αυτή την τεχνική αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην αποδοτική υλοποίηση μια μνήμης cache που προσφέρει την δυνατότητα πρόσβασης σε δύο απόμακρυσμένες μεταξύ τους διευθύνσεις.
- Η δεύτερη ιδιότητα της υλοποίησης μας είναι στην διαχείριση διπλών εντολών και στην γενική περίπτωση και όχι διπλή έκδοση μόνο μετά από εντολή διακλάδωσης. Επειδή ο επεξεργαστής διαθέτει διπλή μονάδα αποκωδικοποίησης και λόγω της παραδοχής ότι ο μεταγωγιστής θα τοποθετεί πάντα τυχόν εντολή διακλάδωσης στην δεύτερη θέση του μπλοκ επιτυγχάνεται η έγκαιρη αποτίμηση των κατάλληλων σημάτων που καθορίζουν τον χρονισμό του επεξεργαστή, δηλαδή σε ποιο κύκλο θα κάνει έκδοση καινούριου μπλοκ χωρίς να

χρειάζεται να παγώσει το στάδιο εκτέλεσης καθώς πάντα υπάρχει διαθέσιμη εντολή να προωθηθεί. Σύνεπως επιλύει με επιτυχία το πρόβλημα των εντολών διακλάδωσης μην απαιτώντας κανένα κύκλο καθυστέρησης, χωρίς να απαιτείται σε καμία περίπτωση να γίνει άδειασμα άχρηστων εντολών και χωρίς μονάδα πρόβλεψης διακλαδώσεων. Άκομη δεν εκτελεί εντολές που στην συνέχεια δεν θα καταχωρίσει καθώς οι επιπλέον εντολές φτάνουν εως το στάδιο αποκωδικοποίησης.

Δεν θα γινότανε όμως να μην υπαρχουνε περιορισμοί σε μια πρωτότυπη υλοποίηση. Ο βασικός περιορισμός εγκειται στο γεγονός ότι μετα απο εντολή διακλάδωσης ο μεταγλωττισής πρέπει να εντοπίσει και στις δύο κατευθύνσεις απο δύο εντολές που δεν είναι εντολές διακλάδωσης και μπορούν να προωθηθούν με ασφάλεια στον επεξεργαστή όσο αποτιμάται η αρχική εντολή διακλάδωσης. Αυτός ο περιορισμός αποτελεί πρόβλημα μόνο στην περίπτωση ενός προγράμματος με πολύ μεγάλη περιεκτικότητα σε εντολές διακλάδωσης η σε διαδοχικές εντολές διακλάδωσης. Σε αυτή την περίπτωση απαιτείται πάγωμα της παρόχρευσης και σίγουρα κάποιοι κύκλοι καθυστέρησης. Θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο μελλοντικής εργασίας η διαχείριση τέτοιων περιπτώσεων.

Κεφάλαιο 6

Επαλήθευση λειτουργίας

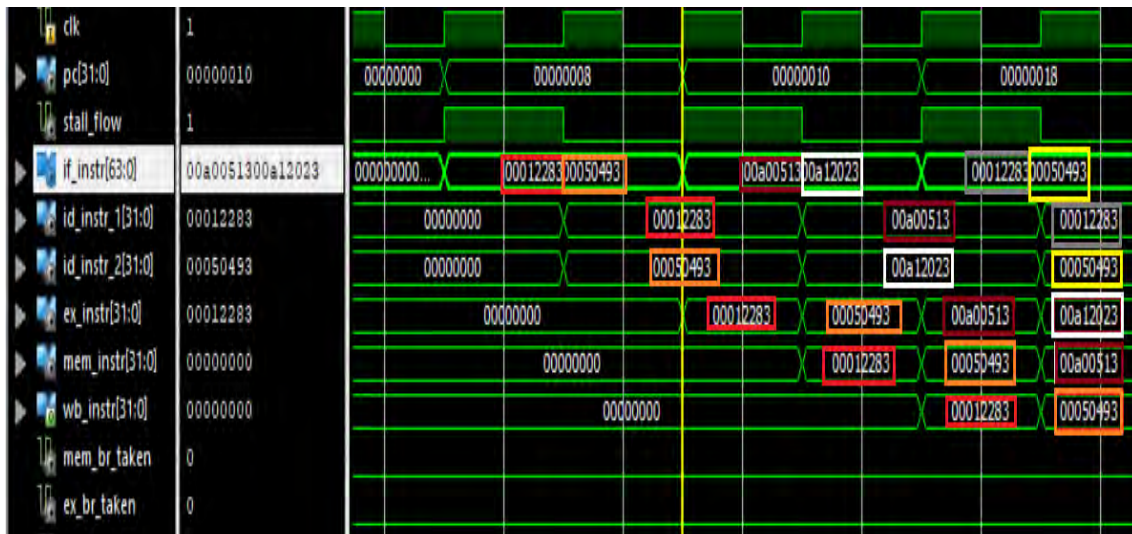
6.1 Προσομοίωση

Για τον έλεγχο της λειτουργίας της παράπανω υλοποίησης χρησιμοποιήθηκε ο προσομοιωτής που παρέχει το εργαλείο της Xilinx Ise design suite. Κάθως το εργαλείο παρέχει και την δυνατότητα επαλήθευσης σε πραγματικό περιβάλλον με την χρήση Fpga (πλατφορμα επαναπρογραμματιζόμενης λογικής) θα μπορούσε μελλοντικά να γίνει πειραματικά προσπάθεια τοποθέτησης του επεξεργαστή σε μια σε μια τέτοια πλατφόρμα με τους που διαθέτει τους κατάλληλους πόρους δηλαδή ικανό αριθμό Luts. Στα πλαίσια αυτής της εργασίας θα ελέγχουμε μέσω του προσομοιωτή για την λειτουργικότητα σε επίπεδο διοχέτευσης των διπλών εντολών που αποτελεί και την πρωτοτυπία της υλοποίησης αλλά και την σωστή αποτίμηση όλων των εντολών που περιλαμβάνονται στο RISC V I ISA καθώς και τα θέματα που αφορούν τις μονάδες προώθησης.

6.2 Έλεγχος διπλής έκδοσης

Στο Σχημα 6.1 μπορούμε να διακρίνουμε την γενική περίπτωση λειτουργίας του επεξεργαστή. Η έκδοση καινούριας λέξης εντολής στο `if_stage` πραγματοποιείται ανα 2cc, κάτι το οποίο ελέγχεται από την άνοδο του σήματος `stall_flow`. Η λέξη εντολής αποτελείται από δύο εντολές των 32bits οι οποίες στον επόμενο κύκλο διοχετεύονται στις δύο μονάδες αποκωδικοποίησης. Στην συγκεκριμένη περίπτωση που δεν υπάρχει εντολή διακλάδωσης σε κανένα από τα στάδια `id`, `ex` και `mem`, οι δύο εντολές προωθούνται στα επόμενα στάδια μια σε κάθε κύκλο.

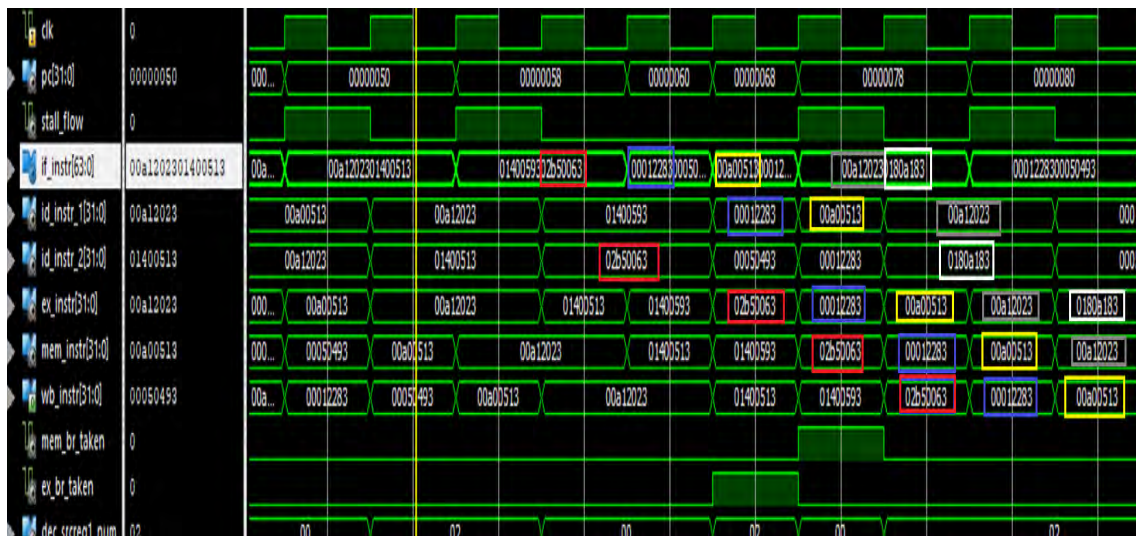
Στο Σχήμα 6.2 η εντολή που είναι μαρκαρισμένη με κόκκινο χρώμα αποτελεί εντολή διακλάδωσης, αυτό σημαίνει ότι τα δύο επόμενα block εντολών η εκδοσή θα γίνει ανά 1cc, καθώς περιλαμβάνουν εντολές για αληθή και ψευδή αποτίμηση της εντολής διακλάδωσης, για να επιτευχθεί συνέχεια εκτέλεσης χωρίς χαμένο κύκλο και $CPI = 1$. Οι εντολές διοχετεύονται στο `id stage` και κατόπιν μόνο οι χρωματισμένες εντολές με κίτρινο και μπλε χρώμα θα διοχετευτούν στα επόμενα στάδια, δηλαδή οι εντολές που βρίσκονται στην μονάδα `id_2`. Η επιλογή έγινε καθώς η εντολή διακλάδωσης αποτιμήθηκε ψευδή με το σήμα `ex_br_taken` να παραμένει 0. Στην συνέχεια έχουμε έκδοση εντολών και διοχέυση σύμφωνα με την αρχική περίπτωση, είναι οι εντολές με γκρι και λευκό χρώμα. Στο Σχήμα 6.3 η εντολή δικλάδωσης είναι μαρκαρισμένη με κόκκινο

Σχήμα 6.1: Διπλή έκδοση χωρίς εντολή διακλάδωσης

Σχήμα 6.2: Έκδοση και εκτέλεση εντολών μετά απο εντολή διακλάδωσης με ψευδή αποτίμηση

Σχήμα 6.3: Έκδοση και εκτέλεση εντολών μετά απο εντολή διακλάδωσης με αληθή αποτίμηση

χρώμα .Στην συνέχεια παρατηρούμε έκδοση ανα 1cc για τα δύο επόμενα block και εκτέλεση των εντολής που βρίσκονται στην θέση Id1 και είναι μαρκαρισμένες με μπλε και κίτρινο χρώμα , αυτό συμβαίνει επειδή η εντολή διακλάδωσης αποτιμήθηκε ως αληθής κάτι που φαινεται με την άνοδο του σήματος `ex_br_taken` . Κατόπιν η τιμή του μετρητή προγράμματος αλλάζει απο x68 σε x78 κάτι που φανερώνει την πραγματοποίηση του άλματος.Ο μεταγλωττιστής έχει λάβει υπόψη της δύο εντολές που εκτελέστηκαν στην διεύθυνση του άλματος πρώτου αλλάζει ο μετρητής προγράμματος.Στην συνέχεια οι επόμενες εντολές εκτελούνται σύμφωνα με την γενική περίπτωση . Σε κάθε κύκλο ολοκληρώνεται μια εντολή σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις είτε υπάρχει εντολή διακλάδωσης είτε όχι . Στην συνέχεια θα ελέγξουμε για την ορθή αποτίμηση των εντολών και την λειτουργικότητα των μονάδων προώθησης σε συγκεκριμένους Risc-v assembly κώδικες.

6.3 Παραδείγματα ελέγχου

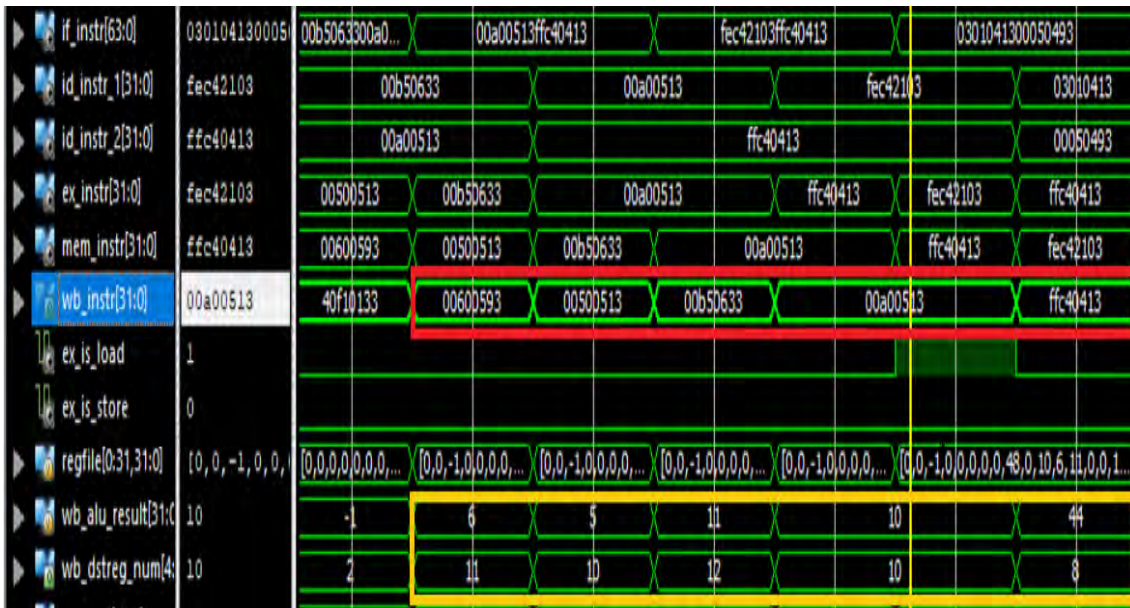
6.3.1 Risc-v assembly χωρίς εντολές διακλάδωσης I

```
nop
nop
addi x8 x2 48
sw x10 -24(x8)
addi x15 x15 1
sub x2 x2 x15
addi x11 x0 6
addi x10 x0 5
add x12 x10 x11
addi x10 x0 10
addi x10 x0 10
addi x8,x8,-4
lw x2 -20(x8)
addi x8,x8,-4
addi x8 x2 48
addi x9 x10 0
```

Σχήμα 6.4: Παράδειγμα Risc-v assembly

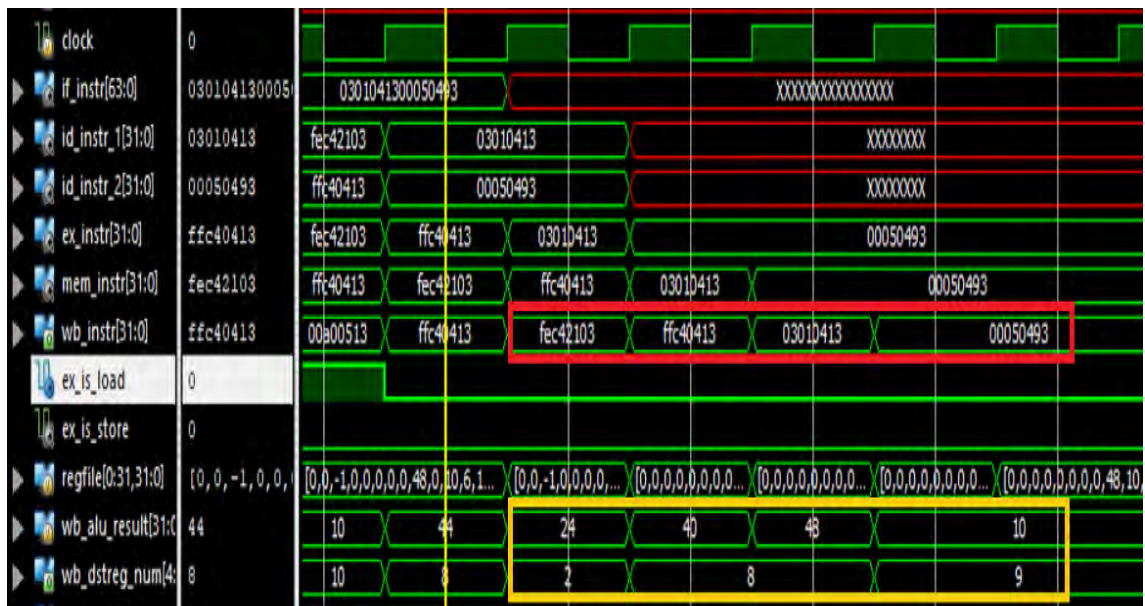
```
0000000000000000
03010413FEA42423
0017879340F10133
0060059300500513
00B5063300A00513
00A00513FFC40413
FEC42103FFC40413
0301041300050493
```

Σχήμα 6.5: Μετατροπή σε Hex

Σχήμα 6.8: Αποτελέσματα προσομοίωσης

Η `addi x11, x0, 6` και η `addi x10, x0, 5` γράφουν τις τιμές 6 και 5 στους καταχωρητές 11 και 12 αντίστοιχα και κατόπιν η εντολή `add x12, x10, x11` γράφει την τιμή 11 στον καταχωρητή 12, η σωστή εκτέλεση αυτής της εντολής επιβεβαιώνει την ορθή λειτουργία των μονάδων προώθησης μεταξύ `decode` και `execution` και `decode` και `memory` stage. Κατόπιν εκτελείται δυο φορές η εντολή `addi x10, x0, 10` και στην συνέχεια η εντολή `addi x8, x8, -4` που κάνει την τιμή του καταχωρητή 8 να ισούται με 44.

Σχήμα 6.9: Αποτελέσματα προσομοίωσης

Στην συνέχεια με την εκτέλεση της εντολής `lw x2, -20(x8)` θα γραφτεί στον καταχωρητή 2 η τιμή

0 που είχε αποθηκευτεί στην μνήμη με την εντολή `sw`. Τέλος οι επόμενες εντολές `addi` εκτελούνται σύμφωνα με τα αναμενόμενα.

6.3.2 Risc-v assembly χωρίς εντολές διακλάδωσης II

```

auipc x14 0
addi x1 x0 1
addi x2 x0 1
xor x3 x2 x1
or x3 x2 x1
slli x3 x3 1
srli x3 x3 1
sra x3 x3 x2
andi x4 x3 0
ori x4 x4 0
sb x1 8(x1)
lb x5 8(x1)
sh x1 16(x1)
lh x6 16(x1)

```

Σχήμα 6.10: Risc-v

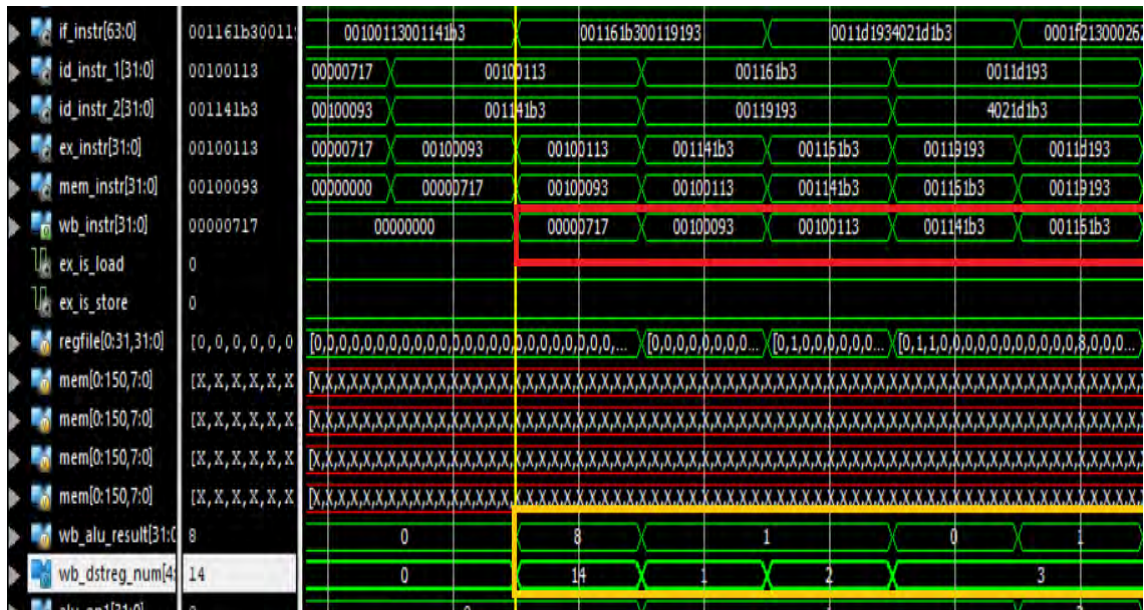
```

000000000000000000
0000071700100093
00100113001141B3
001161B300119193
0011D1934021D1B3
0001F21300026213
0010842300808283
0010982301008303

```

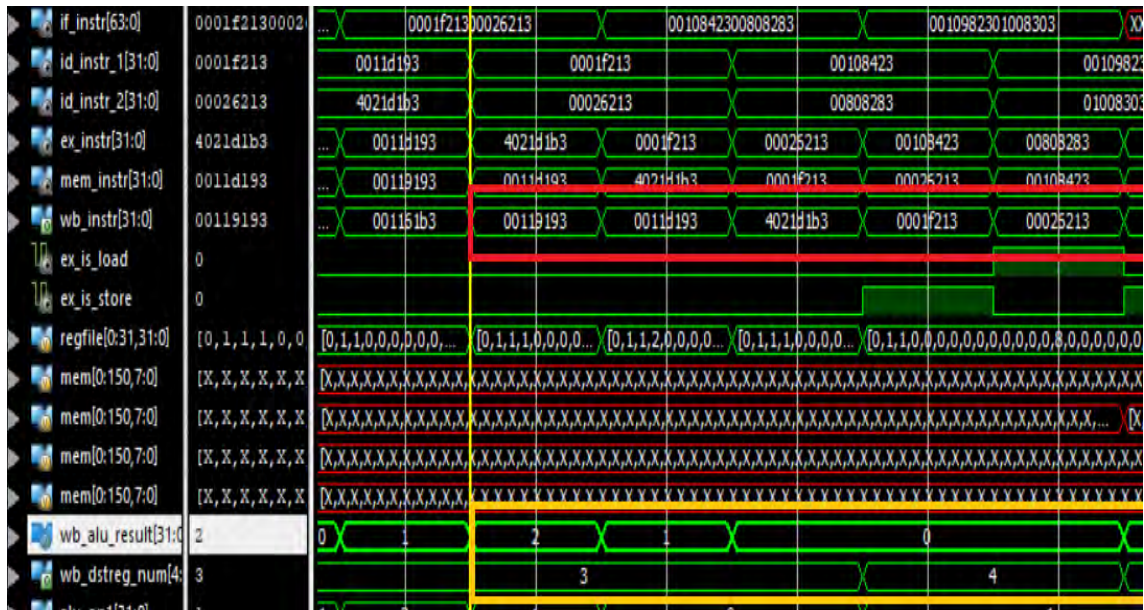
Σχήμα 6.11: Risc-v hex

Η εντολή `auipc x14 0` γράφει στον καταχωρητή 14 την τιμή του μετρητή προγράμματος και καθώς η εντολή είναι η πρώτη μετά τις δύο εντολές αρχικοποίησης την τιμή 8. Οι δύο επόμενες `addi` γράφουν την τιμή ένα στους καταχωρητές 1 και 2 αντίστοιχα. Η εντολή `xor x3 x1 x2` θα πρέπει να γράψει 0 στον καταχωρητή 3, και η εντολή `or x3 x1 x2` θα πρέπει να γράψει 1 στον καταχωρητή 3. Με την σωστή αποτίμηση αυτών των εντολών φαίνεται ότι και η μονάδα προώθησης του `write back stage` λειτουργεί σωστά αλλά και οι υπόλοιπες που έχουν ελεγχεί και προηγουμένα.

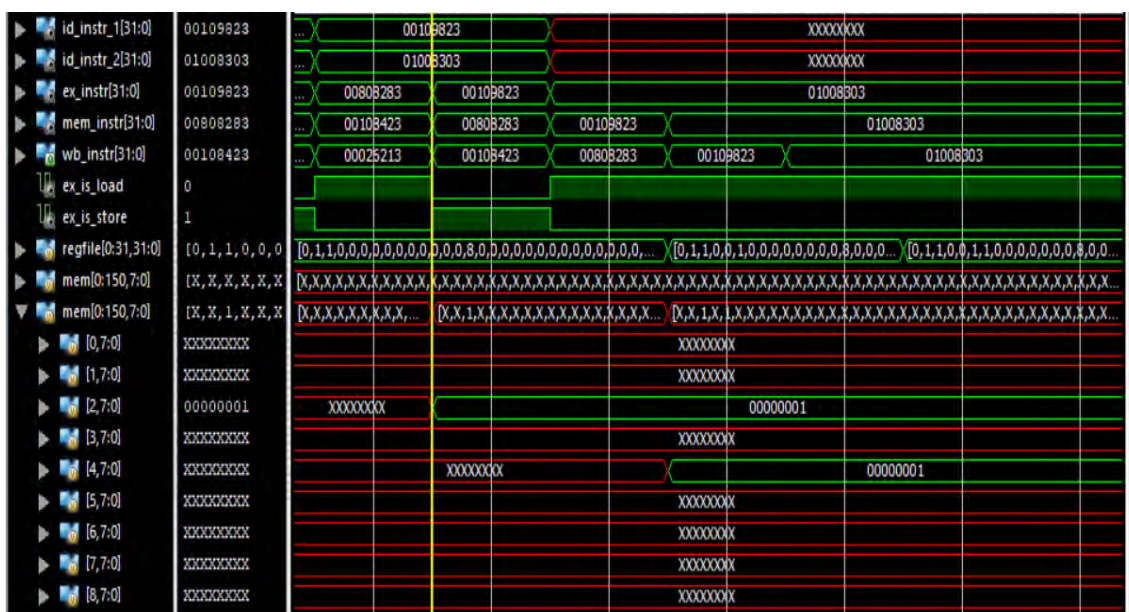
Σχήμα 6.12: Αποτελέσματα προσομοίωσης

Η εντολή slli x3 x3 1 πραγματοποιεί λογική αριστερή μετατόπιση κατά μια θέση συνεπώς στον καταχωρητή 3 η τιμή θα μεταβληθεί σε 2 . Η εντολή srlr x3 x3 1 πραγματοποιεί δεξιά μετατόπιση κατά 1 συνεπώς θα αναιρεθεί η πράξη της προηγούμενης εντολής . Η sra x3 x3 2 πραγματοποιεί αριστερή μετατόπιση στον καταχωρητή 3 σύμφωνα με την τιμή του καταχωρητή 2 συνεπώς στην θέση 1 θα γραφτεί η τιμή 0. Η εντολή andi x4 x3 0 πραγματοποιεί λογικό and μεταξύ του x3 και του 0 οπότε στην θέση 4 μένει η τιμή 0. Η εντολή ori x4 x3 0 πάλι αφήνει τον καταχωρητή 4 στην τιμή 0.

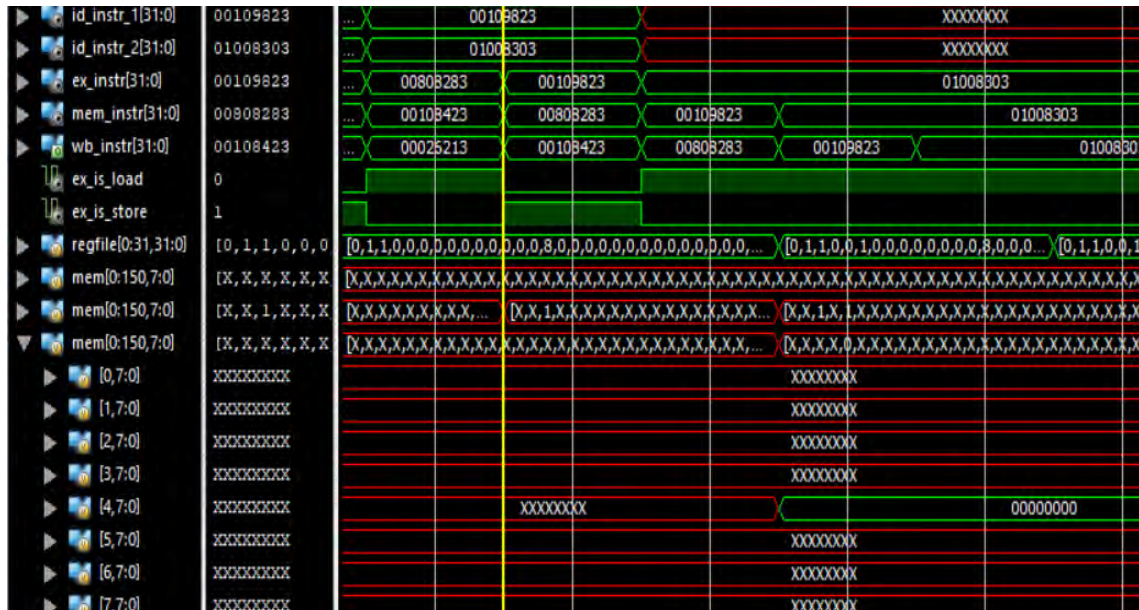
Σχήμα 6.13: Αποτελέσματα προσομοίωσης

Η εντολή sb x1 8(x1) θα πρέπει να γράψει την τιμή 1 στο 10ο byte της μνήμης και η τιμή αυτή να γράφεται σαν 1 Byte , συνεπώς η τιμή 1 γράφεται μόνο στο δεύτερο στιγμιότυπο μνήμης στην θέση 2 . Η εντολή lb x5 8(x1) διαβάζει απο την ίδια θέση μνήμης και τοποθετεί το Byte που διάβασε στον καταχωρητή 5 μετά απο προσημασμένη επέκταση σε 32Bit.

Σχήμα 6.14: Αποτελέσματα προσομοίωσης

Η εντολή sh x1 16(x1) θα πρέπει να γράψει στο 18 byte την τιμή 1 και η τιμή αυτή να έχει μέγεθος 2 bytes συνεπώς θα γράψει στην θέση 4 απο το δεύτερο και τρίτο στιγμιότυπο μνήμης . Τέλος η εντολή lh x6 16(x1) τοποθετεί την τιμή αυτή στον καταχωρητή 6. Με αυτά τα παραδείγματα γίνεται αντιληπτή η οργάνωση της μνήμης για την υποστήριξη εντολών που γράφουν και διαβάζουνε ανα Byte ή ανα 2 Bytes .

Σχήμα 6.15: Αποτελέσματα προσομοίωσης

6.3.3 Risc-v assembly με εντολές διακλάδωσης

```

addi x1 x2 16
sub x2 x2 x1
sw x2 0(x1)
beq x1 x2 11
ori x3 x1 8
slti x3 x3 2
lw x4 0(x1)
mv x3 x4
l1:
addi x5 x0 15
addi x6 x5 10
sll x6 x6 x5
bne x5 x1 12
addi x10 x0 10
add x11 x10 x0
mv x12 x5
sb x12 8(x0)
l2:
xor x1 x2 x1
slli x2 x1 1
addi x1 x2 1
addi x3 x1 1

```

Σχήμα 6.16: Risc-v assembly κλασσικής αρχιτεκτονικής

```

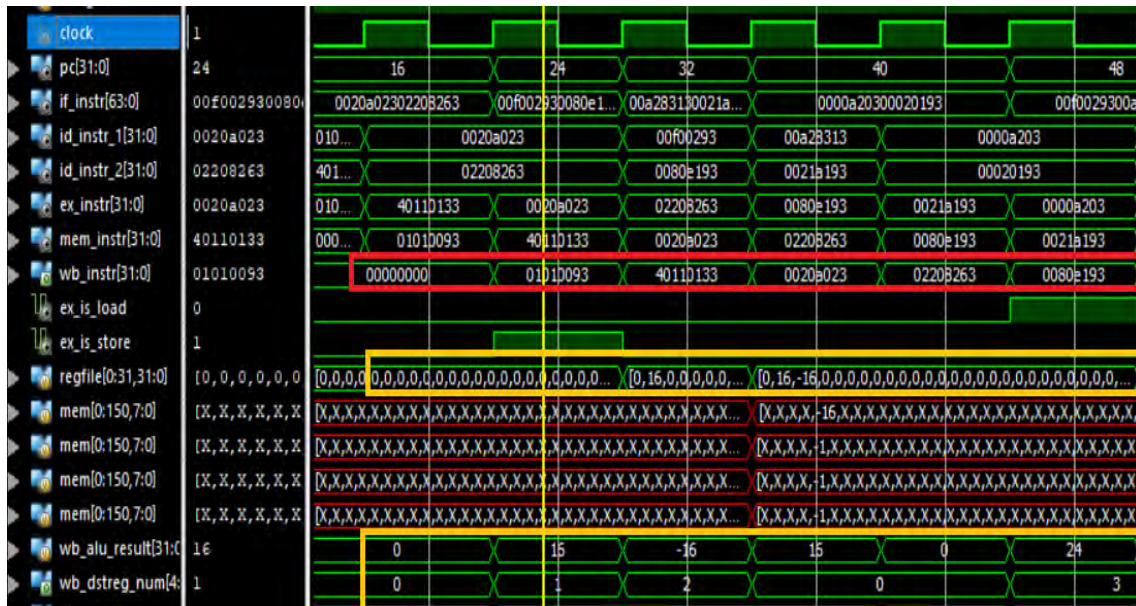
addi x1 x2 16      sub x2 x2 x1
sw x2 0(x1)       beq x1 x2 11
addi x5 x0 15     ori x3 x1 8
addi x6 x5 10     slti x3 x3 2
lw x4 0(x1)       mv x3 x4
addi x5 x0 15     addi x6 x5 10
11:
sll x6 x6 x5      bne x5 x6 12
xor x1 x2 x1      addi x10 x0 10
slli x2 x1 1      add x11 x10 x0
mv x12 x5 sb      x12 8(x0)
xor x1 x2 x1      slli x2 x1 1
12:
addi x1 x2 1      addi x3 x1 1

```

Σχήμα 6.17: Risc-v assembly μετά τον μετασχηματισμό

Στο σχήμα 6.16 φαίνεται ένα τυπικό παράδειγμα riscv assembly με δύο εντολές διακλάδωσης και στο σχήμα 6.17 απεικονίζεται ο ίδιος κώδικας μετά τις απαραίτητες αλλαγές που γίνονται σε επίπεδο μεταγλώττισης σύμφωνα με τα όσα έχουν περιγραφεί θεωρητικά παραπάνω, προκειμένου να τροφοδοτήσει την υλοποίηση .

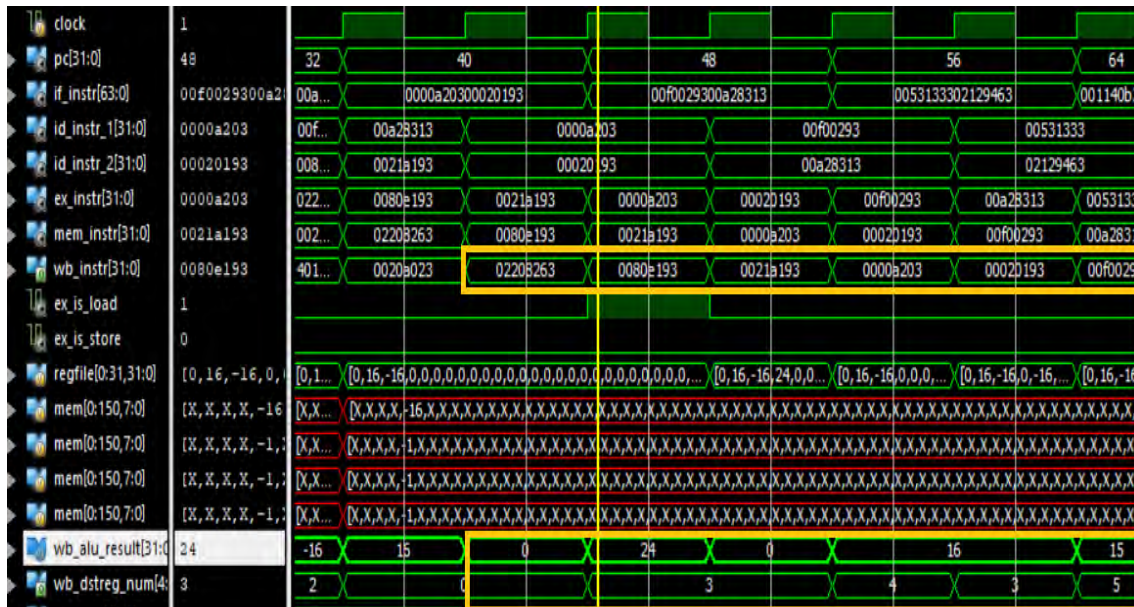
Οι εντολές `addi x1 x2 16` και `sub x2 x2 x1` γράφουνε στις θέσεις 1 και 2 του φακέλου καταχωρητών τις τιμές 16 και -16 αντίστοιχα . Η εντολή `sw x2 0(x1)` γράφει στο 16ο byte της μνήμης δηλαδή στην 5η θέση την τιμή -16 .Στην συνέχεια η εντολή διακλάδωσης αποτιμάται ψευδή συνεπώς δεν πραγματοποιείται άλμα και προωθούνται για εκτέλεση οι δεύτερες εντολές των δύο επόμενων block .

Σχήμα 6.18: Αποτελέσματα προσομοίωσης

Επομένως η `ori x3 x1 8` γράφει 24 στον καταχωρητή 3 και `slti x3 x3 2` γράφει 0 στον ίδιο καταχωρητή μετά την σύγκριση που κάνει. Ακολουθεί η εντολή `lw x4 0(x1)` που διαβάζει απο την μνήμη την τιμή -16 που τοποθετήθηκε προηγούμενα και η εντολή `mv x3 x4` που τοποθετεί την

απόλυτη τιμή του καταχωρητή χ4 στο χ3.

Σχήμα 6.19: Αποτελέσματα προσομοίωσης

Κατόπιν εκτελούνται οι δύο εντολές `addi x5 x0 15` και `addi x6 x5 10` οι οποίες με την τροποποίηση του μεταγλωττιστή έχουν τοποθετηθεί πριν την διεύθυνση του άλματος σε περίπτωση που γινότανε ώστε να μην εκτελεστούν εις διπλούν σε αληθή αποτίμηση της εντολής διακλάδωσης. Το επόμενο block εντολών περιλαμβάνει μια εντολή ολίσθησης την `sll x6 x6 x5` και την εντολή διακλάδωσης `bne x5 x6 12` η οποία αποτιμάται αληθή και πραγματοποιεί το άλμα ,συνεπώς θα εκτελεστούν οι πρώτες εντολές απο τα δύο επόμενα block και κατόπιν θα αλλάξει η τιμή του μετρητή προγράμματος. Να σημειωθεί ότι απαραίτητη ενέργεια του μεταγλωττιστή είναι η κατάλληλη διαμόρφωση offset της εντολής διακλάδωσης ώστε να δείχνει στην σωστή διεύθυνση μετά την δημιουργία των διπλών εντολών .Η εντολή `xor x1 x1 x2` γράφει την τιμή `-32` στον καταχωρητή 1 Και η εντολή `slli x2 x1 1` ολισθαίνει προς τα αριστερά την τιμή του `x1` και την γράφει στον καταχωρητή `x2` . Στην συνέχεια η εντολή διακλάδωσης πραγματοποιεί το άλμα και η τιμή του μετρητή προγράμματος δείχνει στην νέα διεύθυνση απο όπου εκτελούνται οι δύο τελευταίες εντολές του προγράμματος κάνοντας τις ανάλογες προσθέσεις.

Σχήμα 6.20: Αποτελέσματα προσομοίωσης

Τα σχήματα 6.21 και 6.22 δείχνουν τον σχηματισμό των block εντολών για κώδικα που περιλαμβάνει μια εντολή διακλάδωσης με αρνητικό Offset η οποία κάνει άλμα σε προγενέστερη διεύθυνση μνήμης. Όλοι οι κώδικες που εξετάστηκαν και επιβεβαιώθηκαν δεν αποτελούν υλοποιήσεις κάποιων αλγορίθμων αλλά έχουν καθαρά σκοπό τον έλεγχο της λειτουργικότητας του επεξεργαστή και την επίδειξη των αλλαγών που απαιτούνται σε επίπεδο μεταγλώττισης. Συνεπώς σε πραγματικές εφαρμογές είναι δυνατόν τα ζεύγη εντολών να μην μπορούν να προκύψουν σε όλες τις περιπτώσεις, σε αυτές τις καταστάσεις απαιτείται η εισδοός εντολών nop, αυτό θα πραγματευτούμε στο επόμενο κεφάλαιο μεταξύ άλλων.

```

add x10 x0 x0
add x11 x8 x8
addi x12 x11 80
sub x6 x10 x11
loop:
lw x13 0(x11)
add x10 x10 x13
addi x11 x11 4
addi x13 x11 4
addi x15 x13 4
blt x11 x12 loop
add x14 x0 x16
sw x10 0(x0)
sw x11 8(x0)
sw x14 16(x0)

add x10 x0 x0
addi x12 x11 80
lw x13 0(x11)
loop:
addi x11 x11 4
addi x15 x13 4
lw x13 0(x11)
add x10 x10 x13
sw x11 8(x0)

add x11 x8 x8
sub x6 x10 x11
add x10 x10 x13
addi x13 x11 4
blt x11 x12 loop
add x14 x0 x16
sw x10 0(x0)
sw x14 16(x0)

```

Σχήμα 6.21: Risc-v assembly κλασσικής αρχιτεκτονικής και Risc-v assembly μετά τον μετασχηματισμό

Κεφάλαιο 7

Αλγόριθμοι

7.1 Κριτήριο επιλογής

Οι τεχνικές πρόβλεψης διακλαδώσεων που αναλύθηκαν παραπάνω και χρησιμοποιούνται ευρέως στις εμπορικές υλοποιήσεις έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό εκμεταλεύονται πόρους του επεξεργαστή αποθηκεύοντας μεγάλους πίνακες ιστορίας και συσχετίζουν την κάθε πιθανή ιστορία είτε τοπική είτε ολόκληρου του προγράμματος με μία πρόβλεψη ύστερα από κατάλληλη εκπαίδευση. Συνεπώς οι τεχνικές αυτές είναι αποδοτικές εφόσον οι διακλαδώσεις ενός προγράμματος ακολουθούν κάποιο μοτίβο όπως συμβαίνει σε μια διακλάδωση for loop ή σε ένα if else για την διακλάδωση του else . Όμως υπάρχουν διακλαδώσεις που δεν ακολουθούν κανέναν μοτίβο και η αποτίμηση τους δεν εξαρτάται από κανένα παράγοντα που μπορεί να προκαθοριστεί και να έχει νόημα να αποθηκευτεί κάπου. Συνεπώς σε διακλαδώσεις που ακολουθούν τυχαία αποτίμηση χωρίς να εξαρτώνται από προηγούμενη εκτέλεση της ίδιας ή κάποιας άλλης διακλάδωσης οι τεχνικές πρόβλεψης διακλάδωσης κάνουν σπατάλη πόρων του συστήματος μην προσφέροντας ουσιαστική μείωση της ποινής. Η υλοποίηση που προτείνεται στα πλαίσια αυτής της εργασίας δεν αντιμετωπίζει αυτό το πρόβλημα . Μια τέτοια υλοποίηση θα αποτελούσε ενδιαφέρουσα ιδέα για έναν επεξεργαστή ειδικού σκοπού που θα εκτελεί αλγορίθμους που περιλαμβάνουν την πολλαπλή εκτέλεση εντολών διακλάδωσης τυχαίας αποτίμησης . Οι αλγορίθμοι που κάνουν ταξινόμηση είναι ένα παράδειγμα με σημαντικότερο τον Quicksort αλλά και οι αλγόριθμοι ομαδοποίησης που χρησιμοποιούνται στις machine learning εφαρμογές. .

7.2 Quicksort

Ο quicksort είναι ένας πολύ αποδοτικός αλγόριθμος ταξινόμησης , αναπτύχθηκε από τον Βρετανό επιστήμονα υπολογιστών Tony Hoare το 1957 . Είναι ακόμη πολύ διαδεδομένος και αποτελεί την βασική υλοποίηση της συνάρτησης sort σε βιβλιοθήκες από πολλές γλώσσες προγραμματισμού. Όταν υλοποιείται σωστά είναι περίπου δύο με τρεις φορές ταχύτερος από τους ανταγωνιστές του merge sort και heap sort. Ο quicksort είναι ένας αλγόριθμος της κατηγορίας « διαίρει και βασίλευε . Η βασική ιδέα είναι η επιλογή ενός στοιχείου διαχωρισμού και η ταξινόμηση των άλλων στοιχείων δεξιά ή αριστερά του στοιχείου διαχωρισμού ανάλογα ανα είναι μεγαλύτερα ή μικρό-

τερα του στοιχείου διαχωρισμού. Οι υποπίνακες που δημιουργούνται ταξινομούνται με τον ίδιο τρόπο αναδρομικά. Ο quicksort ανήκει στην κατηγορία των in-place αλγορίθμων μην απαιτώντας μεγάλη πρόσθετη μνήμη για να ολοκληρωθεί. Η μαθηματική ανάλυση του quicksort δείχνει ότι στην μέση περίπτωση ο Quicksort χρησιμοποιεί $O(n \log n)$ συγκρίσεις για να ταξινομήσει n αντικείμενα και στην χειρότερη περίπτωση $O(N^2)$. [13]

Algorithm 1. Sort array part $a[\ell..r]$

```

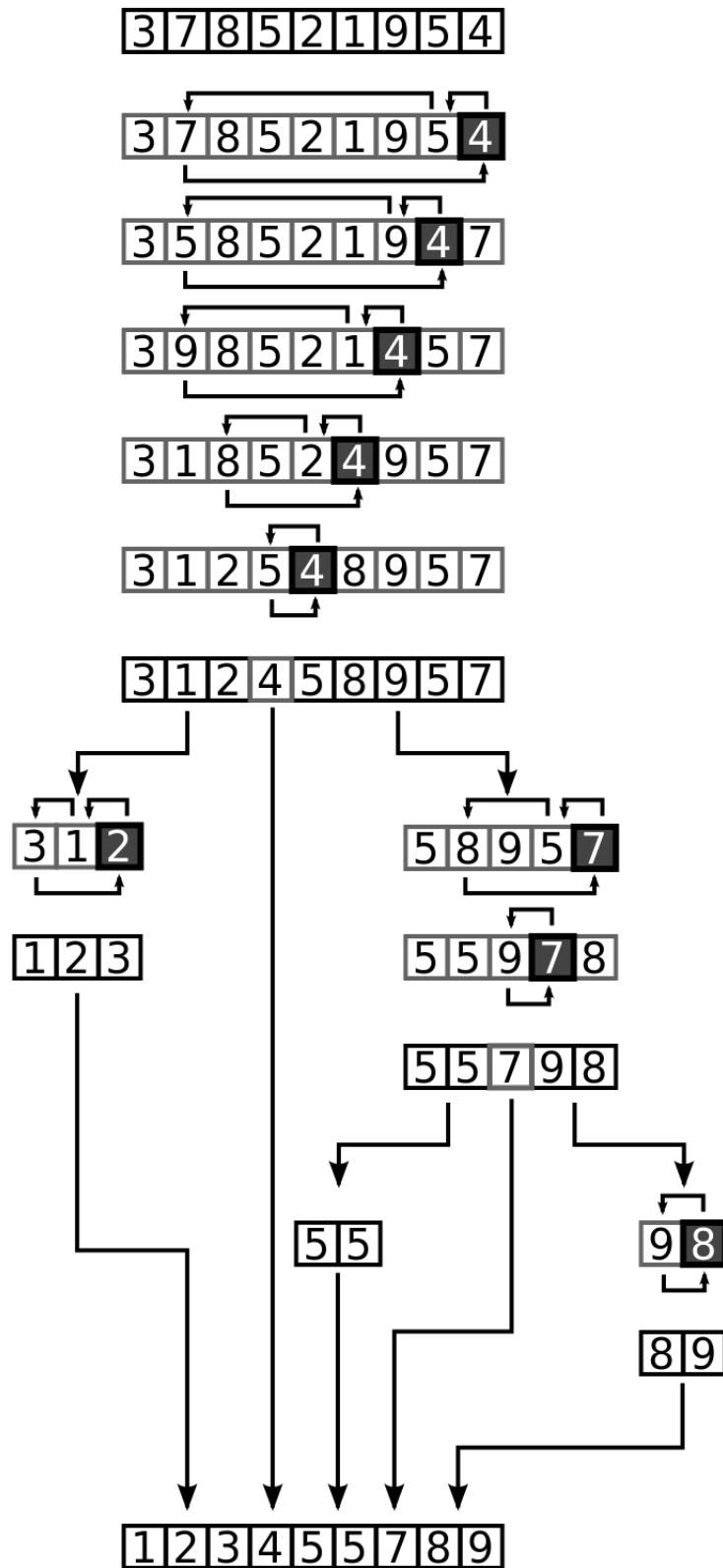
Procedure quicksort( $\ell, r : integer$ );
  if  $r > \ell$  then
     $i = \ell; j = r; x = pivot()$ ;
    repeat
      while  $a[i] < x$  do  $i++$  ; endwhile {Loop I}
      while  $a[j] > x$  do  $j--$  ; endwhile {Loop J}
      if  $i \leq j$  then swap( $a[i], a[j]$ );
    until  $j \leq i$ 
    quicksort( $\ell, i - 1$ );
    quicksort( $i + 1, r$ );
  end if

```

Σχήμα 7.1: Ψευδοκώδικας Quicksort

Αναλυτικά τα αλγοριθμικά βήματα περιγραφής του αλγορίθμου :

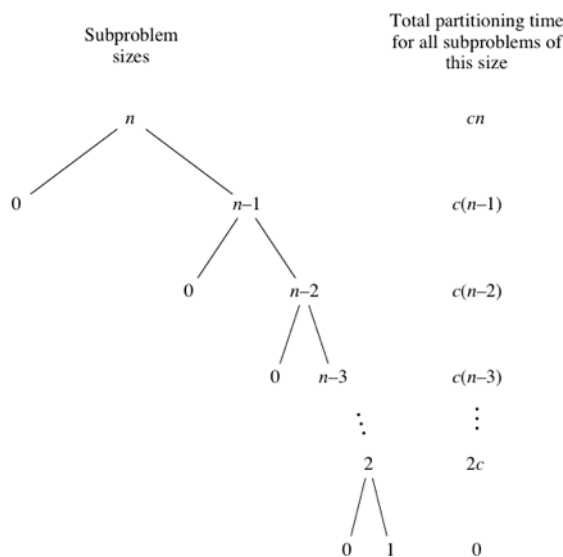
- Επιλογή ενός στοιχείου διαχωρισμού του πίνακα
- Διαμέριση . Ανταλλαγή στοιχείων του πίνακα ώστε τα στοιχεία μεγαλύτερα του στοιχείου διαχωρισμού να τοποθετηθούν δεξιά του και τα μικρότερα αριστερά του. Μετά τον διαχωρισμό το στοιχείο διαχωρισμού βρίσκεται στην τελική του θέση.
- Αναδρομική εφαρμογή των παραπάνω βημάτων στον υποπίνακα με στοιχεία μικρότερα του στοιχείου διαχωρισμού και στον υποπίνακα με στοιχεία μεγαλύτερα του στοιχείου διαχωρισμού.

Σχήμα 7.2: Πλήρες στιγμιότυπο εκτέλεσης αλγορίθμου

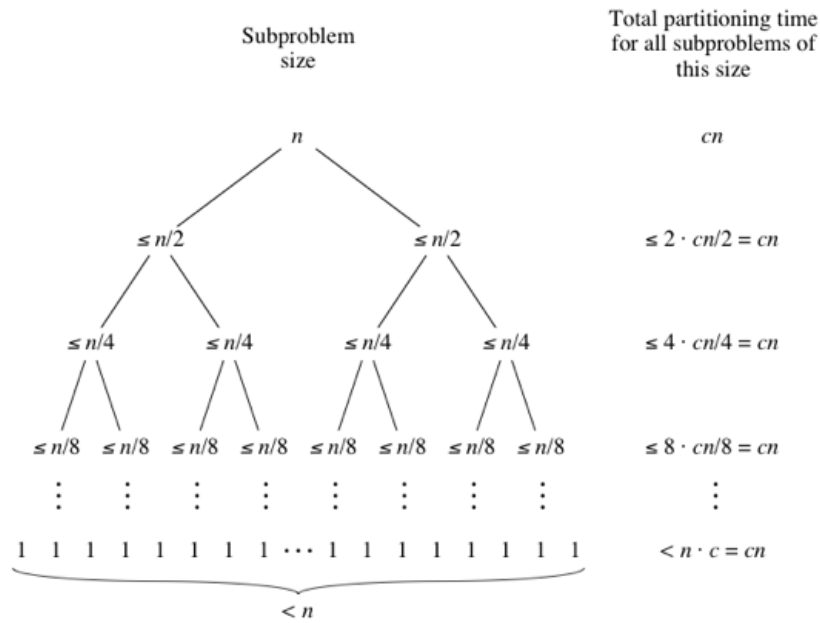
7.3 Ανάλυση πολυπλοκότητας με βάση το στοιχείο διαχωρισμού

- i Αν σαν στοιχείο διαχωρισμού επιλεγεί το μικρότερο στοιχείο του πίνακα και ο πίνακας είναι ήδη ταξινομημένος στην πρώτη κλήση η Partition συγκρίνει μεταθέτει n στοιχεία και διασπά τον πίνακα σε κενό αριστερό πίνακα και έναν δεξιό πίνακα μεγέθους $n-1$. Όμοια στην δεύτερη κλήση θα απομείνει στα δεξιά πίνακας μεγέθους $n-2$ ενώ θα έχουν εκτελεστεί $n-1$ συγκρίσεις μεταθέσεις. Το Σχήμα 7.3 φαίνεται το δέντρο των υποπροβλημάτων απο τήν εκτέλεση στην καλύτερη περίπτωση απ' όπου προκύπτει και η πολυπλοκότητα $\Theta(n^2)$

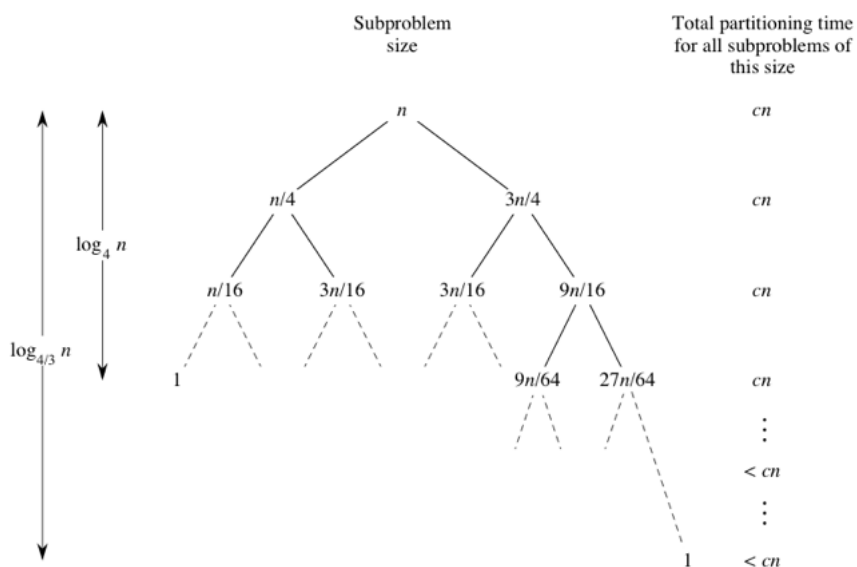
Σχήμα 7.3: Χειρότερη περίπτωση εκτέλεσης

- ii Η καλύτερη περίπτωση εκτέλεσης του αλγορίθμου συμβαίνει όταν μετά την τοποθέτηση των στοιχείων διαχωρισμού οι αριστεροί και οι δεξιοί υποπίνακες που προκύπτουν σε όλες τις περιπτώσεις έχουν ίδιο μέγεθος ή διαφέρουν κατά ένα. Σε περίπτωση που ο αρχικός πίνακας έχει μέγεθος περιττό και το στοιχείο διαχωρισμού τοποθετηθεί ακριβώς στην μέση κάθε υποπίνακας έχει μέγεθος $n-1/2$, ενώ στην περίπτωση που ο αρχικός πίνακας έχει μέγεθος άρτιο τότε οι υποπίνακες που θα δημιουργηθούν θα έχουν μέγεθος $n/2$ και $n/2 - 1$. Το Σχήμα 7.4 φαίνεται το δέντρο των υποπροβλημάτων απο τήν εκτέλεση στην καλύτερη περίπτωση απ' όπου προκύπτει και η πολυπλοκότητα $\Theta(n \log n)$.

Σχήμα 7.4: Καλύτερη περίπτωση εκτέλεσης

iii Στην μέση περίπτωση το στοιχείο διαχωρισμού μπορεί να βρεθεί σε οποιαδήποτε θέση του πίνακα με την ίδια πιθανότητα, υπάρχουν n δυνατές θέσεις κάθε μία με πιθανότητα $1/n$. Συνεπώς οι δύο υποπίνακες που προκύπτουν δεν είναι ίδιου μεγέθους, το Σχήμα 7.5 δείχνει το δέντρο των υποπροβλημάτων αν υποθέσουμε ότι το στοιχείο διαχωρισμού κάθε φορά δεξιά του τοποθετεί τα $3/4$ των στοιχείων και αριστερά τα του το $1/4$. Η απόδειξη της πολυπλοκότητας είναι αρκετά δύσκολη και προκύπτει η πολυπλοκότητα $O(n \log n)$ για την μέση περίπτωση. [1]

Σχήμα 7.5: Μέση περίπτωση εκτέλεσης

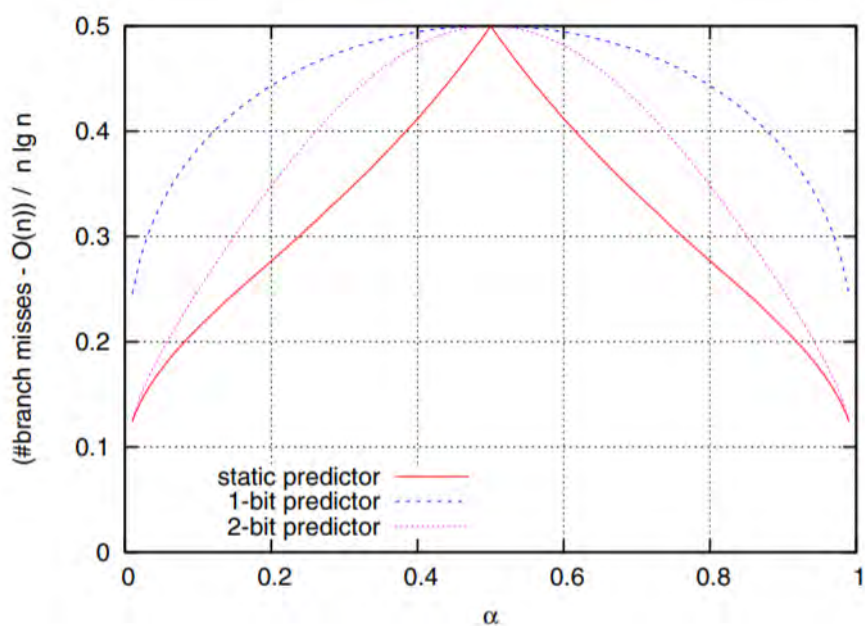
7.4 Quicksort και Branch Misprediction

Σύμφωνα με την ανάλυση πολυπλοκότητας θα περίμενε κανείς με την επιλογή ενός στοιχείου διαχωρισμού κοντά στο μέσο των στοιχείων του πίνακα να επιφέρει βελτιωμένους χρόνους εκτέλεσης καθώς θα πρέπει να εκτελεστούν λιγότερες συγκρίσεις και θα προκύψουν λιγότερες αστοχίες της μνήμης cache ωστόσο αυτό δεν συμβαίνει πάντα .Ο λόγος είναι ότι οι συγκρίσεις που εκτελούνται στον Quicksort επηρεάζουν την ταχύτητα εκτέλεσης με ένα πιο έμμεσο τρόπο . Οι εντολές διακλάδωσης της Assembly που εξαρτώνται από της εντολές σύγκρισης της C είναι εξαιρετικά δύσκολο να προβλεπτούν.Συνεπώς στους συγχρονούς επεξεργαστές με μεγάλο μήκος παροχέυτευσης και πολλές εντολές να εκτελούνται παράλληλα μια αποτυχημένη πρόβλεψη εντολής διακλάδωσης επιφέρει αρκετούς κύκλους καθυστέρησης μετά την απομάκρυνση των λανθασμένων εντολών.Στην καλύτερη περίπτωση πολυπλοκότητας η πιθανότητα η εντολή διακλάδωσης να αποτιμηθεί αληθώς ή ψευδώς είναι 50% χωρίς να ακολουθεί κανένα επαναλαμβανόμενο μοτίβο συνεπώς σε αυτή την περίπτωση ακόμη και ο πιο έξυπνος branch predictor είναι αχρείαστος και κάνει σπατάλη πόρων, αυτός είναι και ο λόγος αύξησης του χρόνου εκτέλεσης . Οι K. Kaligosi και P.Sanders απέδειξαν τον αριθμό των Branch Misses του Quicksort για κάθε στοιχείου διαχωρισμού για τις τρεις πιο διαδεδομένες μεθόδους πρόβλεψης διακλάδωσης static branch predictor , 1 bit predictor και 2 bit predictor.[16],[21],[10]

	random pivot	α -skewed pivot
static predictor	$\frac{\ln 2}{2} n \lg n + \mathcal{O}(n), \frac{\ln 2}{2} \approx 0.3466$	$\frac{\alpha}{H(\alpha)} n \lg n + \mathcal{O}(n), \alpha < 1/2$ $\frac{1-\alpha}{H(\alpha)} n \lg n + \mathcal{O}(n), \alpha \geq 1/2$
1-bit predictor	$\frac{2 \ln 2}{3} n \lg n + \mathcal{O}(n), \frac{2 \ln 2}{3} \approx 0.4621$	$\frac{2\alpha(1-\alpha)}{H(\alpha)} n \lg n + \mathcal{O}(n)$
2-bit predictor	$\frac{28 \ln 2}{45} n \lg n + \mathcal{O}(n), \frac{28 \ln 2}{45} \approx 0.4313$	$\frac{2\alpha^4 - 4\alpha^3 + \alpha^2 + \alpha}{(1-\alpha(1-\alpha))H(\alpha)} n \lg n + \mathcal{O}(n)$

Σχήμα 7.6: Branch Misses με βάση το στοιχείο διαχωρισμού

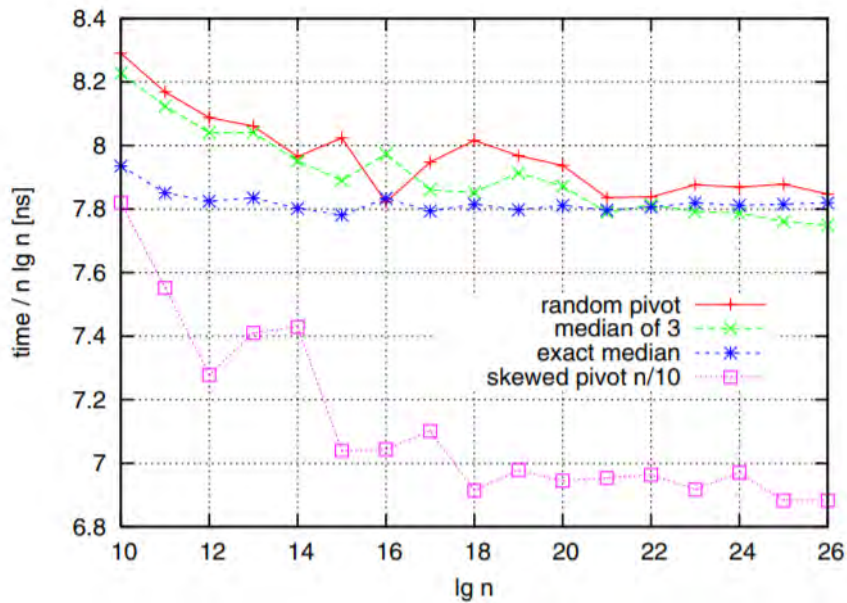
Ο Static branch predictor φαίνεται πιο αποδοτικός με λιγότερα misses και στην περίπτωση της τυχαίας επιλογής στοιχείου διαχωρισμού και στην περίπτωση επιλογής α -στοιχείου διαχωρισμού.

Σχήμα 7.7: Καμπύλη Branch Misses με βάση το στοιχείο διαχωρισμού

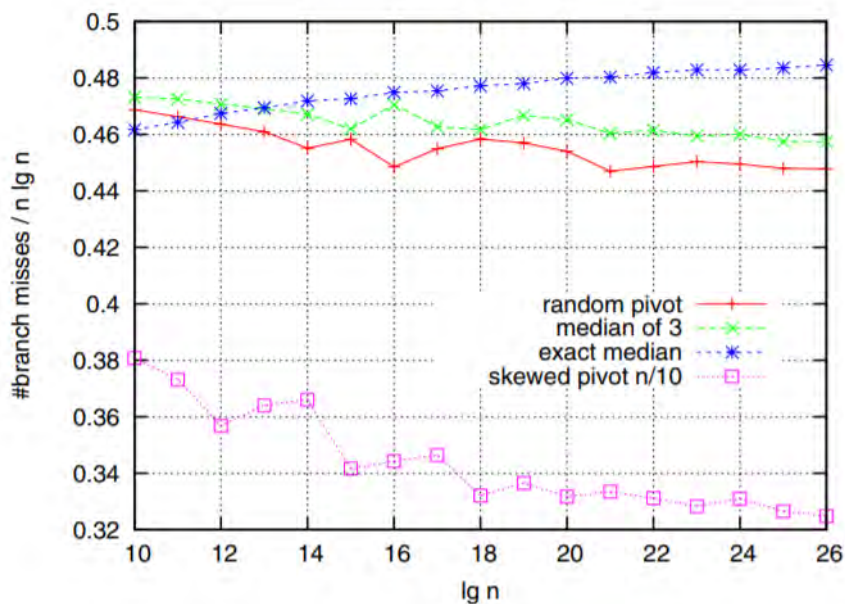
Όπως ήταν αναμενόμενο στο Σχήμα 7.7 φαίνεται ότι για στοιχείο διαχωρισμού το μέσον του πίνακα έχουμε τις περισσότερες λάθος προβλέψεις.

Στα Σχήματα 7.8,7.9,7.10 που προέκυψαν πειραματικά φαίνεται η σύγκριση για επιλογή τυχαίου στοιχείου διαχωρισμού, για το μέσο τριών τυχαίων στοιχείων, για το ακριβές μέσο δηλαδή το 1/2-skewed και για το 1/10-skewed σε σχέση με τον χρόνο εκτέλεσης, τον αριθμό των Branch mispredictions και τον αριθμό των εκτελεσθέντων εντολών, για διαφορετικές τιμές του n . Το n καθορίζει το άνω όριο των στοιχείων του πίνακα για ταξινόμηση από την σχέση $\max [100, 10^7/n]$.

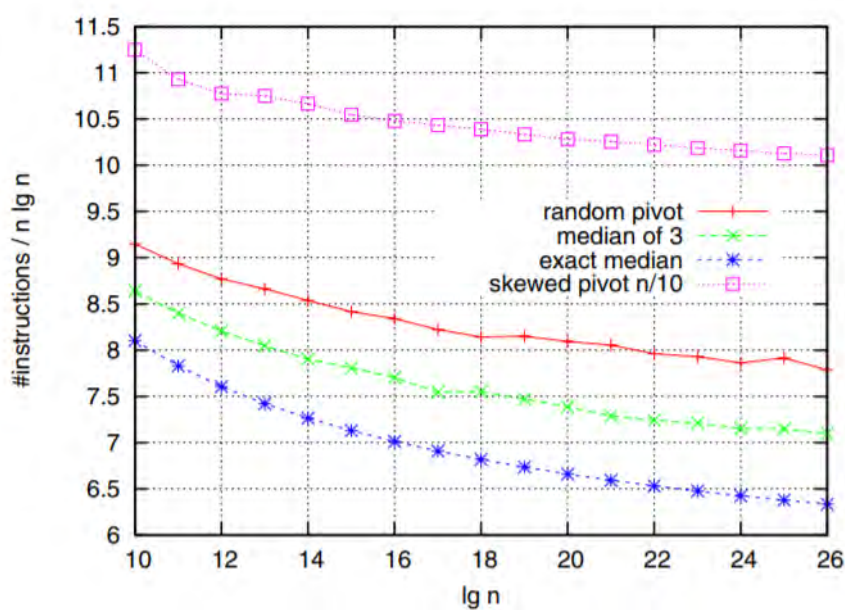
Σχήμα 7.8: Χρόνος εκτέλεσης σε σχέση με το στοιχείο διαχωρισμού για διάφορες τιμές του n

Στο Σχήμα 7.8 φαίνεται ότι η επιλογή τυχαίου στοιχείου διαχωρισμού σε σχέση με το ακριβές μέσον και με το μέσον των τριών οδηγεί σε ελαφρώς χειρότερα αποτελέσματα με τις καμπύλες όμως να βρίσκονται αρκετά κοντά και να μην διακαίλογείται σε καμία περίπτωση ότι η επιλογή στοιχείου διαχωρισμού κοντά στο μέσον επιφέρει αύξηση της ταχύτητας σε σχέση με την τυχαία επιλογή. Αντίθετα η επιλογή για στοιχείο διαχωρισμού το 1/10-skewed επιφέρει σημαντική μείωση του χρόνου εκτέλεσης.

Σχήμα 7.9: Branch Misses σε σχέση με το στοιχείο διαχωρισμού για διάφορες τιμές του n

Στο Σχημα 7.9 βλέπουμε την τυχαία επιλογή σημείου διαχωρισμού να έχει λιγότερα branch misses, για τις περισσότερες τιμές του n , σε σχέση με το ακριβές μέσον και με το μέσον των τριών. Η επιλογή του 1/10-skewed έχει σαφώς καλύτερα αποτελέσματα.

Σχήμα 7.10: Εντολές που εκτελούνται σε σχέση με το στοιχείο διαχωρισμού για διάφορες τιμές του n

Στο σχήμα 7.10 φαίνεται ο αριθμός των εντολών που εκτελούνται σε σχέση με την επιλογή του σημείου διαχωρισμού. Ο αριθμός των εντολών είναι ανάλογος του αριθμού των συγκρίσεων συνεπώς η επιλογή του μέσου για στοιχείο διαχωρισμού πετυχαίνει τις λιγότερες εντολές.

7.5 Υλοποίηση του Quicksort για αρχιτεκτονική διπλής έκδοσης

```

/* C implementation QuickSort */
#include<stdio.h>

// A utility function to swap two elements
void swap(int* a, int* b)
{
    int t = *a;
    *a = *b;
    *b = t;
}

/* This function takes last element as pivot, places
the pivot element at its correct position in sorted
array, and places all smaller (smaller than pivot)
to left of pivot and all greater elements to right
of pivot */
int partition (int arr[], int low, int high)
{
    int pivot = arr[high];    // pivot
    int i = (low - 1);    // Index of smaller element

    for (int j = low; j <= high- 1; j++)
    {
        // If current element is smaller than the pivot
        if (arr[j] < pivot)
        {
            i++;    // increment index of smaller element
            swap(&arr[i], &arr[j]);
        }
    }
    swap(&arr[i + 1], &arr[high]);
    return (i + 1);
}

/* The main function that implements QuickSort
arr[] --> Array to be sorted,
low --> Starting index,
high --> Ending index */
void quickSort(int arr[], int low, int high)
{
    if (low < high)
    {
        /* pi is partitioning index, arr[pi] is now
        at right place */
        int pi = partition(arr, low, high);

        // Separately sort elements before
        // partition and after partition
        quickSort(arr, low, pi - 1);
        quickSort(arr, pi + 1, high);
    }
}

```

Σχήμα 7.11: Υλοποίηση του Quicksort σε γλώσσα C


```

# quicksort(*arr, lo, hi)
# arr -> a1
# lo -> a2
# hi -> a3
quicksort:
blt a3, a2, quicksort_exit    # if (lo >= hi) we just return
# save stuff in the stack
addi sp, sp, -32
sw ra, 0(sp)
sw s10, 8(sp)                  # s10 is going to hold lo
sw s11, 16(sp)                 # s11 is going to hold hi
sw s9, 24(sp)                  # s9 is going to hold the pivot
# hold lo and hi
mv s10, a2 # s10 <- lo
mv s11, a3 # s11 <- hi
# call partition
jal ra, partition
# save the pivot on s9
mv s9, a0
# s9 = pivot
# s10 = lo
# s11 = hi
# recursively call quicksort on both subarrays
addi a3, s9, -1                # hi = pivot (-1)
mv a2, s10                     # lo = lo
jal ra, quicksort              # quicksort(a1, lo, pivot-1)
addi a2, s9, 1                 # lo = pivot (+1)
mv a3, s11                     # hi = hi
jal ra, quicksort
# load stuff back from the stack
lw ra, 0(sp)
lw s10, 8(sp)
lw s11, 16(sp)
lw s9, 24(sp)
addi sp, sp, 32
quicksort_exit:
ret
# partition(*arr, lo, hi) -> pivot
# arr -> a1
# lo -> a2
# hi -> a3
# pivot <- a0 (return value)

```

Σχήμα 7.12: Υλοποίηση του Quicksort σε Assembly Riscv I

```

partition:
# save stuff in the stack
addi sp, sp, -24
sw ra, 0(sp)
sw s10, 8(sp)
sw s11, 16(sp)
# init pivot to high (a3)
add t0, a1, a3
lbu t0, 0(t0)
addi t2, a2, -1          # (i) index of the smaller element => t2 = low - 1
mv t6, a2                # t6 = j = low
addi t5, a3, -1         # t5 = high-1
partition_forloop:
bgt t6, t5, partition_forloop_end # if t6 > t5 then partition_forloop_end
add s11, a1, t6          # s11 = *arr[j]
lbu t1, 0(s11)          # t1 = *(arr[j])
bgtu t1, t0, partition_forloop_inner_skip # if t1 > t0 skip (if arr[j] > pivot)
addi t2, t2, 1          # i++
add s10, a1, t2          # s10 = *arr[t2] = *arr[i]
lbu t3, 0(s10)          # t3 = *(arr[i])
sw t3, 0(s11)           # arr[j] = t3
sw t1, 0(s10)           # arr[i] = t1
partition_forloop_inner_skip:
addi t6, t6, 1          # j++
j partition_forloop
partition_forloop_end:
addi a0, t2, 1          # write return value as i+1
# swap(&arr[i+1], &arr[high])
add s10, a1, a0          # s10 = *arr[i+1]
add s11, a1, a3          # s11 = *arr[high]
lbu t2, 0(s10)          # t2 = *s10
lbu t3, 0(s11)          # t3 = *s11
sw t2, 0(s11)
sw t3, 0(s10)
# load stuff back from the stack
lw ra, 0(sp)
lw s10, 8(sp)
lw s11, 16(sp)
addi sp, sp, 24
partition_bail:
ret

```

Σχήμα 7.13: Υλοποίηση του Quicksort σε Assembly Riscv I

```

quicksort:
nop                blt a3, a2, quicksort_exit
ret                addi sp, sp, -32
nop                sw ra, 0(sp)
sw s10, 8(sp)      sw s11, 16(sp)
sw s9, 24(sp)      mv s10, a2
mv s11, a3         jal ra, partition
mv s9, a0          addi a3, s9, -1
mv a2, s10        jal ra, quicksort
addi a2, s9, 1     mv a3, s11
nop                jal ra, quicksort
lw ra, 0(sp)       lw s10, 8(sp)
lw s11, 16(sp)     lw s9, 24(sp)
addi sp, sp, 32    ret
quicksort_exit:
partition:
addi sp, sp, -24   sw ra, 0(sp)
sw s10, 8(sp)      sw s11, 16(sp)
add t0, a1, a3     lbu t0, 0(t0)
addi t2, a2, -1    mv t6, a2
addi t5, a3, -1    nop
partition_forloop:
nop                bgt t6, t5, partition_forloop_end
addi a0, t2, 1     add s11, a1, t6
add s10, a1, a0    lbu t1, 0(s11)
nop                bgtu t1, t0, partition_forloop_inner_skip
addi t6, t6, 1     addi t2, t2, 1
j partition_forloop add s10, a1, t2
lbu t3, 0(s10)     sw t3, 0(s11)
sw t1, 0(s10)      addi t6, t6, 1
j partition_forloop nop
partition_forloop_inner_skip:
addi a0, t2, 1     add s10, a1, a0
partition_forloop_end:
add s11, a1, a3    lbu t2, 0(s10)
lbu t3, 0(s11)     sw t2, 0(s11)
sw t3, 0(s10)      lw ra, 0(sp)
lw s10, 8(sp)      lw s11, 16(sp)
addi sp, sp, 24    nop
partition_bail:
ret                nop

```

Σχήμα 7.14: Υλοποίηση του Quicksort για αρχιτεκτονική διπλής έκδοσης

Στα Σχήματα 7.11 παρουσιάζεται μια βασική υλοποίηση του Quicksort σε γλώσσα C, στο Σχήμα 7.12 και 7.13 η Assembly Riscv που προκύπτει και στο Σχήμα 7.14 η Assembly που θα

δημιουργούσε ο ειδικός μεταγλωττιστής για να τροφοδοτήσει την υλοποίησή μας. Μετά από κάθε εντολή διακλάδωσης υπό συνθήκη δημιουργεί τις δύο επόμενες λέξεις εντολών σύμφωνα με τα όσα έχουν αναφερθεί, επίσης αλλάζει τους στόχους των εντολών διακλάδωσης ώστε να μην υπάρχουν διπλές εκτελέσεις.

Παρατηρήσεις :

- Η πρώτη εντολή διακλάδωσης `blt a3,a2,quicksort_exit` παρότι δεν μας ενδιαφέρει αρκετά καθώς θα εκτελεστεί μόνο μία φορά δεν έγινε πλήρης πλήρωση των δύο λέξεων που την ακολουθούν καθώς στην δεύτερη λέξη έπρεπε να τοποθετηθεί εντολή `Nop`.
- Η δεύτερη εντολή διακλάδωσης `bgt t6 t5 partition for loop end` θα εκτελεστεί όσες φορές κληθεί αναδρομικά η `Partition` δηλαδή όσες διαμερίσεις γίνονται στον αρχικό πίνακα όπως είναι λογικό η εντολή αυτή αποτιμάται αληθώς μόνο μια φορά στην τελευταία κλήση, συνεπώς είναι μια διακλάδωση εύκολα προβλέψιμη από μια στατική μέθοδο πρόβλεψης και δεν μας ενδιαφέρει ιδιαίτερα παρόλο αυτά πετυχαίνουμε πλήρη πλήρωση των δύο λέξεων που την ακολουθούν.
- Η διακλάδωση `bgtu t1 t0 partition for loop inner skip` είναι η διακλάδωση σύγκρισης των στοιχείων του πίνακα με το στοιχείο διαχωρισμού που εκτελείται επανειλημμένα και είναι απίθανο να προβλεπτεί, αποτελεί την διακλάδωση που καθορίζει το χρόνο εκτέλεσης του αλγορίθμου. Σε αυτή την περίπτωση έγινε πληρώση και των δύο λέξεων συνεπώς η ποινή που προέκυπτε από κάθε λάθος πρόβλεψη εξαλείφθηκε.

Η μόνη περίπτωση αξιόλογης ποινής που παραμένει πλέον στην εκτέλεση του αλγορίθμου είναι η εντολή `J partition for loop` η οποία για να επιλυθεί με επιτυχία χρειάζεται η τοποθέτηση ενός `BTB` στην υλοποίησή μας που θα λειτουργεί συνδιαστικά με την διπλή έκδοση. Θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο μελλοντικής επέκτασης.

7.6 K-nearest neighbor

Ο `k-nearest neighbor` είναι ένας αλγόριθμος ομαδοποίησης (`classification`) που ανήκει στις `supervised` μεθόδους μηχανικής μάθησης. Στοχεύει στην ομαδοποίηση των δεδομένων που δίδονται σαν είσοδο σε γνωστά σύνολα που επίσης δίνονται και χρησιμοποιούνται σαν δεδομένα εκπαίδευσης. Ο αλγόριθμος τοποθετεί ένα στοιχείο εισόδου σε μία από τις προκαθορισμένες κλάσεις με βάση την απόσταση του από `k`-στοιχεία των κλάσεων. Ο 1-κοντινότερος γείτονας τοποθετεί το στοιχείο εισόδου στην κλάση που περιλαμβάνει το στοιχείο με την κοντινότερη απόσταση συνεπώς ο `k`-κοντινότερος γείτονας τοποθετεί το στοιχείο εισόδου στην κλάση που έχει τους περισσότερους κοντινούς γείτονους. Τα δεδομένα εκπαίδευσης είναι σημεία στο πολυδιάστατο χώρο που περιλαμβάνουν και μία ετικέτα που υποδηλώνει την κλάση στην οποία ανήκουν. Η φάση εκπαίδευσης του αλγορίθμου αποτελείται μόνο από την αποθήκευση αυτών των δεδομένων με την

αντίστοιχη ετικέτα. Η πιο συχνή μέθοδος μέτρησης της απόστασης για συνεχόμενες μεταβλητές είναι η ευκλείδια απόσταση ενώ για διακριτές μεταβλητές μπορεί να χρησιμοποιηθεί και η μέθοδος Hamming. [17],[24]

- Η ευκλείδια απόσταση δύο στοιχείων του n -διαστατου χώρου $p = (p_1, p_2, \dots, p_n)$ και $q = (q_1, q_2, \dots, q_n)$ δίνεται απο των τύπο του Σχήματος 7.15.

$$\begin{aligned} d(\mathbf{p}, \mathbf{q}) &= d(\mathbf{q}, \mathbf{p}) = \sqrt{(q_1 - p_1)^2 + (q_2 - p_2)^2 + \dots + (q_n - p_n)^2} \\ &= \sqrt{\sum_{i=1}^n (q_i - p_i)^2}. \end{aligned}$$

Σχήμα 7.15: Ευκλείδια απόσταση

- Η απόσταση Hamming μεταξύ δύο διακριτών στοιχείων είναι το πλήθος των αλλαγών που απαιτούνται προκειμένου το ένα στοιχείο να ταυτιστεί με το άλλο.

7.7 K-nearest neighbor και branch misprediction

Για να συσχετίσουμε την εκτέλεση του αλγορίθμου με πιθανό πρόβλημα που αντιμετωπίζει με τις εντολές διακλάδωσης αρκεί να δουμε την υλοποίηση του σε μια γλώσσα υψηλού επιπέδου.

```
// C++ program to find groups of unknown
// Points using K nearest neighbour algorithm.
#include <bits/stdc++.h>
using namespace std;

struct Point
{
    int val;           // Group of point
    double x, y;      // Co-ordinate of point
    double distance;  // Distance from test point
};

// Used to sort an array of points by increasing
// order of distance
bool comparison(Point a, Point b)
{
    return (a.distance < b.distance);
}

// This function finds classification of point p using
```

```
// k nearest neighbour algorithm. It assumes only two
// groups and returns 0 if p belongs to group 0, else
// 1 (belongs to group 1).
int classifyAPoint(Point arr[], int n, int k, Point p)
{
    // Fill distances of all points from p
    for (int i = 0; i < n; i++)
        arr[i].distance =
            sqrt((arr[i].x - p.x) * (arr[i].x - p.x) +
                (arr[i].y - p.y) * (arr[i].y - p.y));

    // Sort the Points by distance from p
    sort(arr, arr+n, comparison);

    // Now consider the first k elements and only
    // two groups
    int freq1 = 0; // Frequency of group 0
    int freq2 = 0; // Frequency of group 1
    for (int i = 0; i < k; i++)
    {
        if (arr[i].val == 0)
            freq1++;
        else if (arr[i].val == 1)
            freq2++;
    }

    return (freq1 > freq2 ? 0 : 1);
}

// Driver code
int main()
{
    int n = 17; // Number of data points
    Point arr[n];

    arr[0].x = 1;
    arr[0].y = 12;
    arr[0].val = 0;

    arr[1].x = 2;
    arr[1].y = 5;
```

```
arr [1]. val = 0;

arr [2]. x = 5;
arr [2]. y = 3;
arr [2]. val = 1;

arr [3]. x = 3;
arr [3]. y = 2;
arr [3]. val = 1;

arr [4]. x = 3;
arr [4]. y = 6;
arr [4]. val = 0;

arr [5]. x = 1.5;
arr [5]. y = 9;
arr [5]. val = 1;

arr [6]. x = 7;
arr [6]. y = 2;
arr [6]. val = 1;

arr [7]. x = 6;
arr [7]. y = 1;
arr [7]. val = 1;

arr [8]. x = 3.8;
arr [8]. y = 3;
arr [8]. val = 1;

arr [9]. x = 3;
arr [9]. y = 10;
arr [9]. val = 0;

arr [10]. x = 5.6;
arr [10]. y = 4;
arr [10]. val = 1;

arr [11]. x = 4;
arr [11]. y = 2;
arr [11]. val = 1;
```

```

arr [12]. x = 3.5;
arr [12]. y = 8;
arr [12]. val = 0;

arr [13]. x = 2;
arr [13]. y = 11;
arr [13]. val = 0;

arr [14]. x = 2;
arr [14]. y = 5;
arr [14]. val = 1;

arr [15]. x = 2;
arr [15]. y = 9;
arr [15]. val = 0;

arr [16]. x = 1;
arr [16]. y = 7;
arr [16]. val = 0;

/* Testing Point */
Point p;
p.x = 2.5;
p.y = 7;

// Parameter to decide group of the testing point
int k = 3;
printf ("The value classified to unknown point"
        " is %d.\n", classifyAPoint(arr, n, k, p));
return 0;
}

```

Η υλοποίηση σε C++ του αλγορίθμου περιλαμβάνει αρχικά τα 17 στοιχεία εκπαίδευσης του 2-διάστατου χώρου μεταβλητές τύπου Point με πεδία x, y, val προκαθορισμένες και distance. Το στοιχείο εισόδου σαν μεταβλητή τύπου Point με προκαθορισμένες τιμές x, y .

- Αρχικά υπολογίζεται η ευκλείδεια απόσταση του στοιχείου εισόδου από όλα τα στοιχεία εκπαίδευσης.
- Κατόπιν ταξινομούνται τα στοιχεία εκπαίδευσης σε αύξουσα σειρά απόστασης από το στοιχείο εισόδου .

- Τέλος το στοιχείο εισόδου λαμβάνει την σωστή ετικέτα κλάσης ανάλογα με την κλάση που ανήκουν οι περισσότεροι κοντινοί γείτονες .

Το γεγονός ότι ο αλγόριθμος χρησιμοποιεί συνάρτηση για ταξινόμηση υποδεικνύει ότι σίγουρα αντιμετωπίζει το πρόβλημα που περιγραφήκε παραπάνω με τις εντολές διακλάδωσης του Quick-sort καθώς η C++ τον χρησιμοποιεί σαν προκαθορισμένη μέθοδο ταξινόμησης, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι οι υπόλοιπες μέθοδοι ταξινόμησης δεν αντιμετωπίζουν ανάλογα προβλήματα . Επιπλέον άλλες εντολές διακλάδωσης που δεν μπορούν να προβλεπτούν είναι οι διακλαδώσεις που υπολογίζουν πόσοι κοντινοί γείτονες υπάρχουν από κάθε κλάση. Αυτές οι διακλαδώσεις εκτελούνται κ-φορες για κ κοντινότερους γείτονες. Τέλος η διακλάδωση που επιστρέφει την κλάση που ανήκει η μεταβλητή εισόδου που εκτελείται μια φορά.

Κεφάλαιο 8

Επίλογος

8.1 Σύνοψη και συμπεράσματα

Η υλοποίηση που προτάθηκε και υλοποιήθηκε αντιμετωπίζει στην ιδάνικη περίπτωση της εντολής διακλάδωσης με μηδέν κύκλους καθυστέρησης, δημιουργώντας έναν πολυπλοκότερο μεταγλωττιστή αλλά ένα σχετικά απλό υλικό που απαιτεί σιγουρα λιγότερο κόστος σε επίπεδο κατασκευής αλλά και κατανάλωσης ενέργειας. Αντιμέτωπίζει με την ίδια επιτυχία εντολές που ακολουθούν συγκεκριμένα μοτίβα αλλά και εντολές τυχαίας αποτίμησης . Απαιτείται η εισαγωγή εντολών Νορ μόνο στις περιπτώσεις διαδοχικών εντολώ διακλάδωσης ή κώδικα με πολύ μεγάλη πυκνότητα απο τέτοιες εντολές .

8.2 Μελλοντικές επεκτάσεις

Σαν μελλοντικές επεκτάσεις η υλοποίηση της αρχιτεκτονικής σε μια πλατφόρμα επαναπρογραμματιζόμενης λογικής(FPGA) ώστε να προκύψουν αληθινά συμπεράσματα πολυπλοκότητας και κατανάλωσης ενέργειας . Επίσης η περαιτέρω αρχιτεκτονική υποστήριξη για διαδοχικές εντολές διακλάδωσης. Επίσης σε μια πολυπλόκοτερη αρχιτεκτονική με περισσότερες εξαρτήσεις δεδομένων θα μπορούσε να μελετηθεί η και η εκτέλεση εκτός σειράς απο τις υπάρχουσες εντολές που βρίσκονται στο στάδιο της αποκωδικοποίησης .

Παράρτημα Ι

Ο κώδικας της εργασίας βρίσκεται: <https://github.com/kmoschos95/Riscv-core-.git>

Βιβλιογραφία

- [1] Complexity Analysis of Quicksort. <https://www.khanacademy.org/computing/computer-science/algorithms/quick-sort/a/analysis-of-quicksort>.
- [2] Computer architecture. https://en.wikipedia.org/wiki/Computer_architecture.
- [3] HASE Predication Project. <http://www.icsa.inf.ed.ac.uk/cgi-bin/hase/dlx-pred.pl?menu.html>, [pred.html](http://www.icsa.inf.ed.ac.uk/cgi-bin/hase/dlx-pred.pl?pred.html).
- [4] Out of order execution. https://en.wikipedia.org/wiki/Out-of-order_execution#:~:text=In%20computer%20engineering%2C%20out%20Dof,that%20would%20otherwise%20be%20wasted.
- [5] Out of order processor. <https://www.sciencedirect.com/topics/computer-science/out-of-order-processor>.
- [6] Risc vs Cisc. <https://cs.stanford.edu/people/eroberts/courses/soco/projects/risc/riscisc/>.
- [7] What is RISC and CISC Architecture with Advantages and Disadvantages. <https://www.watelectronics.com/what-is-risc-and-cisc-architecture/>.
- [8] David I August, Daniel A Connors, Scott A Mahlke, John W Sias, Kevin M Crozier, Ben Chung Cheng, Patrick R Eaton, Qudus B Olaniran και W MW Hwu. Integrated predicated and speculative execution in the IMPACT EPIC architecture. Στο *Proceedings. 25th Annual International Symposium on Computer Architecture (Cat. No. 98CB36235)*, σελίδες 227–237. IEEE, 1998.
- [9] Dileep Bhandarkar και Douglas Clark. Performance from Architecture: Comparing a RISC and a CISC with Similar Hardware Organization. *ACM SIGPLAN Notices*, 26:310–319, 1991.
- [10] Paul Biggar, Nicholas Nash, Kevin Williams και David Gregg. An experimental study of sorting and branch prediction. *Journal of Experimental Algorithmics (JEA)*, 12:1–39, 2008.

- [11] D. K. Dennis, A. Priyam, S. S. Virk, S. Agrawal, T. Sharma, A. Mondal και K. C. Ray. Single cycle RISC-V micro architecture processor and its FPGA prototype. Στο *2017 7th International Symposium on Embedded Computing and System Design (ISED)*, σελίδες 1–5, 2017.
- [12] John L. Hennessy και David A. Patterson. *Computer Architecture, Fifth Edition: A Quantitative Approach*. Morgan Kaufmann Publishers Inc., San Francisco, CA, USA, 5thή έκδοση, 2011.
- [13] C. A. R. Hoare. Quicksort. *The Computer Journal*, 5(1):10–16, 1962.
- [14] C. Y. Ho και A. Fong. Combining Local and Global History Hashing in Perceptron Branch Prediction. *6th IEEE/ACIS International Conference on Computer and Information Science (ICIS 2007)*, σελίδες 54–59, 2007.
- [15] Daniel A Jiménez, Stephen W Keckler και Calvin Lin. The impact of delay on the design of branch predictors. Στο *Proceedings of the 33rd annual ACM/IEEE international symposium on Microarchitecture*, σελίδες 67–76, 2000.
- [16] Kanela Kaligosi και Peter Sanders. How branch mispredictions affect quicksort. Στο *European Symposium on Algorithms*, σελίδες 780–791. Springer, 2006.
- [17] James M Keller, Michael R Gray και James A Givens. A fuzzy k-nearest neighbor algorithm. *IEEE transactions on systems, man, and cybernetics*, (4):580–585, 1985.
- [18] Richard E Kessler. The alpha 21264 microprocessor. *IEEE micro*, 19(2):24–36, 1999.
- [19] Dilip Kumar και Kirat Singh. Design of High performance MIPS-32 Pipeline Processor. 2012.
- [20] Johnny KF Lee και Alan Jay Smith. Branch prediction strategies and branch target buffer design. *Computer*, (1):6–22, 1984.
- [21] Conrado Martínez, Markus E Nebel και Sebastian Wild. Analysis of branch misses in quicksort. Στο *2015 Proceedings of the Twelfth Workshop on Analytic Algorithmics and Combinatorics (ANALCO)*, σελίδες 114–128. SIAM, 2014.
- [22] Sparsh Mittal. A survey of value prediction techniques for leveraging value locality. *Concurr. Comput. Pract. Exp.*, 29, 2017.
- [23] David A. Patterson και John L. Hennessy. *Computer Organization and Design, Fifth Edition: The Hardware/Software Interface*. Morgan Kaufmann Publishers Inc., San Francisco, CA, USA, 5thή έκδοση, 2013.
- [24] Leif E Peterson. K-nearest neighbor. *Scholarpedia*, 4(2):1883, 2009.

- [25] Kevin Skadron, Pritpal S Ahuja, Margaret Martonosi και Douglas W Clark. Improving prediction for procedure returns with return-address-stack repair mechanisms. Στο *Proceedings. 31st Annual ACM/IEEE International Symposium on Microarchitecture*, σελίδες 259–271. IEEE, 1998.
- [26] James E Smith. A study of branch prediction strategies. Στο *25 years of the international symposia on Computer architecture (selected papers)*, σελίδες 202–215, 1998.
- [27] Andrew Waterman, Yunsup Lee, David A Patterson και Krste Asanović. The RISC-V Instruction Set Manual, Volume I: User-Level ISA, Version 2.1. 2016.
- [28] Andrew Shell Waterman. *Design of the RISC-V instruction set architecture*. Διδακτορική Διατριβή, UC Berkeley, 2016.
- [29] Tse Yu Yeh και Yale N Patt. Two-level adaptive training branch prediction. Στο *Proceedings of the 24th annual international symposium on Microarchitecture*, σελίδες 51–61, 1991.
- [30] Tse Yu Yeh και Yale N Patt. Alternative implementations of two-level adaptive branch prediction. *ACM SIGARCH Computer Architecture News*, 20(2):124–134, 1992.
- [31] Tse Yu Yeh και Yale N Patt. A comparison of dynamic branch predictors that use two levels of branch history. Στο *Proceedings of the 20th annual international symposium on computer architecture*, σελίδες 257–266, 1993.

